Library
Nationale
MAY 22 19

LATVIJA AMERIKĀ

LATVIAN LANGUAGE NEWSPAPER
PUBLISHED WEEKLY BY THE
LATVIJA AMERIKA PUBLISHING LIMITED
Business Office: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont., Canada M4M 2E9. Editor-in-Chief KRISS SIDARS. Phone 465-7902. United States Editorial Offices: New York: Editor V. IRBE, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N.Y 10466; V Jaunkalnietis, 1305 Tayler Ave, Racina, Wis 53403; — California — Editor KARLIS KALEJS, 3622 Markridge, La Crescenta, Ca. 91214.

NR. 19 SESTDIENA, 1979. GADA 12. MAIJS 29. GADS

SATURDAY, MAY 12, 1979

SECOND CLASS MAIL REGISTRATION NUMBER 2249 Cena 70 centu

Bistamais noliegums

ALEKSANDRA ĶEGUMNIEKA
SPECIĀLRAKSTS LATVIJAI AMERIKĀ

Kārtera administrācijas panākumi ASV iekšpolitiskā plāksnē – inflācijas un bezdarba apkarošanā, kā arī amerikāņu dolara stabilizācijā — ir gauži niecīgi. Interesanti atzīmēt, ka visās kabineta sēdēs līdz šim bijusi klāt vistuvākā Kārtera padomdevēja, viņa dzīvesbiedre Rosalīna. Acīm redzot, tas nav neko palīdzējis. Neveiksmes iekšpolitisko problēmu atrisināšanā Kārters cenšas aizēnot ar šķietamiem panākumiem ārpolitikā. Te pirmajā vietā jāmin Panamas kanāla līgums, diplomātisko attieksmju atjaunošana ar Ķīnu un arī Ēģiptes un Izraēlas miera līguma aranžējums. Tādas lietas kā Irānas zaudējums, kļumīgā Afrikas politika un amerikāņiem uzticīgās Taivānas pēkšņa pamešana prezidenta acīs, liekas, ir tīrie sīkumi. Arī Vašingtonas attieksmes ar Eiropu aizvadīto divu gadu laikā nav uzlabojušās, bet drīzāk vēl vairāk sairušas.

Nākošais prezidenta ārpolitiskais gājiens var izrādīties par liktenīgu ne vien ASV, bet visai rietumu cīvilizācijai. Protams, te runa ir par SALT-II līguma parakstīšanu, ko Džimijs Kārters lielā apmātībā uzskata par neatliekamu un vissvarīgāko lietu.

Pirmā Maija parādē Maskavā zīmīgākais bija milzu sauklis „Komūnisms uzvarēs". Jājautā, ko vai kur — vai Lichtenšteinā vai Monako vai kādā citā pundurvalstī. Protams, ne. Šis sauklis būtībā ir tēmēts uz visu Rietumeiropu, Afriku, Dienvidameriku un arī uz Ziemeļameriku, ASV ieskaitot. Tikai naīvākais politiķis pasaulē varētu to iztulkot citādi.

SALT-II nolīguma lielākais piedauzības akmens ir Pad. savienības katēgoriskā atteikšanās pieļaut jebkādu otras puses vai starptautiski neitrālu kontroli līguma īstenošanas pārbaudē. Amerikāņu laikrakstu izdevēju apvienības kongresā Kārters vēl nesen deklarēja: „Parakstāmā līguma īstenošanu varēs pārbaudīt no tā parakstīšanas brīža!" To, ka amerikāņu slepenā dienesta vadība vēl nesen apliecināja, ka amerikāņi nespēs izsekot līguma īstenošanai, Kārters vienkārši ignorē. Jājautā, kādēļ viņš tādā gandrīz fanātiskā aklumā cenšas pēc SALT-II līguma? Vienīgā atbilde — savas popularitātes celšanai, lai spētu pagarināt savas prezidentūras laiku vēl uz četriem gadiem.

Nav nemaz jābūt militāram lietpratējam vai slepenā dienesta stratēgam, lai atzītu, ka pārliecināšanās par SALT-II līguma īstenošanu Pad. savienībā ir pilnīgi neiespējama.

Atzīmēsim tikai dažus zīmīgus faktus. Pēc jaunā līguma projekta katrai pusei atļautas — 2250 starpkontinentu klases atomlādiņu raķetes. No tām ne vairāk kā 1320 nedrīkstētu būt ar daudzlādiņu galvām. Līgumā noteikts, ka Pad. savienībai atļauts turēt šaušanas gatavībā 300 tā dēvētās SS-9 un SS-18 20 megatonnu atombumbas. Vienkāršā valodā tas nozīmē, ka katra šī atombumba ir tūkstoškārt lielāka nekā Hirošimā nomestā, un katras šīs superbumbas ugunsspēks ir līdzīgs 20 miljonu tonnu dinamīta lādiņiem. Tie ir fantastiski, bet, diemžēl, reāli skaitļi.

Vēlreiz jāatgādina, ka neviena atomieroču kontrole nav iespējama bez tiešas inspekcijas, tādēļ amerikāņiem atliek paļauties tikai uz techniskiem pārraudzības līdzekļiem resp. mechaniskiem novērotājiem — satelītiem. Šie izlūku satelīti varbūt spēj saskaitīt raķešu dzelzbetona izšaušanas lizdas, bet nevar noteikt izšaujamās raķetes megatonnu apmērus, kā arī to, vai raķete apbruņota ar vienu vai pieciem lādiņiem. Izlūku satelīti var nofotografēt lidlaukos novietoto bumbvežu skaitu. Bet kā būs ar tiem bumbvežiem, kas novietoti pazemes angāros? Tāpat nav iespējams noteikt, cik tālu izšaujamās raķetes spēj lidot. Pārveidot tuvšāviņa raķeti par tālšāviņa raķeti ir ļoti vienkārši, pievienojot tai klāt papildus segmentu.

Runā, ka parakstāmā līguma ietvaros amerikāņiem no apgrozības būtu jāizņem ap 300 tāllidojuma bumbvežu, kā arī jāierobežo visu citu ieroču skaits, kādi nav Pad. savienības rīcībā. Protams, ka Kārters centīsies visu to noklusēt un mazinās arī pārbaudes prasības svarīgumu, bet uzsvērs līguma pozitīvo nozīmi eventuāla miera saglabāšanai.

ASV līgumu no savas puses ievēros godīgi, jo par to rūpēsies amerikāņu modrā prese, pacifisti un aktīvisti un krievu iefiltrētie propagandisti. Pad. savienībā par neatļautu ieroču produkciju neiepīkstēsies ne pelīte — totālitārā iekārtā tā nav nekāda problēma. Vai Kārters tiešām domā, ka Pravda vai Izvestija kādā dienā pirmajā lappusē uzbruks valdībai, ka SALT līgums nav godīgi īstenots? 1971. gadā Vašingtona ar Maskavu parakstīja līgumu atomkara izcelšanās riska novēršanai. Vai šis risks ir mazinājies?

Nē. Starplaikā Pad. savienība ievērojami pavairojusi savu atomieroču arsenālu.

Kārtera bīstamajai naīvitātei kāju aizlikt priekšā spēj vēl amerikāņu likumdevēji, kas var atteikties ratificēt parakstīto SALT-II nolīgumu. Senātā ratificēšanai nepieciešams ⅔ balsu vairākums. Daudzi likumdevēji, tāpat kā amerikāņu tautas vairākums, jau tagad šaubās par Pad. savienības godīgumu. Tie prasa ņūtrona bumbu produkcijas uzsākšanu un uzskata parakstāmo līgumu par lielākajām briesmām ASV drošībai. Varbūt, kā dažkārt iepriekš, Kārters savus ieskatus vēl maina. Pagaidām viņš savā fanātismā ir pārliecināts par sūtņa Dobrīņina ieteikto līguma nepieciešamību, kaut arī šis līgums ir vienpusīgi labvēlīgs Kremlim.

Harisburgas atomspēkstacijas izbazūnētā kļūme aikai tagad sāk pieņemt jaunas dimensijas. Kā pēc burvja mājiena ASV radusies pretatomenerģijas kustība, kas prasa likvidēt visas amerikāņu atomenerģijas stacijas. Aizvadītajā nedēļā par to demonstrēja tuvu pie 100.000

(Turpinājums 20. lp.)

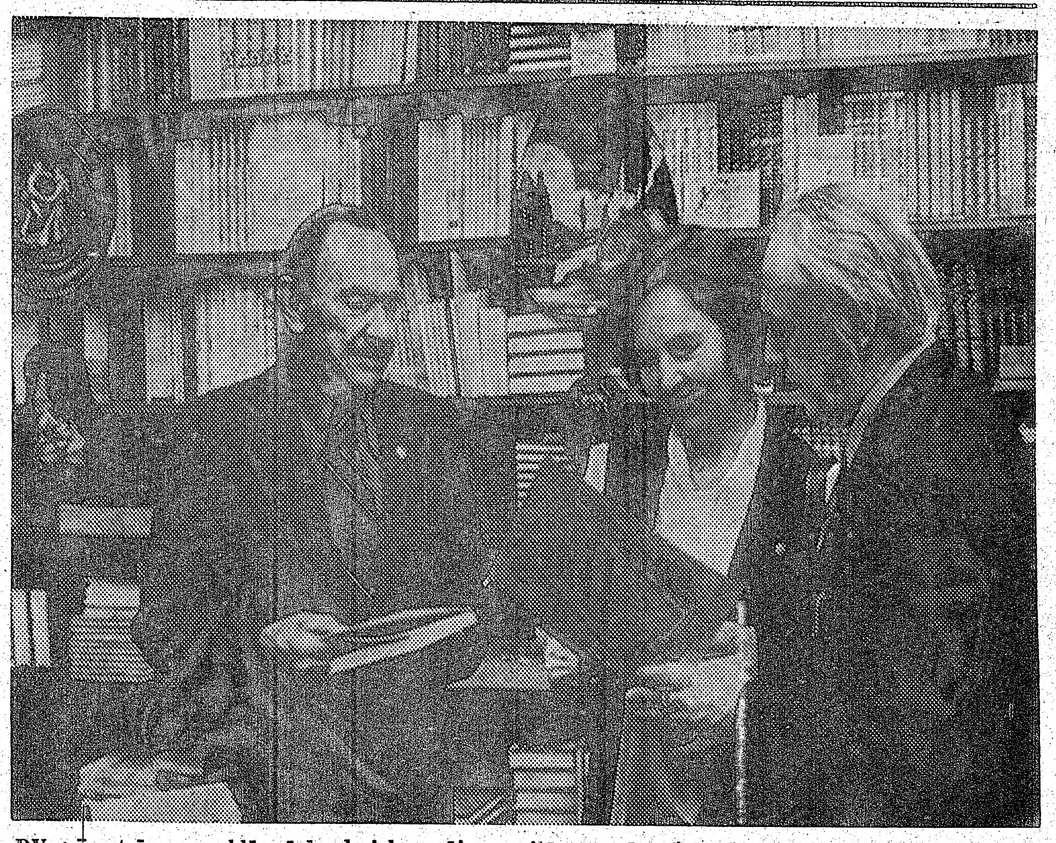

DV grāmatnīcu apmeklē arī daudz iebraucēju no citām zemēm, ja gadās izdevība pabūt Toronto. Augšējā attēlā DV Kanadas valdes saimniecības daļas vadītājs A. Šterns (pa kreisi) iepazīstina viesi no Anglijas mācītāju J. Sapieti ar grāmatnīcu. Vidū Kanadas vanadžu priekšniece Ilga Breikša. Foto: J. Ligers

Top veco ļaužu aprūpes nams

JAU IZRAUDZĪTA NAMA RĪCĪBAS KOMITEJA

Uzrunājot 7. maijā DV namā Toronto veco ļaužu aprūpes nama celšanā ieinteresētos dalībniekus, A. Šterns teica, ka par aprūpes namu ir sen runāts, taču neesam nekur tikuši, kaut Kinstleru ģimene 10 akrus zemi piedāvāja jau pirms 10 gadiem. Ir vēlu, bet ne par vēlu rūpēties par mūsu veco un vidējo paaudzi.

Par sanāksmes vadītāju izraudzīja A. Šternu un A. Jomu par sekretāru.

Pateicoties konsulam Dr. E. Upeniekam, šis aktuālais jautājums atkal iedzīvināts. Viņš uzsvēra, ka veciem ļaudīm aprūpes mājās trūkst latviskas vides. Ja mēs spējam to sagādāt, mūsu pienākums ir to darīt. Igauņi šajā ziņā tikuši tālāk par visiem.

Zobārste A. Gailīte - Zariņa pastāstīja, ka baltiešu ārstu un zobārstu doma par kopēju aprūpes nama celšanu nav īstenojusies. Igauņi projektu jau iedzīvinājuši savā dzīvokļu centrā. Lietuvieši piedāvā izveidot kopīgu aprūpes namu viņu īpašumā Misisāgā. Šāds projekts techniski būtu vieglāk iedzīvināms, bet protams, par zemi būtu jāmaksā.

Aprūpes nama izveidošanas iespēju ziņā izdevīgāks būtu Kinstleru ģimenes piedāvātais zemes gabals bez maksas pie Vūdbridžas. Tas gan tālāk no Toronto, bet satiksmes jautājumu iespējams izkārtot. Zemes gabals ir liels, uz tā atrodas mežs; tas viss dod daudz iespēju projekta izveidošanā — ierīkot parku un peldbaseinu fizioterapijas vajadzībām. Kinstleru ģimenei nav nekādi nosacījumi par īpašuma tiesībām, bet viņi vēlas, lai aprūpes namā kristīgās aizņas tiktu liktas pirmajā vietā. V. Kinstlere gribētu, lai arī nama nosaukums ietvertu Dieva vārdus.

A. Retigs bija jau interesējies valdības iestādēs par nama finančēšanu, un viņam radies iespaids, ka valdības pabalsts kā bezpeļņas labdarības organizācijai būtu dabūjams.

Architekts G. Korulis no 3 iespējamiem veidiem ieteica sākt būvēt aprūpējamo māju pirmo; vēlāk pēc vajadzības un iespējām varētu paplašināt telpas ļādiem, kas paši var sevi aprūpēt. Varētu pat izbūvēt atsevišķus dzīvokļus, ja pēc tādiem būtu pieprasījums.

Mācītājs I. Gaide domāja, ka nevajadzētu steigties ar līdzekļu vākšanu, kamēr Latviešu centra lieta Toronto vēl nav nokārtota. Sanāksme atzina, ka tās ir divas atsevišķas lietas, kas nevar ietekmēt viena otru.

Sapulces vadītājs pateicās Kinstleru ģimenei par lielo dāvanu. Sanāksme izraudzīja arī rīcības komiteju, kas kārtos organizācijas reģistrēšanu un veiks projekta plānošanas darbus. Komitejā darbosies: Dr. E. Upenieks, zobārste A. Gailīte-Zariņa, architekts G. Korulis, A. Šterns, L. Kinstlers, A. Retigs un A. Vuciņš.

Aprūpes nama nosaukumam komiteja aicina iesniegt priekšlikumus Dr. E. Upeniekam 2 nedēļu laikā. Komiteja griezīsies pie organizācijām ar lūgumu izraudzīt locekļus padomei.

K. G.

LATVIJA AMERIKĀ

SESTDIENA, 1979. GADA 12. MAIJS, 19. NR.

Latviešu nedēļas laikraksts, iznāk sestdienās. Izdevējs — Latvija Amerikā Publishing Ltd. Atbildīgais redaktors Krišs S I D A R S. Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont., Canada M4M 2E9; tālr. 465-7902. Nujorkas redakcijas vadītājs: V. Irbe, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N. Y. 10466, U.S.A. Tālr. 994-7917. — Čikagas redakcijas vad. V. Jaunkalnietis, 1305 Taylor Ave., Racine, Wis. 53403. Redaktors Austrālijā Ed. Šmugajs, 28, Taffs Ave., Lugarno, NSW 2210, Australia.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet pēc vēlēšanās sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītos rakstos izteiktā domas ir rakstītāja personisks uzskats un ne katrā gadījumā atbilst red. viedoklim.

Abonēšanas maksa Kanadā un ASV: par vienu gadu — 30 dol., 6 mēnešiem — 16 dol., 3 mēnešiem — 8.50 dol. Atsevišķa numura cena 70 centu.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $3.50, tekstā $5.75, pirmajā vai pēdējā lp. $10.00 par 1 collas telpu. Sarīkojumu kalendārā $1 par rindiņu, atkārtojot atlaide.

Laikraksta abonēšana un sludinājumi — tālrunis 466-1514

Mūsu ziņa un viedokļi

PBLA VALDES PRIEKŠSĒŽA DR. ILGVARA SPILNERA RUNA LNAK PADOMES SESIJĀ TORONTO

PBLA pašreizējie tiešie uzdevumi ir atvieglināt tautas stāvokli okupētajā Latvijā un tanī pašā laikā vājināt padomju režīmu. Šo darbu mēs veicam ar informācijas un publikāciju izplatīšanu brīvajā pasaulē un okupētajā dzimtenē. Lai to varētu veikt efektīgi un lai mūsu tautas problēmas būtu aktuālas ne vien mums pašiem ,bet visiem, kas mums varētu palīdzēt, mums jāuztur sakari ar latviešiem un citu tautību domu biedriem okupētajā Latvijā un citās padomju režīma zemēs, jāatrod arī jauni domu biedri. Šādu iespēju dod Latvijas apciemojumi un kontakti ar atbraucējiem no Latvijas. Bez tiem mums trūkst vajadzīgo faktu. Šo darbu padara grūtu ne vien padomju kontrole, bet arī šejienes tautiešu ārkārtīgās bailes no padomju režīma, kā arī savstarpējā apsūdzēšanās un aizdomu radīšana sakaru jautājumos.

Nacionālpolitiskā darbībā un nostājā varam saskatīt divas galvenās ievirzes. Viena pieeja ir ļoti vienkārša un tieša. Latvija ir okupēta, tur valda komūnisti, tos nīstam kā ļaundarus, un ar šādām vispārīgām zināšanām mums pietiek, lai mēs savās runās šo ļaunumu nosodītu pasaules priekšā un audzinātu pretkomūnistisku jaunatni. Ar šādu pieeju šejienes jaunatnei Latvija ir tikai ģeografisks jēdziens. Teicam, ka mums jācīnās, bet nav īsti definēts, kas ir cīnīšanās un kas ir šodienas cīnītāji, bet nav īsti definēts, kas ir cīnīšanās un kas ir šodienas cīnītāji trimdā. Nav izskaidrots, vai cīnīšanās ir deklarāciju iesniegšana, jeb vai tā prasa vēl ko vairāk — personisku risku un uzupurēšanos?

Otra, atšķirīga pieeja, tāpat uzskata, ka dzimtene ir okupēta, tauta apspiesta, bet tā prasa vēl tālākus jautājumus — ko es varētu darīt personiski, lai tautas situāciju atvieglinātu? Kas man kā latvietim jādara? Šāda personiskas atbildības sajūta izraisa vēlēšanos redzēt stāvokli dzimtenē savām acīm, satikt savus tautas brāļus un māsas, dalīties ar tiem izjūtās un pieredzē, izmainīties vēstulēm, kaut arī tās kontrolētu. Ar šiem mazajiem kontaktiem varētu augt kāda nacionāla kopdoma.

Šīs divas dažādās pieejas rada atšķirīgas pieredzes un līdz ar to atšķirīgas darbības. Pirmās pieejas redzes lokā, piemēram, ir statistikas skaitļi un avīžu ziņas par Latvijas pārkrievināšanu, kamēr otras pieejas redzes loks varētu būt radies, redzot šo pārkrievināšanu, staigājot pa Rīgas ielām krievu burzmā un tad paglābjoties latviešu oazē teātŗa izrādē, vai latviešu teātŗa svētku gājienā uz jaunām telpām vai āra izrādēs, kur nacionālā sajūsmā pulcējas lieli latviešu pulki.

Šīm divām pieejām ir arī atšķirīgi viedokļi par tautas apspiestību, lai gan abas to saredz. Bet pirmā pieeja it kā sagaida, ka latvieši okupētajā Latvijā vai īsā apciemojumā rietumos izturēsies kā brīvi cilvēki — atklāti kritizēs režīmu, brīvi izmainīsies ar domām, brīvi ceļos, prasa, lai apspiedēji atļauj trimdas māksliniekiem brīvi uzstāties dzimtenē. Šinī virzienā, protams, ir jācenšas, jo tas ir ceļš uz brīvību. Bet apspiestības jēdziens jau pats par sevi pasaka, ka šādas brīvības neeksistē. Prasīt „visu vai neko" ir tikai retorika, tāda pati, kā prasīt padomju režīmam beigt eksistēt brīvprātīgi. To var darīt un to pa laikam arī dara, bet ar to vien apmierināties nozīmētu izvairīties no

(Turpinājums 14. lp.)

Lasītāju vēstules

AR TAISNU MUGURKAULU

Tuvojas atkal vasaras atvaļinājumu sezona, kuŗu daļa trimdas latviešu izmantos, lai apciemotu okupēto Latviju. Šogad sagaidāms, ka šo apciemotāju skaits būs lielāks nekā iepriekšējos gados, jo ceļojumu biroji savos sludinājumos Laikā ieteic vienā reizē̆r blakus Gotlandes dziesmu dienu apmeklējumam, braukt arī uz Rīgu. Šo apciemotāju vidū varētu būt arī tādi, kuŗus būs iebaidījusi Niedres apcietināšana. Tie locīsies padomju varasvīru priekšā, pat aizmirstot savu pašcieņu, lai tik pašiem nerastos nekādi sarežģījumi. Ne velti daļai latviešu šāda taisna mugurkaula trūkumu piedēvē ne vien mūsu kaimiņi lietuvieši un igauņi, bet arī mūsu pašu tautieši, kā nesen no okupētās Latvijas izkļuvušais Viktors Kalniņš.

Mans nolūks nav mudināt Rīgas apmeklētājus uz kādiem radikāliem aktiem pret okupācijas varu, kuŗi varētu novest pie apciemotāju apcietināšanas vai pat notiesāšanas, bet ļaunākais, kas savas stājas ieturēšanā vāšētu notikt, būtu eventuāla nopratināšana Taču no tās nevajadzētu pārlieku baidīties, bet to varētu uzskatīt pat par zināma veida pagodinājumu mūsu nacionālajai stājai. Būtu lieki sīki iztirzāt, kā uzvesties, apciemojot okupēto Latviju, lai vēlāk par to pašam nebūtu kauns. Tas atstājams katra paša individuālā ziņā.

Runājot par piespiestām turienes preses intervijām, visieteicamākā būtu PBLA priekšsēža Ilgvara Spilnera rīcība. Viņa atbildes intervētājam bija tik kodolīgas un lietpratīgas, ka pat daļējā veidā tās nevarēja publicēt komūnistu propagandas nolūkiem. Apmeklējot oficiālus sarīkojumus, kā, piem., gadskārtējos rautus, sakarā ar okupētās Latvijas gadadienas atzīmēšanu, elementārā nacionālā apziņa prasītu, lai vismaz glāze netiktu celta pie lūpām tajā brīdī, kad tiek uzsaukts tosts neatkarīgās Latvijas nāves brīža atcerei. Man personiski šādā brīdī kļūtu nelabi, jo glāzē sarkanvīna saskatītu arī pilienu manu komūnistu nogalināto piederīgo asiņu.

Sarīkojumos un viesībās, kur pasniedzamas puķes, to krāsas drīkstētu būt tikai divas — sarkanā un baltā. Zinātāji šo žestu sapratīs. Apciemojuma laikā katram būtu arī jāatbalsta dzimtenes baznīcas, ne vien apmeklējot dievkalpojumus, bet arī neskopojoties ar ziedojumiem kollektei un atstājot draudzei līdzvesto bībeli vai dziesmu grāmatu. Kā redzams, veidi var būt ļoti dažādi, kā apciemojumā izvairīties no kompromitēšanās, bet tajā pašā laikā demonstrēt savu stāju un cilvēka tiesības. Dzimtenes apciemotājiem tā paliks labā apziņa, ka viņi palīdzējuši morāliski stiprināt arī savu apspiesto tautu, nevis izdabājuši tās vagariem.

V. K. Klīvlandē, Ohaijo

VĒL PAR BRUŅINIEKIEM

Latvijas armijā bijuši divi virsnieki ar Bruņinieka vārdu: viens bija 8. Daugavpils kājnieku pulka 4. rotas komandieris kapteiņa pakāpē, kas 1923. g. augusta beigās parakstīja man atsauksmi par uzvedību armijā, jo es tad demobilizējos. Otrs bijis pulkvedis, kas 1923. g. rudenī nošāvies virsnieku klubā, un tad bijis jau demobilizējies (skat. Latvija Amerikā 31. marta numurā). P. K. Viskonsinā

AVIS TOMĒR IR JĀŠĶIŖO!

Latvija Amerikā 7. aprīļa vēstulē Rita Liepkalne saka: „Nešķiŗosim paši savas avis, kad svešie vilki draud mūs aprīt." Es gribētu iebilst, ka avis tomēr ir jāšķiŗo. Ţādu padomu ir devis arī Gunārs Rode. Nespēlēsim uz jūtām. Arī mums būtu tas pats liktenis, ja mēs nebūtu brīvībā. Mēs arī zinām, ka tauta dzimtenē nevēlas, lai šeit sadarbotos ar tās apspiedējiem. Tie visi ir salti meli, ko Dzimtenes Balss vai ciiti propagandē, ka mēs, nevēlēdamies sadarboties ar viņu kalpiem, esam pret tautu dzimtenē. Vai Pelšs, Voss, Drīzulis un daudz citi arī nav komūnisti, kuŗus par tādiem nedrīkstētu saukt? Vai arī viņi nebūtu šķiŗojami? Cienījamā autore saka, ka mums organizēti jāiestājas par savas tautas tiesībām, bet nesaka, kādā veidā. Vai brāļojoties ar „kultūras sakarniekiem' vai kā T. Zierinš, kas ārpusē demonstrēs? Kāda organizēta „iestāšanās" tad ir domāta?. Ieteiktu izlasīs Vanagu Kārļa rakstu, „Kāpēc tiecamies pēc okupantu atzinības?" (LA 31. marta nr.) Arī par rakstu „Brālīt balto, padomju deputāte sniegs mums skatuves mākslu!" Vanagu Kārlim sirsnīgs paldies. Silti ieteicu R. Liepkalnei minētos rakstus izlasīt, tad kļūs saprotams, vai avis ir šķiŗojamas vai ne. Tad arī nebūs strīdu un šķelšanās.

Aleksandrs Zaube Čikagā

MEKLĒ SKABARGAS

DV Mēnešrakta 1979. g. 1. numurā Sulemite Ozoliņa saka, ka manā romānā „Between Two Midsummer Nights" valoda esot kļūdaina un neveikla. Lai to pierādītu, viņa min sešus piemērus: pharmacy (128), depressed (155) un blocks (157). Šajos vārdos ir drukas kļūdas un par tām es nejūtos vainīgs. Vārdā opined (41) nav nekādas kļūdas — tas ir Vebstera vārdnīcā. Teicienā — fancy-dress balls (103) — varētu izlaist svītru, bet tā var arī palikt. Teikumā What means the word Atlanta (102) — ir „ārzemju akcents". Šo teikumu vajadzētu pārfrazēt tā, lai tas labāk skan angliski.

Egils Kalme Ņujorkā

LATVIJAS STĀVOKLIS

Neatkarīgās Latvijas lietvedis, iecienītais diplomāts Londonā T. V. Ozoliņš visskaidrāk aprāda arī tagadējo politisko stāvokli. Savā nesenajā uzrunā Londonā viņš tomēr izsaka cerību, ka Rietumiem vēl atdarīsies acis „piecas minūtes pirms divpadsmitiem". Prieks lasīt arī viņa rakstu — Latvijas 60 gadi — Universitas 1978. g. (42. nr.), kur apskatīts tieši Latvijas stāvoklis, kā to saredz vecs, iecienīts diplomāts.

Mag. iur. **E. Lapiņš**, ASV

Kad Nauda dancina

MĀRTIŅA ZĪVERTA LUGA NAUDA DAUGAVAS VANAGU TEĀTRA IZRĀDĒ TORONTO

Lugu Nauda M. Zīverts sarakstījis 1943. g. un to pirmais iestudējis Nacionālais teātris Rīgā 1944. gadā. Liekas, pēc tam luga iestudēta tikai ārpus dzimtenes. Autors to nosaucis par kriminālluģu, tātad tur notikumi saistās ar tiesu un taisnību, noziegumu un sodu. Autors personāžu devis diezgan plašu, spilgtus raksturus, ar asu prātu un veiksmi radītus dialogus, bet izvairījies no gariem monologiem. Darbība un notikumi ir spriegumā pilni un koncentrēti.

Galvenā persona ir lupatnieks, kas kādreiz bijis kuģa īpašnieks, kapteinis Piķurgs. Viņš savās vecuma dienās pārtiek no lupatu un dažādu atkritumos aizsviestu mantu lasīšanas un pārdošanas. Strandējušā kuģa bijušo īpašnieku tēlo Gunārs Vērenieks, kas lugu arī iestudējis. Jau pirmajā ainā dots spraigs sākuma ievadījums ar zagļa meklēšanu un policijas ierēdņu darbību. Nejaušs gadījums ieved veco noplīsušo Piķurgu notikumu centrā.

Režisors G. Vērenieks, tēlodams kapteini lupatnieku, neatlaidīgi sekojis autora dotajai idejai. Viņa tēla mīļums un labsirdība iet pa nešaubīgu, sirds vadītu ceļu. Viņa lielajā un skaistajā lomā ir vairākas vietas, kas prasās pēc izteiktākas traģikas, ko autors redzami devis; tie ir momenti krogus ainā, arī sarunās ar kriminālierēdņiem. Tas tēlam piešķir lielāku krāsainību. Tēlotājs turas uz vienmērības līmeņa. Skaistākās vietas Vērenieka lomā ir — velkot mugurā no gaisa nosviesto kapteiņa svārkus un atrodot kabatā lielās naudas summas, trakās iekāres pilnais skatiens vēršas uz debesīm, kad tas ainas beigās klibo pretim dzīvei; tā tam garus gadus bijusi liegta, pa puteklainām skrandām vandoties. Dziļi izjusts ir moments, kurā tas atzīstas savā atriebības kāres apmātībā; Piķurgs atzīstas skumjā rezignācijā, ka tas kaunējies to laužu dēļ, kas par naudu pēc viņa komandas lēkuši pār. viņa spieķi. Viņš kaunējies arī par savu atriebības kārē iecerēto gandarījumu, ko nav varējis izjust.

Liekas, ka lupatnieka strandējušā kuģa masti no dziļumiem sākuši veco vīru durstīt un atgādināt pasaules ūdeņu plašumu un varenību. Viņam naida un atriebības jūtas ir par svešām, lai izbaudītu līdz galam. Atzīšanās moments bija skaists, bet varēja būt spēcīgākā un krāsainākā izjūtā. Uzvar sirds siltums; tā nav viņa vaina. M. Zīverts biežī izvelk pozitīvo arī no lupatu kaudzes, kaut arī dažkārt palīkumainiem ceļiem.

Noskaņots un līdz galam izturēts režijā ir krogus ainas noskaņojums. Savdabīgāku ceļu ārpus režisora iecerēm iet Juŗa Freija tēlotais Kungs. Freijam tas ir spilgts tēls, ja tikai pats to nesadrumstalotu. Kungs uz katru kapteiņa teikto vārdu, tāpat viesmīļu darbošanos, reaģēja ar strauju kustību un gandrīz nepārtrauktu vaibstīšanos. Ja tēlotājs nebūtu tik centīgs savās grimasēs, to varētu saukt pat par vienu no viņa raksturīgākiem devumiem uz skatuves.

Dzejnieka Žanīša lomā jaunais tēlotājs Atis Freimanis bija īstā vietā. Naīvi eksaltētais jauneklis savu pantu runājot un apliecinot debesu varenību, kas tam no gaisa ber dzejas garu, tiešām aizkustināja.

Kārlis Rēvalds savu viesmīļa lomu stingrās līnijās ved pa režijas nosprausto ceļu. Viņa balss tembrs atļauj variēt un krāsot tekstu, bet Rēvalds to nedara, parādīdams īstu restorāna kalpa raksturu. Cenu paziņojumā, ēdienu kartes lasījumā un savādā viesa — tērētāja raksturojumā Rēvalds bija režijas nodomu sekotājs uz punkta. Tikpat rezervēts un taktisks bija otrs viesmīlis Olegs Bērziņš, papildinot tēlojumu mazām, neuzkrītošām krāsām mēmā spēlē.

Dzērienu galda apkalpotāja Lizbete mazajā lomiņā bija raksturīga, bet viņas gaišmatainā galva ar zemeņu krāsas vaigiem pauda uz krāsās un gaismās mirdzošā pudeļu skapja fona. Abas Žanīša draudzenes izteikti garlaikojās pie maksāt nespējīgā dzejnieka galdiņa, toties izskata ziņā nevienu skatītāju garlaikot nevarēja. Arī tērpi abām bija ainai iederīgi (Sandra Markitante un Gunta Krūmiņa).

Vecā lupatnieka labvēle Hedvigas jaunkundze (Zinta Briede), ko kapteinis pazīst kopš bērnu dienām, tēloja šo lirisko, vietām drāmatisko lomu. Sētnieci plašos toņos un žestos droši tēloja Maija Ķuze. Radās vēlēšanās, kaut M. Ķuzei būtu izdevība kādreiz arī tēlot cita rakstura tēlu, lai tā neievirzītos sava veida standartizējumā.

(Turpinājums 18. lp.)

Tēlotāji Mārtiņa Zīverta lugā Nauda, kuŗu izrādīja DV teātris Kanadā. 1. rindā no kreisās: L. Martinsone, V. Ķuze, Z. Briede, D. Ķuze, S. Markitante, A. Freimanis, G. Krūmiņa. 2. rindā: O. Bērziņš, A. Putniņš, V. Ķuze (skatuve), rež. G. Vērenieks, J. Freijs, K. Rēvalds, V. Vare (dekorātors), A. Memenis, I. Ķipis (skaņu meistars), I. Lapiņš, A. Briedis (skatuve) un V. Martinsons.
Foto: J. Liģers

Tu esi Gotlandē, mans draugs!

Par jautrību Dziesmu dienās Gotlandē gādās Austrālijas komēdijas ansamblis, kas ieradīsies ar Dziesmu dienām speciāli veltītu rēvijas stila sarīkojumu; Tu esi Gotlandē, mans draugs! Kā tas radies? To pastāsta autors un sarīkojuma vadītājs Uldis Siliņš.

„Austrālijas latviešu Kultūras dienās 1977. gadā Melburnā PBLA Dziesmu svētku rīcības komitejas priekšsēdis Jānis Muchks uzaicināja mani un Juri Zemīti piedalīties Gotlandes dziesmu dienās. Solījos padomāt. Toreiz gan neviens, ieskaitot mani pašu, nevarēja iedomāties, ka Gotlandē uz skatuves kāps nevis 2 cilvēki, bet veseli 10. Varētu pat teikt, ka uzveduma ansamblis ir internacionāls, jo tajā piedalās arī Stokholmas latviešu teātŗa aktieris Modris Gross."

No Austrālijas, bez uzveduma autora U. Siliņa un mūzikālā vadītāja I. Līča ar viņa Saules jostas dziedoņu ansambli vēl piedalās Sidnejas latviešu teātŗa aktrise Lija Veikina un no Melburnas J. Zemītis, G. Klauss un I. Klausa, kas pieskaitāmi pie labākajiem raksturlomu tēlotājiem Melburnā. Ansamblis ved līdz no Austrālijas arī dekorācijas, ieskaitot izjaucamus podestus.

Dziesmu tekstus rakstījis U. Siliņš. Viena no viņa dziesmām (Sāvēju dziesma) uzņemta arī DV vīru koŗa Kanadā iedziedātajā skaņu platē — Latviešu kaŗavīru dziesmas. „Senie kurši" rādīs kuršu iebrukumu Gotlandē un kuršu kaŗavīra Pudiķa problēmām ar sievu, mājās pārbraucot, jo viņam „paņēmusies līdz" zviedriete. Izrāde beigsies ar Tobago salas daudzināšanu: „Tobago ir mūsu". Uzvedumā būs pavisam 15 skeču. Izrāde ilgs apm. 3 stundas.

„No Melburnas kultūras dienām līdz Gotlandes dziesmu dienām bijis tāls un grūts ceļš. Par naudu es tādu darbu nestrādātu," savu stāstījumu nobeidz Uldis Siliņš un domā, ka pēdējā izrāde, 12. jūnijā, būšot visinteresantākā, jo tās sākums pl. 23.30. Pārējās izrādes 17. jūnijā pl. 20 un 19. jūnijā pl. 18. Biļetes rezervējamas pie Rīcības komitejas **E. Šm.**

BIBLIOGRAFIJA

Mūsu virtuves noslēpumi. Recepšu krājums, sakārtojusi Ilga Breikša. Astrīdas Robežgruntnieces zīmējumi; izdevušas Daugavas vanadzes Kanadā, 146 lp.

Kristīgā Balss, 3. nr., Amerikas latviešu baptistu apvienības mēnešraksts, redaktors Uldis Ukstiņš, titullapas galvu zīmējis Viesturs Aistars, 12 lp.

Vēstnesis, (4/65. nr.), Olģerta Liepiņa izdevums, redaktori O. Liepiņš, O. Akmentiņš un E. Keišs, 8 lp.

Latvian Non-Postal Exile Stamps, 1947. - 1978. g., Latviešu filatelistu apvienības Toronto izdevums, sakārtojis M. Zichmanis, 52 lp.

Lietuviu Dienos, Lithuanian Days, 2/291/. nr., California Lithuanian izdevums, redaktors A. Milukas, 23 lp.

Laras Lapa, 14. nr., Latviešu rakstnieku apvienības izdevums, redaktors J. Grosvāns, 66 lp.

Ceļa Biedrs, 4 (234.) nr., Latviešu ev. lut. baznīcas Amerikā izdevums, redaktors J. V. Strautnieks, 16 lp.

DV TEĀTRIS KANADĀ

Mārtiņa ZĪVERTA kriminālnovele

NAUDA

Režisors G. Vērenieks

atkārtojums

Sestdien, 26. maijā, pl. 19.00

Fairview Area Library, 35 Fairview Mall Drive, Willowdale.

Ieeja $4. Biļetes iepriekš pārdod DV grāmatnīcā

Uzveduma „Tu esi Gotlandē, mans draugs" galvenie tēlotāji. No kreisās: Uldis Siliņš, Lija Veikina un Juris Zemītis.

Skauti un gaidas Sidrabenē

Turpinot Latvijā iesākto tradiciju, Kanadas jendas skauti, piedaloties arī gaidu jendai, pulcējās savā pavasaŗa parādē 22. aprīlī Sidrabenē. To ievadīja svinīga karogu uzvilkšana Sidrabenes karogu mastos, pēc kam skauti un gaidas pulcējās dievkalpojumam Sidrabenes jaunajā sabiedriskā ēkā. Svētrunā māc. Kušķevics stāstīja par Sv. Juŗa dzīvi un nāvi, uzupurējoties savu līdzcilvēku labā.

Dievkalpojumam sekoja abu jendu parāde Sidrabenes laukumā. Parādi pieņēma Latviešu skautu priekšnieks E. Dāvidsons, Latviešu gaidu priekšniece M. Vilka, abi Kanadas jendu priekšnieki S. Leimanis un I. Kalniņa, kā arī skautu nozaŗu vecākie. Ierindā bija 77 skauti un 39 gaidas.

Apsveikumus ievadīja Sidrabenes pārvaldes priekšnieks M. Blūms, pēc kam runāja Latv. gaidu priekšniece M. Vilka un skautu priekšnieks E. Dāvidsons. Viņš arī pasniedza Paulīnei Vāgnerai piešķirto skautu organizācijas apbalvojumu — Saulīti lentē. DV Hamiltonas nodaļas pārstāvis Auniņš pasniedza dižskautu nozarei šaušanas balvu — vairogu, ko šoreiz bija izpelnījusies Rīgas pulciņa Lāčplēšu saime. Vadītāja I. Kalniņa pasniedza Gaujas 14. gaidu vienībai piešķirto sekmīgas darbības apliecību, ko saņēma vienības priekšniece S. Ozola. Uzrunu teica arī skautu un gaidu draugu biedrības priekšnieks A. Tīcmanis, atceroties arī savas skautu gaitas Latvijā.

Dižskautu nozares vadītājs A Francis pasniedza dižskautiem R. Bičevskim un R. Kalniņam izpelnītās reliģijas arodzīmes, kuŗas piešķir pēc zināmas pārbaudes ētiskā audzināšanā. No Sv. Andreja draudzes svētku dalībniekus sveica V. Vāgners, kas arī vadīja parādes norisi. Isp. vad. S. Leimanis pateicās visiem, kas sekmēja pavasaŗa svētku labu izdošanos.

Atskanot marša skaņām un skautu un gaidu baltajiem karogiem mirdzot spožajā pavasaŗa saulē, skauti un gaidas devās Sidrabenes kalnā, kur pie sabiedriskās ēkas skauti iedēstīja piemiņa ozolu un gaidas — liepu. Kociņus bija dāvinājis daiļdārznieks A. Gailītis. Pēc kociņu iedēstīšanas visi devās pusdienās, par kuŗām bija gādājušas Rīgas un Tērvetes skautu, kā arī Gaujas gaidu vecāku padome.

Pēc pusdienām, izmantojot sevišķi skaisto un silto pavasaŗa dienu, mazskauti ar guntiņām sacentās pūķu laišanā, skauti ar gaidām devās šķēršļu gājienā, bet dižskauti un lielgaidas sacentās sporta spēlēs. Gados visjaunākie savu vecāku pavadībā bija redzami upmalā, kur varēja vērot izmisušu foreļu mēģinājumus uzlēkt uz Sidrabenes peldētavas dambja, lai tiktu pa straumi uz augšu.

Mākslinieki un citi labvēļi DV Lielajā loterijā DV namā Toronto pēc lielā laimesta — auto izlozes. No kreisās: K. Bērziņš, E. Lejiņš, A. Ozola-Alksne, E. Vingris, M. Lorbergs, Baiba Rubesa, J. Popelis, I. Prikule un A. Anšmits. Aizmugurē uzrakstu Lielais Laimests tur Aina Selga ar savu mazo palīdzi, mākslinieka Anšmita meitu. Foto: V. Cinis

Laimētāji DV Lielajā loterijā

AUTO AR LOZI 14239 LAIMĒJIS JĀNIS BOLMANIS TORONTO

DV Lielās loterijas laimestus izvilka sestdien, 5. maijā, DV namā Toronto. Automašīnu, kuŗas iegādei vairumtirdzniecības atlaide saņemta no Volkswagen Canada Ltd. prezidenta B. Rubesa, ar lozi 14239 laimēja Jānis Bolmanis Toronto. Laimīgo lozi izvilka Rubesa meita Baiba Rubesa, kas ir Latviešu jaunatnes apvienības Kanadā valdes priekšsēde. Lozes īpašnieks saņems auto „VW Rabbit", vai 4000 dol. naudā. Benjamiņa filmu laboratorijas Toronto Kodak firmas šaurfilmu kameru ar lozi 25677 laimēja K. Majors Toronto. Lozi vilka firmas pārstāvis Ēvalds Lejiņš. Krāsu televīzijas aparātu vai 600 dol. laimēja Z. Hamiltona Londonā, (lozi vilka Silvija Ozola), bet ceļojumu divām personām (800 dol.) — J. Mieriņš Otavā (lozi vilka Vera Bebre).

Mākslinieku ziedotās gleznas un citi mākslas priekšmeti, lozes velkot pašiem klātesošiem māksliniekiem, krita uz šādiem numuriem:

A. Anšmita glezna	45985
E. Bebra	16415
K. Bērziņa	01408
D. Birkhānes	00385
E. Damberga	30161
E. Dzeguzes vāze	14779
E. Ērvalda glezna	19794
O. N. Grebžes glezna	20362
V. Jansones vāze	19891
A. Zilgmes vāze	46591
A. Jaunzema glezna	04939
K. Langenfelda glezna	00380
H. Lapiņa kokgriezumi	23599
V. Mērnieces glezna	29430
A. Ozolas-Alksnes glezna	15112
I. Prikules glezna	04608
J. Popeļa gleznu	32021
V. Vabales gleznu	17717
E. Vingŗa gleznu	30201
V. Teteŗa gleznu	49388
J. Zālīša daiļamatniecības izstrādājumi	07665

50 dolaru naudā krituši uz šādiem numuriem: 08240, 17700, 41592, 41154, 28450, 15889, 34828, 01117, 48971, 32709, 10396, 22931, 12753, 06900, 17778, 47264, 24546, 21299, 34116, 08662, 32289, 12717, 09246, 45940 un 11897.

Vakara norisi un izlozi vadīja Loterijas rīcības komitejas loceklis Modris Lorbergs. Rīcības komiteja darbojās 15 locekļu sastāvā: Z. Akots (priekšsēdis), viņam atrodoties ārzemēs, darbu turpināja A. Kalupnieks, N. V. Brasliņs (sekretārs), R. Britāls (kasieris), M. Jonāne, V. Cinis, A. Selga, A. Reinberga, I. Magons, E. Treilons, A. Kalviņš, V. Plūdons, R. Tūtiņš, A. A. Blūmbergs un J. Veckers, piedaloties vēl citiem palīgiem.

Izlozi, velkot pirmo lozi, ievadīja DV KV priekšsēdis V. Plūdons. Pēc tam vairākas lozes vilka Ausma Plūdone un citi pieaicinātie vilcēji un klātesošie mākslinieki. Lielajā laimes urnā ievietoja 24.365 pārdoto ložu pasakņus, kuŗus pastāvīgi sajaucot, pieaicinātie tad attiecīgajam priekšmetam izvilka laimīgo lozi, reģistrējot uz pasakņa atzīmēto laimētāja vārdu un izvilktās lozes numuru.

Izlozes vadītājs dzejnieks Modris Lorbergs uzrunāja māksliniekus un citus loterijas atbalstītājus, kuŗiem DV Toronto nodaļa un vanadzes bija rīkojušas vakariņas, norādot, ka izlozē laimētāji gūs lielas vērtības 50 laimestos, bet ap 25.000 ložu ieguvējiem būs apziņa, ka viņi piedalījušies kāda liela pasākuma atbalstīšanā, līdzekļu sagādes talkā jaunu spiestuves mašīnu iegādei, lai iespiestais latviskais vārds varētu vēl ilgi pastāvēt mūsu nacionālās un brīvās domas paudējas publikācijās.

DV Kanadas valdes priekšsēdis V. Plūdons pateicās loterijas tehniskā darba veicējai — loterijas rīcības komitejai, māksliniekiem un visiem loterijas atbalstītājiem ar ziedojumiem izlozei, tāpat visiem ložu pircējiem, kas ar savu ārtavu piedalījušies šinī lielajā sabiedriskajā talkā. Sagaidāms, ka loterijas tīrais atlikums varētu dot pāri par 10.000 dol. jaunu mašīnu iegādes fondam.. Iespējams, ka vēl varētu sarīkot otru šādu loteriju, jo pirmā guvusi lielu atsaucību.

Priekšnesumos Hugo Miķelsons deklamēja pāris patriotisku dzejoļu, vēlāk demonstrējot dažādus trikus un stāstot pāris atjautīgu anekdotu. Viņš nolasīja arī kādu gaŗāku veltījumu loterijas darbiniekiem. Pēc tam vakara saimniece Aina Selga aicināja visus mantu ziedotājus un viesus kopējās vakariņās. Izlozes laikā ieradās arī vairāki ložu īpašnieki, pakavējoties pāris stundu kopā ar māksliniekiem un rīcības komiteju.

—ls—

ASV 25. vanadžu salidojums

Vanadžu salidojumu pārstāvēja 18 kopas ar 27. delegātēm un 30 mandātiem. ASV vanadžu priekšniece A. Hāznere ziņoja, ka saņemtie vanadžu kopu pārskati liecina par lielo rosmi, pašaizliedzību darbam, kas veikts lielā mīlestībā. Kopu skaits audzis, tāpat augušas rosmes. Ar klusuma brīdi pieminēja 8 mūžībā aizgājušās vanadzes. A. Hāznere pateicās kopu priekšniecēm par veiktajiem pienākumiem, kā arī vanadžu 25. gadskārtējā salidojumā vēlēja, lai vanadzes izvērtē aizvadītā gadā padarīto un sprauž jaunus mērķus nākotnes darbībai.

Mājasmāte Grand Rapidu kopas priekšniece E. Brūna savā apsveikumā vēlēja, lai šajā salidojumā visas justos kā viena ģimene, stiprinot garīgās saites, kas vieno vanadzes — kopēja darba darītājas.

Salidojuma dalībnieces sveica PBLA valdes priekšsēdis Dr. I. Spilners, iepazīstinot vanadzes ar Pasaules brīvo latviešu apvienības Brīvības fonda darbību. ALA valdes priekšsēdis J. Riekstiņš savā apsveikumā pakavējās pie grāmatu jaunizdevumiem, un ALA kultūras daļas vadītāja L. Ruperte pastāstīja par jauno topošo grāmatu: Ievads latviešu stila vēsturē. Kanadas DV priekšnieks V. Plūdons uzsvēra vienotību un sadarbību starp abām kaimiņu zemēm. Bez vanadzēm DV organizācijas darbs nebūtu iedomājams.

Vanadzes arvien atradušas veidu, kā veikt vissmagākās problēmas kopējā darbā, savā apsveikumā uzsvēra Kanadas DV vanadžu priekšniece I. Breikša. Rakstveida apsveikumus bija sūtījuši: DV priekšniece A. Liepiņa, DV pr-ks J. Frišvalds, bijušais DV pr-ks V. Hāzners, Vācijas DV pr-ks J. Leitītis, Anglijas DV pr-ks L. Rumba, Austrālijas DV prce V. Liepiņa-Bērziņa un Anglijas vanadžu daļas vadītāja E. Sarkanbārde.

Par delegāšu sapulces vadītāju ievēlēja E. Brūnu, par sekretāri I. Vanušku. Abas no Grand Rapidiem. Pagājušā gada protokolu sapulce pieņēma bez grozījumiem.

ASV vanadžu priekšniece A. Hāznere ziņoja, ka aizvadītā gadā vislielāko vanadžu pieaugumu devusi Detroitas kopa (11), bet vislielākā kopa vēl arvien ir Minesotas (112). Uz 1979. g. 1. janvāri ASV vanadžu skaits bija 1.148.

Aprūpes laukā vanadzes apmeklējušas 156 slimos tautie-

(Turpinājums 9. lp.)

Nemanot pienāca laiks stāties ierindā karogu nolaišanai. Braši izskanēja dziesma „Daugav's abas malas", un brūni saulē iedeguši zēni un meitenes devās mājup, lai jūlijā atkal satiktos abu jendu nometnē Tālavā. E. O.

„Šaujiet, bet ne paši uz sevi!"

LATVIJAS LATVIEŠA STĀSTS LNAK SESIJĀ TORONTO

LNAK padomes sesijas laikā īsu laiku uzturējās arī tāls ciemiņš no Latvijas, iebraucot no Kvekertaunas, Pensilvēnijā, uz Amerikas latviešu baptistu koŗa 30 gadu dienām Toronto. Viņam bija izdevība runāt arī LNAK padomes sesijā, kur brīvā un iespaidīgā stāstījumā iepazīstināja ar apstākļiem dzimtenē. Tas ir Rīgas vagonu rūpnīcas inženieris Māris Rolands Ozols, kas ar ģimeni, dzīvesbiedri Kiru un diviem bērniem, izceļojis no Latvijas un jau septiņus mēnešus dzīvo Pensilvēnijā. Lai gan Kira nav latviete, viņa jau pilnīgi iemācījusies latviešu valodu. Ņujorkā Māris Ozols runājis arī turienes latviešu kultūras dienās. Kanadu apciemojis pirmo reizi. Viņš izceļošanas atļauju ieguvis, pateicoties Kiras radiem, kas dzīvo ASV.

„Šeit ir gluži cita pasaule, kādu visu laiku redzēju Latvijā," izteicās 42 gadus vecais Māris Ozols, kas dzimis Latvijā 1937. gadā. Latvijas neatkarības gadus viņš vairs neatceras, bet gan tikai vācu laiku un otrreizēju krievu ienākšanu, kad bijis jau astoņus gadus vecs zēns. Rīgā strādājis par inženieri Rīgas vagonu rūpnīcā. Pirms ierašanās ASV trīs mēnešus pavadījis Romā. Viņš ir dzimis jelgavnieks, bet Rīgā pavadījis 20 gadus.

„Latvijā gaida no jums katru vārdu," savu stāstījumu iesāka Māris Ozols. Latvijā par brīvo pasauli trūkst informācijas, tāpat nezina daudz, kas notiek pašā Latvijā. Pagrīdes darbība okupētajā tēvzemē atklāti neizpaužas, lai gan notikuši daži politiski akti. Daudz tūristu iebraukuši Rīgā no rietumzemēm, bet tie bijuši visai klusi, lai gan bijusi vēlēšanās kaut ko plašāk uzzināt par viņu dzīvi rietumos.

„Jūs daudz un plaši runājat, bet cik no visa tā aiziet Latvijas virzienā?" jautāja M. Ozols. Viņš ieteica vākt vairāk informācijas par apcietinātiem Latvijā, lai tauta arī par tiem zinātu. „Jūs šaujat ar daudziem stobriem, bet dažādos virzienos, un daudzreiz viens uz otru," ar humora pieskaņu teica Latvijas latvietis un piebilda: „Man tas ir ļoti sāpīgi dzirdēt." Viņš pastāstīja, ka bībeļu ievešana vien nedos gaidīto, jo „Latvijā tagad ir maz reliģisku cilvēku". Protams, tas ir antireliģiskās propagandes un spaidu nopelns.

Pieskaŗoties jauniešiem, kas brauc uz Rīgas „kursiem", runātājs jautāja: „Kādēļ jūs gribat būt tik demokratiski?" Rīgā viņus „apstrādājot" pavisam citādi. Tikai ar viena veida ieročiem varot uzvarēt.

Latvijā visi rūpīgi izpētīti, bet „pogu nespiež čeka. Runātājs aicināja nerunāt par cilvēkiem, pret kuŗiem vēl vērsta izmeklēšana, bet runāt tikai tad, kad „viss jau galā". Latvijā cilvēki vēl tagad vienkārši „pazūd". Latvieši Rīgā ļoti centīgi sava amata veicēji. Muitā, čekā un citur viņi savu darbu dara labāk nekā krievi.

Latvijā joprojām ir pārtikas problēmas. Milzīgos vairumos gan ražo gaļas produktus, „tikai mēs tos nebaudām". Viss aiziet uz „plašo dzimteni". Jelgavā reiz varējuši dabūt tikai cūku ausis. „Rīgā gaļa maksā 6 rubļus kilogramā, bet es kā inženieris pelnīju tikai četri ar pus rubli dienā," teica M. Ozols. Rīgā pašlaik tikai 29 proc. latviešu, visā Latvijā kopā ar krieviem tagad ir divi ar pus milj. iedzīvotāju.

Noklausoties debates, vai latviešu dziesmu svētku laikā šeit būtu rīkojamas politiskās demonstrācijas, Māris Ozols teica: „Esmu dzīvojis tur un izaudzis pie turienes kārtības. Varu liecināt, ka tur it nekas nenotiek bez politikas, vienalga, vai tā būtu māksla, technika vai sports. Ja kāds šeit saka, ka demonstrācijā grūti nostāvēt divas stundas kājās, tad man jāsaka, ka tas par daudz labu maizi ēdis. Mēs dziesmu svētkos esam stāvējuši kājās visu dienu un vairāk, bet es vēl esmu dzīvs!"

Agrākais Rīgas vagonu rūpnīcas inženieris (pa kreisi) Māris Ozols sarunā ar LNAK valdes priekšsēdi Tālivaldi Kronbergu LNAK padomes sesijas laikā Latviešu namā Toronto.
Foto: J. Liģers

Dziesmu Latvijā daudz — slava partijai, Ļeņinam un visiem ciiem, tikai uz latviešu tautas dziesmām ilgi jāgaida, lai tās varētu sākt dziedāt. Tad piedevām vēl sākam līgot. „Izmantojiet šeit jebkuŗu gadījumu politiskajām demonstrācijām!" aicināja M. Ozols. „Apskaidrojiet tos cilvēkus, kas šeit runā, ka „māksla ir tikai mākslai".

„Kultūras sakari? Tie darboņi, kas šeit brauc, ļoti labi sagatavoti. Brauc talanti? Vēl sliktāk, ja pistoli iedod rokā talantīgam cilvēkam, kas prot labi šaut! nobeidza savu stāstījumu Māris Ozols.

Delegātu sapulce viņam ilgi un sirsnīgi aplaudēja.

-ls-

Ko stāstīja Rasma Lešinska

(Nobeigums)

R. L.: „Piedalās tikai augstākie, diplomāti, tie, kas ir speciāli norīkoti. Ir speciāli cilvēki, kam ir likts iepazīties ar kādiem ārzemju draugiem. Ja tos uzaicina, tad viņi, kaut arī viņi it kā nekas nav, uzaicinājumus pieņem. Bet šis pieņemšanas nav, kā saka, — tautu draudzības dēļ. Tautu draudzība padomju misijā diemžēl nepastāv."

— Strādājot tieši misijas ēkā, jums nācās nodarboties arī ar AN papīriem, ar visāda veida iesniegumiem, deklarācijām un konvencijām cilvēka tiesību laukā...

R. L.: „Nē, man bija darīšana tikai ar vietējās komitejas papīriem, ar komitejas biedru naudām, kuŗas savāca no AN darbiniekiem. Bija partijas grupas un arodbiedrības grupas, kaut arī uz papīra tas viss skaitījās arodbiedrība; ārzemēs nedrīkst pastāvēt partija. Var būt tikai arodbiedrība. Bet principā pastāvēja ir arodbiedrība, ir partija. Nedrīkstēja teikt, ka tās ir partijas sapulces, tās saucās arodbiedrības sapulces. Arodbiedrības sapulces savukārt saucās vietējās komitejas sapulces. Visi cilvēki bija sadalīti grupās, katrā grupā bija savs priekšsēdētājs, kas atbildēja par pārējiem grupas locekļiem — vai tie maksā biedru naudu, vai bijuši uz visām sapulcēm, vai iesaistījušies paškarbībā, sporta nodarbībās, — lai tie vispār visu laiku atrastos nepārtrauktā darbībā un „padomju sadraudzībā."

— Pati padomju misijas ēka pie AN ir ļoti iecienīta vieta kur demonstrēt. Arī baltieši daudzreiz demonstrējuši šīs ēkas priekšā, un dažkārt turp ejot pat dzied: Nu uz veco vietu allaž mēdzu iet... Kā cilvēki, kas šai misijas ēkā strādā, skatās uz šādām demonstrācijām?

R. L.: Uz demonstrācijām? Es, piemēram, strādājot misijā, neesmu redzējusi nevienu latviešu demonstrāciju. Man droši vien tad būtu palicis ļoti silti ap sirdi. Bet redzēju tikai žīdu, un vienmēr nodomāju: kur tie latvieši palikuši, vai tiešām nevarētu pademonstrēt pie misijas? Šīs demonstrācijas uzņēma ļoti slimīgi. Ārkārtīgi slimīgi, visi bija ļoti satraukti, baumas arī tika izplatītas visādas. Ka viņi ne tikai demonstrē, bet ka jāuzmanās, mājās ejot; ka tie visi ir noziedznieki, kas gatavi uz vardarbību, deklasēti elementi, visi uzpirkti."

— Un vai izskatījās, ka tie cilvēki, kas misijā strādā, arī to tā pieņem? Vai viņi paši nedomā tālāk, kāpēc šādas demonstrācijas notiek?

R. L.: „Es domāju — jā. Tādēļ, ka arī es pati runāju visā šai korī līdz. Lai es varētu tur pastāvēt. Jo katrs — es domāju, ka esmu pareizi izpratusi šos cilvēkus — katrs centās izteikt savu nepatiku tā, lai citi redzētu, deklarēt vārdos savu sašutumu pret tādu demonstrāciju, parādot savu uzticamību otram, lai tas atkal to pastāstītu tālāk. Jo misijās, tāpat kā sapulcēs, katrs padomju cilvēks dzīvo divas dzīves: vienu, kas jāizrāda uz āru, otru — pašam sev. Viens vairāk, otrs mazāk. Viens ir vairāk stulbs un vairāk apmāts ar padomju propagandu, tas varbūt iekšķīgi mazāk to saprot; bet ļoti daudz cilvēku es esmu dzirdējusi runājam kaut kur ārpusē pie kafijas tases, kas absolūti nosoda daudzas režīma lietas."

— Viens jautājums, kas varētu interesēt latviešiem Latvijā: kā vispār tādu vietu ārzemēs var dabūt? Kur jāpiesakās? Kas jāpārdzīvo, neraugoties uz visu šo divkosību?

R. L.: „Jāsaka gan, es biju tikai sava vīra sieva, braucu līdz vīram absolūti bez domas, ka es varētu arī strādāt, jo Maskavā, pieņemot manu vīru darbā uz pārrunām, teica,ka es būšu sieva savam vīram. Tur pazūd visa sieviešu līdztiesība vai vienlīdzība. Jo mans penākums, kā man Maskavā instruktāžā teica, būs sagatavot savam vīram labas pusdienas, nodrošināt savam vīram labu atpūtu, jo viņam būšot ļoti sasprindzināts un nervozs darbs, un tādēļ sievai jābrauc līdz, lai tā palīdzētu organizēt visu šo vīra darbu. Un tā arī es aizbraucu uz turieni. Bet aizejot uz padomju misiju un manam vīram izvirzoties augstākā amatā, izvirzīja arī mani. Visas izvirza ranga kārtībā. Jo tā ir liela priekšrocība, ja sieva strādā. Pirmkārt jau dolaros šī priekšrocība, naudas izteiksme, un, otrkārt, tā ir uzticības parādīšana. Ka tu esi ārā no sava beztiesīgā stāvokļa, ka tu, cilvēks, esi atbraucis — nenokā. Jo es atbraucu kā sava vīra sieva, nekas vairāk. Bet mani pieņēma darbā tādēļ, ka mans vīrs ir partijas organizācijas sekretārs. Es tiku darbā vietējā komitejā, man ļoti labi pazīstamā darbā, jo arī Rīgā strādāju Latvijas laikrakstu un žurnālu izdevniecībā, biju tur vietējās komitejas priekšsēdētāja, un grāmatvedības darbs man nebija svešs. Mani gan pieņēma tikai uz laiku, aizvietojot vienu darbinieci atvaļinājuma laikā. Bet redzēja, ka es... bija ļoti apmierināti ar manu darbu, un es paliku pastāvīgā darbā."

— Kādas ir algas misijas darbiniekiem? Apmēram cik — dolaros?

R. L.: „Misijas darbinieku algas ir sakārtotas ļoti interesanti. Ir diplomātu algas, kas atbilst 700 dolariem, 800 dolariem un 900 dolariem (mēnesī), ir dažādas katēgorijas; ir arī jaunākie diplomātiskie darbinieki par 600 - 700, apmēram, es pašreiz tieši nevaru pateikt. Un dzīvokļu īres viņiem pēc padomju sistēmas ir ļoti lētas, jeb dzīvokļus maksā padomju misija. Bet darbiniekiem, tas ir — techniskiem darbiniekiem, algas ir ļoti mazas. Man, piemēram, bija 150 dolaru mēnesī. Pilnu darba dienu es strādāju no 9 rītā līdz 6 pēcpusdienā. Techniskiem darbiniekiem algas ir ļoti mazas, no 150 līdz 250, 300 — tas ir augstākās."

— Un pēc jūsu vērtējuma — tas tomēr ir tāds iekārojams darbs ārzemēs?

R. L.: „Jā, ļoti iekārojams, jo šī tomēr ir valūta, par ko kaut ko var nopirkt, ko nevar dabūt Pad. savienībā."

— Vai latvieši strādā padomju sūtniecībās arī citās zemēs, jeb tas ir ļoti reti? Mēs zinām, ka padomju vēstniecībā ASV strādā viens latvietis. Vai ir vēl kādi citi?

R. L.: „Ne šeit., Zviedrijā, man liekas, ir viens latvietis — jā, Zakenfelda kungs."

— Viņi pa lielākai daļai tad arī ir iesaistīti kultūras sakaru darbā?

(Turpinājums 16. lp.)

Kafijas galdi,

gatavoti no koka riteņiem, piemērota mēbele vasarnīcai vai atpūtas telpām mājās, arī atsevišķi riteņi dekorācijai.

E.V.G. Enterprises Toronto, tel. 489-4448

Uzlabojumi veselības apdrošinājumā

Amerikas Latviešu Palīdzības fonda pilnvarnieku sapulcē 29. aprīlī Šeratona viesnīcā Ņujorkā valdes priekšsēdis Ludvigs Bērziņš ziņoja par fonda iepriekšējā gada darbību, minot raksturīgākās summas. Skaitļi financiālos pārskatos liecina, ka Fonda sniegtā palīdzība augusi, darbība ir stabila un droša. Dzīvības apdrošinājumu kase pagājušajā gadā izmaksājusi 145.233 dol. Mazākā izmaksas summa nāves gadījumā bijusi 500, augstākā 4000 dol. Dzīvības apdrošinājumu kase papildinājusi savu rezerves kapitālu par 49.545 dolariem.

Ārstniecības kases A, B un C plāni izmaksājuši dalībnieku ārstēšanās vajadzībām 342.763 dolarus. Šajos plānos apdrošināti dalībnieki, jaunāki par 65 gadiem. „Medicare" papildinājumu plāna ietvaros fonds izmaksājis pāri par 422.000 dol., lai palīdzētu samaksāt to izdevumu daļu, ko nemaksā valsts. Šinī fonda plānā apdrošināti tie, kas ieguvuši valsts „Medicare" apdrošinājumu tiesības.

Ārstēšanas izdevumu augšanas pamatā ir ne vien vienmēr augošā dzīves dārdzība, bet arī dalībnieku biežāka slimošana, kas sevišķi sakāms par gados vecākiem dalībniekiem. Slimību izdevumu summas smagi gulstas uz slimotāju ģimeņu budžetiem. Lielākās grūtības ir gados vecākiem cilvēkiem, kam jāsedz valsts „Medicare" nepilnīgi samaksātie izdevumi, jo federālā valdība nespēj pilnīgi apmaksāt veco ļaužu „Medicare" tiesīgo ārstēšanas izdevumu attiecīgo procentu apmērā. Tas sakāms par ārstu, radiologu un laboratoriju rēķiniem. Bieži tos atzīst par nesamērīgiem, kas tādā kārtā jāsamaksā pašam slimniekam vai to ģimenes locekļiem, ja tas nav vienojies ar ārstu par mazāku honorāru, kādu par samērīgu atzinusi valsts Medicare. Ārsts tādā gadījumā būs pieņēmis pacienta parakstu, ka atmaksu var izmaksāt tieši. Pirms pāris gadiem valdība nosvītroja apmēram 10 proc., bet šāgada aprīlī svētrota bija jau viena trešdaļa.

Crest Motors Custom Service

labo visāda veida automašīnas. 253 Merton St. (starp Yonge un Mt. Pleasant), tel. 485 5537. Sestd. darbojas līdz 12.

S. Miķelsons, latviešu uzņ.

Eglīton - Mt. Pleasant rajona LATVIJA AMERIKĀ abonenti, kas pasta traucējumu dēļ laikraksta vēlētos saņemt jau ceturtdienās Crest puķu veikalā, 567 Mt. Pleasant Rd., laipni ligti sazināties ar LA biroju pa telef. 466-1514.

Amerikas latviešu palīdzības fonda pilnvarnieku sapulcē. Pie galda no kreisās: A. Zāģeris, P. Upītis, A. Valters, E. Brože, J. Kraševskis, A. Reins, L. Bērziņš, R. Nīkurs, A. Andersons, H. Riekstiņš, J. Klucis, K. Balodis un E. Caune. Otrā rindā: J. Eklons, A. Tauriņš, A. Kiršfelds, P. Bukāns, T. Būvkalns, V. Zvirgzdiņš, A Lapsiņš, V. Ozols, T. Šulcs, R. Čaks, H. Hincenbergs, A. Trucis un A. Spuriņš, Aizmugurē: G. Bērziņš, V. Caunītis, J. Gundsbergs, A. Briedis, A. Bogdanovičs, K. Preiss un R. Ārums. Foto: Bruno Rozītis

Lai palīdzētu fonda dalībniekiem un ikvienam tautietim nokārtot valsts nepilnīgi samaksātos ārstu pakalpojumus, pie fonda „Medicare" papildinājumu plāna darbojas īpaša daļa pie C plāna. Šinī daļā apdrošinātiem dalībniekiem palīdz samaksāt 50 — 80 proc. no valsts neapmaksātām „Medicare" maksām. Šī apdrošinājumu daļa ir ieguvusi lielu atsaucību fonda dalībniekos, jo sniedz tautiešiem jūtamu atbalstu.

Pilnvarnieks Dr. V. Rūtenbergs no Klīvlandes sapulcē norādīja, ka C daļa ir vienreizēji laba un izdevīga, salīdzinot ar amerikāņu apdrošināšanas noteikumiem. No pieredzes vērojams, ka šinī grupā pāriet arvien vairāk cilvēku. Šo papildu apdrošinājumu fonda vecākie dalībnieki paši meklē, dalībnieku skaits šinī grupā ir krietni audzis, īsā laikā klāt nākuši pāri par 2000 dalībnieku. Ārstniecības kases A, B, un C plānos nolēma izdarīt uzlabojumus, paaugstinot maksājumus par telpām un uzturu slimnīcās. Vairākas pārrunas bija par ārkārtējas palīdzības kasi, cenšoties piesaistīt šinī grupā iespējami vairāk tos dalībniekus, kas fondā dažādu iemeslu dēļ nesastāv. Tie parasti ir tautieši, kam darba vietās labi apdrošinājumi, bet kas grūtā brīdī varētu saņemt atbalstu kā paši sev un saviem ģimenes locekļiem, tā arī iesaistoties fondā ar minimālām dalības maksām. Arī šī grupa aug.

Pēc valdes ierosinājuma pilnvarnieku sapulce pieņēma noteikumus par naudas izmaksu sniegšanu no Ārkārtējās palīdzības kases. Šo neatmaksājamo naudas palīdzību var saņemt katrs fonda dalībnieks pāri 18 dzīvības gadiem, kas samaksājis fonda pilnvarnieku sapulces vai valdes noteikto dalības maksu. Šo atbalstu var saņemt arī viņa bērni. To izmaksā lielas nelaimes vai posta (satiksmes, ugunsgrēka, plūdu, viesuļvētras, zemes trīces vai ilgstošas smagas slimības) gadījumos. Sapulcē minēja vairākus šādus gadījumus, pie kam pāris gadījumos slimība vairāk nekā gadu prasījusi uzturēšanos slimnīcā. Šo pabalstu izmaksā, ja nelaime vai posta gadījums noticis pēc dalībnieka uzņemšanas fondā. Ilgstošas slimības gadījumā to var saņemt tad, ja slimnieks fondā sastāvēji vienu gadu pirms slimības piemeklējuma. To izmaksā tad, ja regulāro apdrošinājumu maksimālās iespējas izsmeltas, bet palīdzības vajadzība vēl vienmēr liela. Pabalsta lielumu nosaka fonda valde.

Lai arī šim jaunajam pasākumam ir savas sekmes, tomēr vērojams, ka ne visi tautieši to uztvēruši pozitīvi. Pilnvarnieki uz vietām mēģinās noorganizēt referātus, lai šo pasākumu izskaidrotu.

Sapulce vienprātīgi pieņēma jaunā budžeta projektu 1.405.600 dolaru apmērā. Sapulcē piedalījās 35 no 39 pilnvarniekiem. To vadīja Kalifornijas pilnvarnieks A. Reins, viņa vietnieks Ņujorkas pilnvarnieks A. Valters, protokolēja T. Šulcs un R. Čaks.

No fonda sekmīgās darbības atlikuma pilnvarnieku sapulce piešķīra jauniešu latviskai izglītībai 2000 un trūkumā nonākušo fonda dalībnieku palīdzībai 3000 dolaru.

Fonda darbu izvērtēja revīzijas komisija, kuŗas priekšsēdis K. Balodis ziņoja, ka valde darbojusies pieņemtā budžeta robežās un bijusi sekmīga visās nozarēs. Sapulce izteica pateicību valdei un vienprātīgi pieņēma pārskatus.

V. I.

Pirmās tītaru šaušanas

Toronto kluba šīs sezonas pirmās tītaru šaušanas sacīkstēs 28. aprīlī Bērzainē bija ieradušies pāri par 100 dalībnieku. Izšāva 87 tītarus: K. Blumbergs, R. Mierkalns jun. un A. Mime katrs 5, P. Ruža 4, A. Mackars, A. Zilgalvis, I. Kārkliņš, V. Ivāns un G. Pļavnieks katrs 3. 9 šāvēji ieguva pa 2 tītariem, bet 35 pa vienam. Sacīkstes vadīja A. Mackars ar A. Brenci, K. Blumbergu, Ingrīdu Leiti un J. Birznieku. Kluba internās forelu makšķerēšanas sacīkstes 12. maijā Simko ezera Oro līcī. Kluba rīkotās 3 klubu makšķerēšanas sacīkstes 2. jūnijā Simko ezera Honey Harbord līcī.

O. K.

L. Niedre Ņujorkā

18. MAIJĀ VIŅŠ RUNĀS TORONTO

Laimonis Niedre 27.aprīļa pēcpusdienā ieradās no Zviedrijas Kenedija lidlaukā Ņujorkā. Dienu vēlāk, 28. aprīļa pievakarē, igauņu namā Ņujorkā ap 150 klausītāju dzirdēja viņa stāstījumu par piedzīvojumiem padomju apcietinājumā.

Tikšanos igauņu namā bija rīkojusi Ņujorkas latviešu organizāciju padome. Tās priekšsēdis Uldis Grava ar īsu uzrunu ievadīja šo tikšanos. PBLA valdes loceklis T. Aldzeris savā runā norādīja, ka ne humānitārie apsvērumi mudinājuši padomju varu Niedri atbrīvot, bet sašutuma vilnis brīvajā pasaulē.

Savā divu stundu ilgajā stāstījumā L. Niedre pakavējās pie apstākļiem padomju cietumos, par tiem nesūdzoties. Uzturs bijis labs, pratinātāji inteliģenti, tāpat par apsardzību nav bijis nekas iebilstams. Tikai vienu reizi bijušas pārtikas grūtības.

Kad Niedre 6. jūnijā ieradies Tallinā un ar savu skolas biedru Žani Skudru apsēdušies parkā uz soliņa, pēkšņi parādījusies kāda mašīna. Viņi ierauti mašīnā, pēc tam pārbaudīta Niedres soma. Viņš paturēts Intūrista viesnīcā Tallinā, pratināts visu nākamo dienu. No Latvijas ieradušies pratinātāji. Tiem bijusi līdz Latviešu nacionālā fonda Zviedrijā izdotā grāmata. Nopratināšanā pārmests, ka viņš apmelojis Pad. savienību. Niedre 9. jūnijā pārvests mazā autobusā uz Rīgu, kur novietots Rīgas viesnīcā. Tur viņam paskaidrots, ka aizturēts nopratināšanai. Pratināšana bijusi katru rītu un pēcpusdienu, bet pratinātājs dažreiz laipni apjautājies, vai viņš nevarot arī vakaros pāris stundas ar viņu „parunāties"? Pratinātāji jautājuši, vai viņš strādājot amerikāņu vai rietumvāciešu uzdevumā, un vai viņš esot apmācīts Minchenē un pie LNF Zviedrijā? Vēlāk mēģinājuši iebaidīt ar draudiem.

Pēc desmit pratināšanas dienām Niedrem paziņots, ka apsūdzēts „slepenu materiālu izvešanā un dzimtenes nodevībā". Tad pārvests Stabu ielas namā. Tur apsargi bijuši krievi un latvieši, samērā jauni gados, no seržanta līdz leitnantam. Ievietots palielā aresta telpā, tā bijusi „prominentiem", ar 2 gultiņām un baltiem palagiem. Niedri izmeklējis ārsts, kas atzinis, ka viņš nevarot lietot piena produktus, jo esot alerģisks pret piena cukuru. Atļauts pieprkt augļus. Pratināšana atsākta pēc Jāņiem un ilgusi līdz septembrim. Pratinātājs vienmēr bijis tas pats, kaut gan dažreiz ieradušies arī citi augstāki virsnieki, vairākas reizes pat čekas priekšnieks. Tas norādījis, ka zviedru avīzēs viņš nosaukts par spiegu. Čekā paskaidrots, ka viņš varētu tikt atpakaļ uz Zviedriju, bet arī piemetināts, ka kādu gadu būtu jāpavada soda nometnē. Satiekoties ar Zviedrijas konsulu, viņiem ar tulka starpniecību atļauts runāt tikai latviski. Kontakti ar ārpasauli bijuši nepilnīgi, nezinājis, kas notiek rietumos. Pratināti radi un paziņas, jauni un veci. Sevišķi daudz radu bijis Jānim Skudram. Pirms tiesas prāvas Niedrem doti lasīt liecinieku protokoli, kas bijuši ļoti plaši. Visi apliecinājuši, ka Niedre nav runājis ar viņiem par militārām lietām.

Uz tiesu bijis jāgaida 3 nedēļas. Tiesā ieradušies lieciniekī, bet zāle bijusi tukša. Tikai pēdējā dienā, kad pasludināts spriedums, tur ieradusies publika, arī Zviedrijas konsuls. Bijuši mēģinājumi pierādīt, ka Niedre strādājis LNF uzdevumā, bet Skudra — mantkārīgos nolūkos, saņemot foto aparātus. Niedrem iedots 16 lappušu sprieduma noraksts. Tur pasvītrājis to, kas pēc viņa domām bijis nepatiesi. Niedre pēc tiesas paturēts Rīgā 2 nedēļas. Šinī laikā pie viņa ieradies reportieris un mēģinājis pierunāt, lai stāstot arī par citiem cilvēkiem, ko nav darījis. Pēc

(Nobeigums 10.. lp.)

N. Laksmane

MĀTES PIEMIŅAI

Mīļo māmiņ, tevi sveicu,
Prom no dārgās dzimtenes,
Glāstu tavus mīļos vaigus,
Baltiem ziediem kapu kāju.

Tava lūgšana kā ēņģel's,
Visur manīm līdzi nāk,
Tava klātiene man visur
Ik uz soli jūtama!

Debess mājās, miera krastā,
Atkal būsim vienoti,
Neskars tur vairs nāves vara
Svēto debess mieru sveiks.

Pateicos tev, māmulīt,
Ka tu mani audzināji,
Dienas saulainas un priekus,
Pati sevīm aizliedzot.

Modris Lorbergs

STABURADZE

Veltīts staburadzēm Sietlā

Staburadze Daugavas krastā
bāriņu dziesmu dzied . . .

Vēji sausina linbaltos matus,
saule asaras skūpsta,
un nerātni mākoņi debesīs,
kā mūžīgo ilgu un cerību
zilās puķes zied —
Staburadzei Latvijas debesīs
ilgu puķes zied!

Svešzemes aukstajam akmenim
kā draugam pieglaužu
karstošo seju
sīkmirklim vien atļauji piestāt,
ļauj brīdi klusumā būt —
ļauj senatnes ziedu puķei
sev jaunus spēkus gūt. —

Liec gadusimtiem smaržot,
liec dziesmu skaņās plaukt,
mūs tālos ceļos vienot,
pie Staburadzes saukt ! — — —

Melni viļņi Daugavā,
sārtas putu gāles —
Bet mums mūži jādzīvo,
jāsasaucas tālēs!

Staburadze Daugavas krastā
brīvības dziesmu dzied —
mūžus mums jāizdzīvo,
mūžus mums asaras liet,
Latvijas mūžus ar dziesmām,
ar dziesmām mums jāpiedzied!

Ilma Ausekle

DZĪVE

Dzeļu es rūgto vērmeļu tēju,
Ko manim lēja dzīve.
Rūgtums ap mani
Un manī.

Tumsa un vēji
Plosa sirdi un sajauc
Man domas.

Debess līst vērmeļu tēju.
Dvēsele rūgtumā sūkta.
Rūgtums ap mani
Un manī.

Velta Černavska

KRUSTS

Vēl šodien mēs taisām krustus
No koka, metalla un
cita materiāla,
Vēl šodien mēs nesam krustu,
Ja Dievs to tā uzlicis.

Krusts kad jānes,
Dvēsele klusē, —
Tikai lūgšanās
Atveras dvēsele.

Mēs pērkam krustus un
pārdodam krustus . . .
Tikai cēli kad esam,
Viens otra krustu nesam
Tik cēli. —

(10. lp.)

(99. turpinājums)

Steiks bija piedalījies vai vismaz turēts aizdomās par darbību 1905. gada revolūcijā, ko viņš toreiz kodolīgi raksturojis dažos pantos, no kuriem atceros pirmo:

Cars ar Vitti vitēja
Visu lielo caristi;
Tikko vitēt mitēja —
Ceri metās karsti . . .

Piezīme: Agrāk nelietoja vārdu balsināt, bet gan vitēt, materiālu gatavojot no nedzēstiem kaļķiem.

Grāfs Sergejs Vitte bija Nikolaja II ievērojamākais valstsvīrs, miris Pirmā pasaules kara laikā. Ar vārdiem „ceri metas karsti" laikam bija domāts attēlot revolūcionāru — meža brāļu rosību.

Amerikā Steiks apmetās Bostonā, kur vecī ļaudis viņa pēdas vēl labi atceras. Steiks izdeva visīpatnējāko laikrakstu pasaulē, ko bibliografi cienī kā ūnikumu. Pirmajā lappusē uzraksts „Dieva Sveiksme", un tā tika piepildīta ar reliģiska satura rakstiem; otrai bija virsraksts „Ielas Steigsme", un tur Steiks ziņoja par dienas notikumiem. Zinātniskie raksti ievietoti trešajā lapusē un pakļauti galvai „Vielas Veiksme". Laikrakstiņš tomēr nenostiprinājās.

Tuvojoties lielajam 18. novembrim un pēc tā, Steiks vērīgi sekoja starptautiskajiem notikumiem, stāvēdams par Latviju. Viņš aģitēja uzņemt Latviju Tautu Savienībā, sacerēdams un komponēdams dziesmu angliski ar piedziedājumu: „League-go, League-go, League-go!" (Līga ej, līga ej, līga ej!). Domāta bija Tautu Savienība — angliski League of Nations, bet tas skanēja kā latviskais līgo.

Pārradies dzimtenē, Steiks dabūja mācītāja vietu Limbažos. Jau no sākuma likās iezīmīgs viņa „amerikāniskais" sludinātāja veids, piemēram, tas nenorādīja, kāds bībeles pantiņš nolasīts, bet izvilka zaļo dolaru un izsolīja: „To dabūs, kas pateiks, kur šis pants stāv rakstīts!"

Allaž Steiku saistīja vēsturiski valodnieciski pētījumi, par dažām dīvainībām sakarā ar tiem, piemēram, it kā visur varot atrast „sagrozītas" latviešu valodas pēdas, tautā jau sen stāsta anekdotus. Bet mācītāja norādījumi nav bez asprātības. Nobraucis uz savu dzimto pusi Umurgu, Steiks minēja šīs vietas vēsturisko nozīmi, kas atklājoties, lasot vārdu „Umurga" no otra gala. Tad dabūjam „agrumu", un tas ir tautiskais atmodas agrums, kad Umurgas un Dikļu draudzes gans Neikens rīkoja pirmos novada dziesmu svētkus . . .

Uz Steika izdarībām labu prātu neturēja bīskaps Kārlis Irbe (amatā no 1922. līdz 1931. gadam). Kādu svētdienu viņš aizbrauca uz Limbažiem. Noklausījies spredikļi, tas paziņoja: „Tu esi traks! Nākošo svētdienu vairs kancelē nekāp!" Iesākās sarakste, kuras pamatā bija kāda sūdzība. Par to Steiks paziņoja saviem cienītājiem: „Un tā sūdzība izkāpa pie bīskapa . . ." Sūdzētājs apgalvoja, ka „lieta grozās ap savādnieku, kas nopietnam garīdznieka amatam nav piemērots." Steiks atbildēja:

„Savāds rīts un savāds vakars,
Savāds man ar Jēzu sakars . . .

Kamēr papīri staigāja no vienas instances uz otru, Limbažu draudze dziedāja pēc priekšā teiktā:

„Bīskaps raksta', bīskaps raksta',
Tā kā raksturs žvīkst un žvakst . . ."

Beigās augstais gans izrādījās stiprāks, un „šo kaulu, šīs miesas" autoram mācītāja amats bija jāatstāj. Bet korporācija Lettonia neaizmirsa sava filistra, kas bija loceklis kopš studiju gadiem Tērbatā. Konventa zaļi krāsotajā mājā Valdemāra ielā Steikam tika ierādīta istaba, un korporācija dzejniekam ik dienas piegādāja pusdienas. Tur viņš arī Dieva mierā slēdza acis 1932. gadā.

Kad Steiks pirmo reizi pagodināja Latvja redakciju, viņš bija stalts, plecīgs, tērpies kažokā ar biezu apkakli un zvērādas cepuri. Rokā spieķis, — zobi bija veseli un priekšā sevišķi stipri. Viņš bija atnesis manuskriptu, kas gulēja Hermanim Asaram priekšā uz galda. Izrādījās, ka tur apdzejots jaunais kreisais ministru kabinets. Mūsu metieris, vecais strēlnieks Gothards Dīriks, dzejoli ievietoja redzamā vietā toreiz modernajā „kastes" ielauzumā Rīgas ziņu pusē:

Ūja, ūja! Zaļa skuja
Ziemas svētku prieks.
Kabinetu sadabūja
Skujots Skujenieks.
Nu ar skubu vaj'g mest gubu
Cālim — Cielēnam,
Nospēlēt ar kaŗa trubu
Ratim Bangerskim.

Fr. Cielēns bija ārlietu, ģen. Bangerskis — kaŗa ministrs. Tādā pašā garā bija apdzejoti pārējie portfeļu saņēmēji.

Dzejolis radīja zināmu ievērību. Saņēmu atdarinājumu „Steika stilā" no veterāna Ed. Treumaņa-Zvārguļu Edvarta, kas dzīvoja savā vasarnīcā Leukadijā pie Cēsīm:

Rainīts, auglīgs dzejas kainīts,
Izglītību izglīto.
Gaismas spainīts nu tiek mainīts,
Citā spainī salej to!

Bijušais Rīgas apgabaltiesas sekretārs gan bažījās, vai par vārdu „kainīts" nesaukšot pie atbildības, jo tas nozīmējot mākslīgo mēslojumu, bet es nomierināju, ka tur nav pārkāpuma sastāva. Sava pusotra gada jau Marģers Skujenieks noturējās.

Nelaikis veclatviešu bibliotēkārs Roberts Cers Bostonā bija sīvs Steika pretinieks, pārmeta tam dēkas ar sievietēm, kas neesot bijušas solidas. Viņa nacionālā ticība tomēr bija nesalaužama. Visgrūtākajos apstākļos, bezcerīgajā tumsā Steiks sludināja:

„Bostonā mēs gatavi,
Uzcelt jaunu Latavi."

Vērtīgus datus par Steika dzīvi un darbu Amerikā sakopojis Bostonas mācītājs Fr. Ruperts

Ar Steiku aizgāja mūžībā liela personība. Kādreiz Auseklis dāvināja ozollapu vainagus ievērojamiem tautiešiem, tāpat Vilis Cedriņš mūsu laikā. Cedriņa slavināto vidū ir arī šis dzejnieks un mācītājs.

(Turpinājums seko)

TORONTO ZIŅAS

● DV teātŗa Kanadā iestudēto Mārtiņa Zīverta lugu Nauda G. Vērenieka režijā, pirmizrādē 5. maija Bickford Park vidusskolas auditorijā noskatījās pāri par 200 apmeklētāju. Lugā tēloja vairāki jaunieši, kuŗi spēlējuši latviešu ģimnazijas drāmas pulciņā. Publikai izrāde patika un tā sumināja tēlotājus ar ilgiem aplausiem un ziediem. Atkārtojuma izrāde 26. maijā pl. 19.30 Fairview Mall publiskās bibliotēkas teātŗa zālē, 35 Fairview Mall Drive, Willowdale. Biļetes dabūjamas DV grāmatnīcā, Latviešu namā. DV teātrim Kanadā 1980. gadā piepildīsies 30 gadu. Teātris gatavo plašāku jubilejas izdevumu, kuŗā būs sakopotas ziņas arī par citiem latviešu teātriem un atsevišķām izrādēm. Materiālus, kā programmu lapiņas, avīžu izgriezumus, fotografijas, protokolus un katru citu noderīgu materiālu vākšanu uzņēmies Arvīds Memenis, 95 Gainsborough Rd., Toronto, Ont. M4L 3C3, tālr. 461-2927.

● Ziemeļamerikas latviešu teātŗu apvienības rīcības komitejas Toronto izplānotās Mārtiņa Zīverta dienas no 25.—27. maijam nevarēs notikt, tās pārceltas uz rudeni, jo pēkšņi nopietni saslimis un slimnīcā ievietots Milvoku teātŗa anambļa galvenās lomas tēlotājs lugā Tvans, kā ziņo Milvoku DV teātŗa vadītāja Millija Valtere. Tā kā rīcības komitejai jāmaksā par sarunātajām izrāžu telpām, DV teātris Kanadā šinīs telpās atkārtos Zīverta lugu Nauda 26. maijā.

● Eduarda Spravņika izstādes atklāšanā 5. maijā Sv. Jāņa baznīcas telpās bija pulcējušies pāri par 200 apmeklētāju. Izstādi atklāja LNAK valdes loceklis J. Grodnis ar Latvju rakstu grāmatas autores A. Dzērvītes vārdiem: „Mēs esam tilts starp mūsu tautas pagātni un nākotni." Ar šiem vārdiem autore domājusi latviešu mākslu tās dažādajos veidos un nozarojumos, kuŗos iekļaujas arī mūsu lietiskā māksla, lai mūsu senču atstāto mantojumu pārnestu nākošajās paaudzēs. J. Grodnis atzina, ka Eduarda Spravņika svečturu izstāde ar 122 dažādiem svečturiem ir vienreizējs notikums mūsu lietiskajā mākslā. Viņš pie šiem svečturiem strādājis 10 gadus, ziedojot lielāko daļu no sava brīvā laika. Daudz laika pavadīts, pētījot latvju rakstus, folkloru un etnografiju. E. Spravņiks savos darbos iestrādājis latviskus, nacionālus, reliģiskus un mazliet arī Kanadas īpatnējos motīvus, piem., liela formāta saktā iestrādāta Kanadas kļavas lapa. Viņš inspirāciju guvis arī no bērnības atmiņām, piem., par savu Viļakas baznīcu, kuŗas altāri atdarinājis svečturī. No izstādītajiem darbiem 30 pārdoti un pasūtināti. Lielākais svečturis veltīts Kanadas vienībai ar 12 svecēm, kas simbolizē 10 provinces un 8 territorijas. Tas ir 7 ēpdas plats un 5 pēdas augsts, sveŗ ap 250 mārciņu. Izstāde turpināsies līdz 13. maijam. Tā atvērta darbdienās no pl. 16—21, sestdienās un svētdienās no pl. 14—21.

● Uz 70 aizvadītiem mūža gadiem 26. aprīlī atskatījās bijušais 6. Rīgas kājnieku pulka vltn. Aleksandrs Zariņš. Viņš ar dzīvesbiedri Emmu dzīvo meitas Zaigas un znota inž. Edvīna Kalniņa mājā Skarboro. Jubilāru sveikt bija ieradusies grupa latviešu virsnieku. No Latvijas Kaŗa skolas 12. izlaiduma savu bijušo audzinātāju apsveica Latviešu virsnieku apvienības Kanadā valdes priekšsēdis vltn. Ervīns Ziplāns, no 11. izlaiduma vltn. Vilis Krūmiņš un vltn. Imants Žīgurs no Toronto, kā arī vltn. Jānis Lubāns no Bostonas. No 6. Rīgas kājnieku pulka kollēgām sveicināja ltn. Rūdolfs Zaļups.

● Dzejniece Biruta Senkēviča lūdz aizrādīt, ka E. E. atreferējumā (Latvija Amerikā 17. nr.) izlaists viņas pasniegtais čeks ģimnazijas direktrisei V. Slaviešai, ģimnazija darbības sekmēšanai. Šo čeku dzejniece nodevusi no latviešu strēlniekiem un kaŗa veterāniem ar mudinājumu jauniešiem augt par krietniem latviešiem, kas ar gara ieročiem cīnīsies par Latvijas brīvību, kā to savā laikā darījuši latviešu strēlnieki ar saviem cīņas ieročiem.

● Daugaviņas 30 dejotāji 28. aprīlī E. Kalviņa vadībā piedalījušies etniskā mantojuma festivālā Bafalo, 60 citu tautību vidū. Daugaviņa piedalīsies arī Dziesmu dienās Gotlandē un šoruden Jaunatnes dziesmu svētkos Montrealā.

● Šī mēneša beigās Toronto viesosies prof. Staņislavs Ladusāns, pēc sava gaŗā ceļojuma Eiropā. Viņš strādā par mācībspēku jezuītu universitātē San Paulo, Brazilijā, jau vairāk nekā 30 gadus. Viņš ir Filozofu savienības nodibinātājs un vadītājs Dienvidamerikā, pievienojoties arī Kanadas un ASV katoļu filozofu biedrībām. Prof. St. Ladusāns ir daudzu grāmatu un publikāciju autors un pārzina daudzas svešvalodas. Šī gada rudenī Arģentīnā notiks Pasaules katoļu filozofu kongress, šajā sakarībā prof. St. Ladusāns arī apceļo Eiropu un Ziemeļameriku. Par sava ceļojuma iespaidiem un dzīvi Brazilijā viņš 24. maijā runās Latviešu namā. Prof. apciemoja Kanadu jau 1977. gadā, kad viņš piedalījās korp. Lacuania 50 g. atceres svinībās. Šoreiz viņš būs Latviešu katoļu apvienības Kanadā viesis.

● TLB sestdienas skolas loterijā, laimestus izvelkot skolas Ģimenes dienas sarīkojumā, mākslinieku dāvinātās gleznas ieguvuši šādi laimētāji: J. Popeļa gleznu — R. Caune ar lozi 1902, Itas Ozolas — M. Tērauds (loze 2739), O. Grebžes — V. Rozenbergs (606) un M. Bērziņas gleznu — A. Jaunzemis (712).

● Laimonis Niedre no Zviedrijas 18. maijā pl. 20 Latviešu namā stāstīs par savu pieredzi Pad. savienības cietumos un vergu darbu nometnēs. Referātu izkārtojusi LNAK politiskās informācijas nozare Dr. L. Luksa vadībā.

● Izvadot māc. A. Briedim, 8. maijā Jorkas latviešu kapos apbedīja Ontario ziemeļos Timminsā St. Mary slimnīcā 5. maijā mirušo Emmu Goltu. Nelaiķe dzimusi 1890. g. 3. jūnijā. Aizgājēja atstāj Kanadā dēlu Vitautu un vedeklu Zigrīdu, mazmeitu Ausmu un znotu Groskaufmani, 4 mazmazbērnus, Austrālijā meitu Dzidru un audžumeitu Irmu ar ģimenēm un Anglijā audžumeitas Rasmu un Emmu ar ģimenēm.

● TILTA ģimnazijas 23. izlaiduma akts un 26. mācības gada nobeigums 25. maijā, pl. 19, Latviešu namā ar svētrunu un absolventu klases sagatavotiem priekšnesumiem. Šogad ģimnaziju beigs 25 audzēkņi; ģimnaziju 26 gados beiguši 420 audzēkņi.

● Māc. I. Gaide salaulājis Andri Juri Liepiņu un Guntu Ritu Laugi. Līgavainis ir studentu korp. Latvia, bet līgava studenšu korp. Gundega locekle. Māc. I Gaide kristījis Kārli Rūdolfu Husku, Karla un Anitas, dzim. Paidere, dēlu.

● TLB sestdienas skolas tautas tradiciju pulciņā Silvijas Ozolas vadībā šai mācību gadā piedalījušies 15 skolēni. S. Ozola sākusi darboties arī dažās jaunākajās klasēs, un nākamajā mācību gadā šīs nodarbības paredzētas izvērst vēl plašāk. Annas Stradas un Lilijas Treimanes vadībā 30 skolēnu mātes mācījušās tautas tērpu darināšanu. Edmunda Ozola vadītajā filatelistu pulciņā, piedaloties arī latviešu filatelistiem, septiņi skolēni iepazīstināti ar brīvās Latvijas pastmarkām, veicināta šo pastmarku apmaiņa. Skolotāja I. Upeslāce noorganizējusi 5. klases 11 audzēkņu ekskursiju uz Ontario muzeju, apskatot dinozauru fosilijas, dārgakmeņus, ēģiptiešu un grieķu senlietas. Ziemas sporta nodarbības organizējušas skolotāja E. Pētersone un S. Zubāne.

● Kurzemes cietokšņa atcere 12. maijā pl. 19 DV namā ar māc. Ā. Čopa vadītu svētbrīdi un LNAK priekšsēža T. Kronberga runu. Koncerta programmā piedalīsies Latviešu biedrības Toronto kokļu ansamblis Ariānas Liepiņas vadībā, vanadžu koŗa Zīle solistes Dzidra Egle (soprāns) un Kristīne Vikmane (alts), pianista P. Zariņa klavierpavadījumā. Pēc tam sadraudzības vakars.

● Pensionāru apvienības 3. maija saietā 110 dalībnieki Latviešu namā noskatījās divas kultūrfilmu izrādes. Pēc izrādes apvienības valdes priekšsēdis A. Retigs informēja par veco un slimo ļaužu mājas projektu. Nākošajā saietā, 17. maijā, A. Kiršas skečs A. Liepiņas iestudējumā.

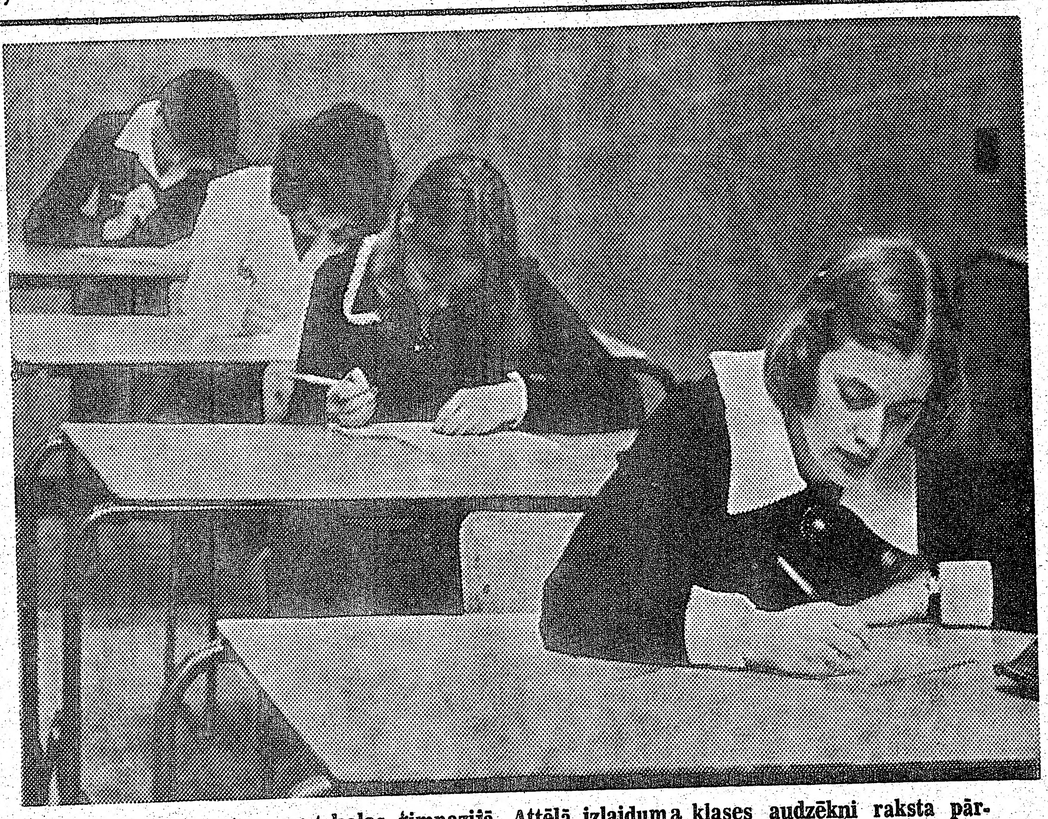

Toronto latviešu tautas augstskolas ģimnazijā. Attēlā izlaiduma klases audzēkņi raksta pārbaudījumu latviešu valodā. Attēlā no labās: Dace Veinberga, Māra Ozola, Nora Upatniece un Ināra Lūse. Foto: J. Liģers

Rīgas paviljons arī šogad nebūs

Lieltoronto internacionālās karavānas Rīgas paviljona rīcības komiteja, kas darbojas 14 locekļu sastāvā, atzinusi, ka arī šovasar, jau otru gadu pēc kārtas, Rīgas paviljonu karavānas laikā, no 22. līdz 30. jūnijam, nerīkos. Kā paskaidro Rīgas paviljona rīcības komitejas priekšsēdis E. Kalviņš, radušās domstarpības ar Karavānas komiteju, kas prasa no Rīgas paviljona 500 dol. samaksu arī par pērno gadu, kad paviljons nedarbojās, jo daudzi koŗu dziedātāji, dejotāji un mākslinieki piedalījās latviešu dziesmu svētkos Bostonā, kas paskaidro arī Kanavānas komitejai, bet pēdējā to nav ņēmusi vērā.

Karavānas komiteja atteikusies ņemt atpakaļ arī nepārdotās karavānas ieejas grāmatiņas — Karavānas pases. Pēc karavānas atklāšanas šīs pases pārdod pati Karavānas komiteja; Rīgas paviljonā tās pārdod karavānas cilvēki, kas nav latvieši. Rīgas paviljons prasa, lai viņu paviljonā pārdevēji būtu latvieši.

Ar karavānas komiteju neapmierināti arī igauņi un lietuvieši. Lietuvieši gan domā iekārtot Viļņas paviljonu, bet igauņi ar savu Tallinas paviljonu nepiedalīsies. —ls—

AUSTRĀLIJAS
SAULES JOSTAS ANSAMBLIS
TAUTISKĀ UZVEDUMA
MĀRIETAS DZIESMA
IZRĀDE TORONTO
1979. g. 3. jūnijā plkst. 17.00
RYERSON ZĀLĒ
Biļetes pārdod un informāciju sniedz
Zigis Miezītis (416) 769-5784

Mūsu kļūda

Latvija Amerikā 17. marta numurā, zem attēla, kuŗā redzams Dr. E. Upenieks un Regīna Upeniece pieņemšanā pie pāvesta nuncija archibīskapa Anželo Palmas, laikraksta techniskā izveidojumā ieviesusies viena rindiņa no kāda cita attēla paraksta, kam nav nekāda sakara ar minēto. Lasītāji lūgti šo kļūmīgo paraksta neņemt vērā.

Redakcija

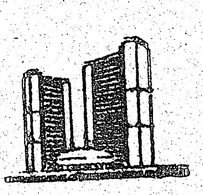

Toronto pilsētas atkritumu savākšanas plāns

Viktorijas dienā un karalienes dzimšanas dienā —

PIRMDIEN, 1979. G. 21. MAIJĀ

Pirmdien, 21. maijā, atkritumus neaizvāks. Parastā pirmdienas savākšana notiks otrdien, un parasto otrdienas savākšanu izdarīs trešdien.

Trešdien, 23. maijā, neaizvāks ne laikrakstus, ne smagos priekšmetus (ledusskapjus, mēbeles, matračus, kokus vai zarus u. c.).

Pataupiet laikrakstus un smagos priekšmetus savākšanai trešdien, 30. maijā.

R. M. BREMNER, P. Eng., F.I.C.E.
Commissioner of Public Works City of Toronto

Latvijas mežu šalkas Gotlandē

CIEMOS PIE KOMPONISTES
TIKLAS ILSTERES RIETUMVĀCIJĀ

Plānojot Pasaules brīvo latviešu dziesmu dienas Gotlandē, radās iespēja programmā iesaistīt arī Gotlandes garnizona orķestri. Bija jāizrauga gabali, ko orķestris spēlēs. Augstvērtīgam pūtēju sastāvam labu partitūru ir daudz mazāk nekā simfonijorķestrim. Izvēle drīz apstājās pie Tiklas Ilsteres skaņdarba Trīs ainas. Šo kompoziciju autore jau pirmrakstā bija izveidojusi līdzīgam orķestra sastāvam, kāds spēlēs Gotlandē.

Tikla Ilstere pašlaik dzīvo Ketigas pilsētā, tai Vācijas apvidū, kur Mozeles upe ietek Reinā. Agrāk T. Ilstere bieži bija satiekama Eiropas latviešu lielajos sarīkojumos. Kopā ar savu studiju biedru A. Jērumu viņa bija arī virsdirigente 8. Anglijas latviešu dziesmu dienās. Apmācot savu Ķelnes kori 3. Eiropas latviešu dziesmu svētkiem, pašā mēģinājuma vidū komponisti piemeklēja trieka, un kopš tā laika viņas kustības spējas ir ierobežotas. Taču gars ir možs, un par to varēja pārliecināties arī tas latviešu pulciņš, kas komponisti šopavasar apciemoja 75. dzimšanas dienā, pavadot vairākas stundas pārrunās.

Jautāta par Trim ainām, Tikla Ilstere atklāj šīs kompozicijas interesanto vēsturi, kas iesniedzas vēl Latvijas patstāvības laikā. Trīsdesmitajos gados Latvijā producēja filmu — Cēsis, Latvijas karoga šūpulis. Šai filmai nepieciešamo mūziku aicināja rakstīt J. Vītola kompozicijas klases absolventi Latvijas konservātorijā Tiklu Ilsteri. Lai gan filma nebija visai gara, mūzikālā apdare bija vajadzīga krietnam skaitam ainu. Jaunā komponiste savu uzdevumu veica ļoti iejutīgi, un viņas skaņraksta devums krietni vien sekmēja filmas panākumus.

Autorei dodoties bēgļu gaitās, filmas mūzikas partitūra palika Latvijā. Šīs gaitas sākumā bija itin raibas: no Vācijas T. Ilstere 1949. gadā aizbrauca uz Austrāliju, bet jau gadu vēlāk atkal atgriezās Eiropā, apmezdamās uz pastāvīgu dzīvi Rietumvācijā. Te labu laiku vēlāk komponiste saņēma vairākus ierosinājumus rakstīt kādu plašāku skaņdarbu pūtēju orķestrim. Izšķirīgs bija Latviešu darba vienības (MSO) orķestra Bīlefeldā repertuāra lūgums. Diriģents F. Heinrichsons toreiz pat ievietoja sludinājumu trimdas avīzēs, ka meklē piemērotus koncertgabalus.

Pēc atmiņas T. Ilstere sāka restaurēt savu kādreizējo filmas mūziku, koncentrējot to trīsdaļīgā svītā — poēmā. Pirmo daļu viņa nosauca par Teiku. Filmā šis mūzikas posms saistījās ar seno nostāstu par leišu valdnieka Dangeruša jājienu uz Cēsīm, lai kopā ar turieniešiem stātos pretī baltiešu kopīgajiem ienaidniekiem. Otrā daļa jaunajā poēmā saucas Vasaras diena. Tur izmantoti filmai komponētās dziesmas „Klausies, kā Latvijas meži šalc" motīvi. Dziesmai vārdus bija devusi Zinaīda Lazda. T. Ilstere atceras, kā šo dziesmu dziedāja slavenā latvju operdziedone Milda Brechmane-Štengele pēdējā Rīgas Jūrmalas simfonijkoncertā pirms krievu ienākšanas Latvijā. Trešā daļa dabūja nosaukumu Precinieki. Šai daļai radniecība ar filmas komiskajām ainām. Cauri vijas tautas dziesmas Rikšiem bēri es palaidu tema dažādos izgaismojumos. Temu pavada tridekšņa ritmu posmi, kuŗus orķestrī pārņem sitamie instrumenti.

Gatavo partitūru komponiste nodeva MSO latviešu orķestrim Bīlefeldā. Iestudējuma darbs komponista Ferdinanda Heinrichsona vadībā vilkās ilgi, jo T. Ilstere orķestŗa balsis bija izstrādājusi visai patstāvīgā, pat solistiskā faktūrā. Darba pūles atmaksājās. Orķestris T. Ilsteres Trīs ainas spēlēja savos koncertos, vienmēr saņemdams nedalītu publikas atzinību. Apgāds Daina (ASV) izlaida tirgū kompozicijas ieskaņojumu skaņu platē.

Nākamo iestudējumu Trīs ainas 1976. gadā piedzīvoja 1. Vācijas latviešu dziesmu dienās Štutgartē. Toreiz T. Ilsteres partitūru atskaņoja Vinendenas pilsētas orķestris pazīstamā vācu diriģenta Valtera Lībkes vadībā. Arī šis Triju ainu atskaņojums, iemūžināts dziesmu dienu skaņu platē, aizsniedza latviešu mūzikas draugus visā pasaulē. Gotlandē Trīs ainas diriģēs Longins Apkalns.

Atkārtotie T. Ilsteres Triju ainu uzvedumi apliecina, ka šis skaņdarbs paceļas pāri tā saucamo pasūtinājuma kompoziciju līmenim, kas pēc vienreizēja atskaņojuma nogrimst aizmirstībā. T. Ilsteres partitūra pierādījusi savu dzīvotspēju, atkārtoti saistot publikas interesi, jo tai piemīt spirgta melodiskā iecere, gaišas latvieša dvēseli saistošas krāsas un patīkami līdzsvarota forma.

Komponistei T. Ilsterei joprojām ir dzīvs kontakts ar Ķelnes latviešu kori, kas viņas pēcinieka Manzana Dreimaņa vadībā izvēršas par arvien izcilāku un spēcīgāku dziedātāju ansambli ar specifikācijām jauktā koŗa, sieviešu koŗa un vīru koŗa repertuārā. Vēl š. g. 31. martā komposiste viesojās šā koŗa vidū, kad tas ar koncertu un saviesīgu sadzīvi svinēja savu 16. darba gadskārtu. Neskatoties uz fiziskajiem apgrūtinājumiem, Tikla Ilstere nodomājusi šovasar kopā ar Ķelnes dziedātājiem mērot tālo ceļu no Reinas uz Gotlandi, lai piedalītos 1. Pasaules brīvo latviešu dziesmu dienās. -rg-

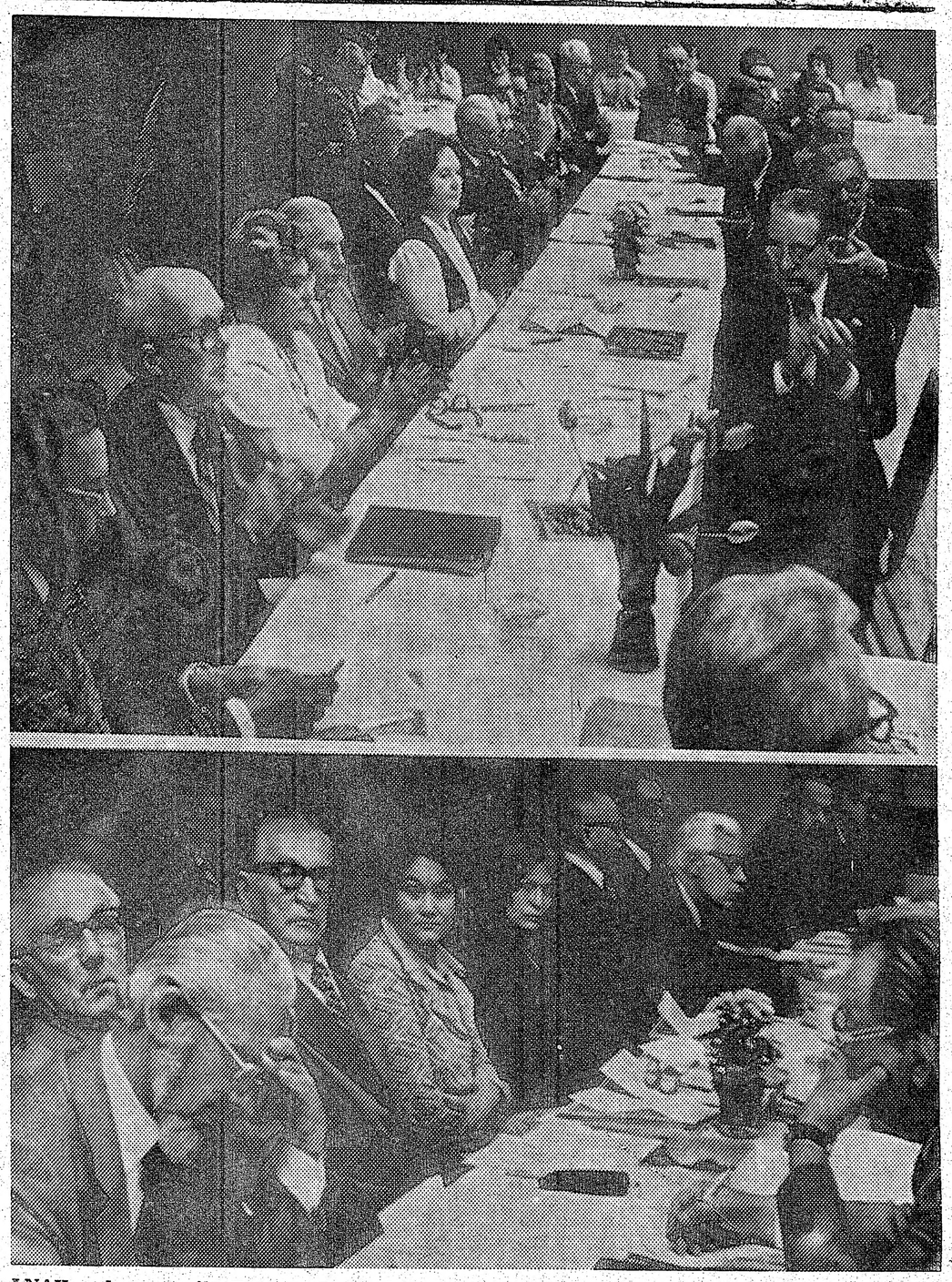

LNAK padomes sesijā Toronto. Pie galda no kreisās: prof. G. Šubiņš, prof. Dr. A. Dreimanis, Biruta Senkēviča, V. Kaļiņš, Ilga Breikša u.c. Apakšējā attēlā pie galda no kreisās: P. Vasariņš, O. Zvirgzdgrauds, Dr. H. Tichovskis, Inta Purva, Ināra Leimane, I. Alksnis, K. Tannis, A. Joma, T. Kronbergs un Dr. L. Lukss. Foto: J. Ligers

Saulaines nometnes vadības komiteja meklē:

vadītājus zēniem un meitenēm,
virtuves darbinieces un
ADMINISTRATORU

Rakstīt vai zvanīt I. Semenovai
112 GLENWOOD CRES.
Toronto, Ont. M4B 1K2,
telef. 751-1959, vakaros.

ASV 25...

(Turpinājums no 4. lp.)

šus, atcerējušās latv. ASV bruņotos spēkos. Ielasītas divas grāmatas skaņu lentēs, kas nosūtītas uz Vāciju neredzīgajiem tautiešiem. V. Hāznera grāmatu Varmācības Torņi ielasījusi E. Brūna no Grand Rapidiem un J. Medeņa Toņi un Pustoņi — I. Mikailovska no Ziemeļrietumu kopas. Aizvadītajā gadā vanadžu kopas rīkojušas 37 patstāvīgus sarīkojumus un atbalstījušas 127 dažāda veida DV apvienību vakarus. Pie vanadžu kopām darbojas 4 rokdarbu kopas, 3 teātŗa grupas, 4 sporta kopas, 2 tautas deju grupas un viena literārā grupa.

Vanadžu kopas pag. gadā ar naudas piešķīrumiem atbalstījušas Minsteres ģimnaziju, Gaŗezeru, Kursu, Beverīnu, Patiesības fondu, ALA Institūta Senmantu krātuvi un Gaŗezera seno mantu krātuvi. Jauniešiem piešķirtas stipendijas. Vietējās kopas atbalstījušas Losandželosas mazā Pērkoņīša dejotājus Bostosas dziesmu svētkos un DV sporta kopas Venta meiteņu volejbola komandu braucienam uz finālspēlēm Mineapolē. Atbalstītas arī bērnu nometnes, gaidas, skauti u. c. Indianapoles kopa 1978. gadā noziedojusi 500 dol. Latvijas brīvības fondam, iestājoties par biedru.

Pagājušā gadā vanadžu kopās ieņemts 25.440, izdots 24.425 dol. Kopējais atlikums uz 1979. g. 1. janvāri bijis 21.629 dol.

Par tematu Ko darīsim Latvijas dēļ referēja B. Maine. Ņujorkas vanadžu kopas pr-ce V. Freija nolasīja Ņujorkas sen. māksls mantu krātuves vadītājas L. Tomsones vēstuli — lūgumu vanadzēm atbalstīt šo krātuvi. Sakarā ar DV organizācijas 30 g. atceri ASV vanadžu saime pieņēma lēmumu ziedot Brīvības fondam 1000 dol., bet saziedoto atlikumu nodot Patiesības fondam.

E. Brūna, kas jau pagājušā gadā pārņēmusi lugu krātuvi, lūdza interesentes attiecīgās lugas pieprasīt, kā arī iesūtīt jaunus darbus.

Vanadžu salidojumu beidza ar dziesmu Daugav's abas malas. 26. vanadžu salidojums notiks Klīvlandē.

V. D.

Lūdzu atsaukties
Mariju Baumanis -
Drepers kundzi
A. GERBERAM
58 Thornton St.,
Albany, N. Y. 12206, U.S.A.

LNAK padomes sesijas dalībnieki Toronto. Pie galda no kreisās: LNAK valdes priekšsēdis T. Kronbergs, PBLA valdes priekšsēdis Dr. I. Spilners, A. Rāviņš, V. Upeslācis (sesijas vadītājs), DV Kanadā valdes priekšsēdis V. Plūdons, sekretāre E. Miniate, ALA valdes priekšsēdis J. Riekstiņš, B. Senkēviča un Kanadas vanadžu priekšniece I. Breikša. Aizmugurē padomes locekļi un viesi. Pēdējā rindā TLB sestdienas skolas 8. klases audzēkņi.

Foto: J. Liģers

Laimonis Niedre...

(Turpinājums no 6. lp.)

tam Rīgas laikrakstos parādījušies gari un nepatiesi ziņojumi. Niedre no Rīgas aizvests naktī ar vilcienu, turot atsevišķā kupejā. Ceļam iedevuši maizi un sālītu zivi. No šalona šur un tur pa ceļam „izkrauti" cilvēki. Niedre ievietots Butirku cietumā Maskavā, kur mituši ap 7000 cietumnieku. Maskavā ticis pie augsta vīra, kas runājis latviski. Tas pastāstījis, ka varot prasīt zviedru konsulam, lai lūdz Niedru apmainīt pret kādu citu. Viņš varot arī lūgt apžēlot vai jaunu tiesas prāvu. Kad viņš izvēlējies pēdējo, tad paskaidrots, ka šī ir tikai trešā izvēle. Pēc tam atkal viena nedēļa Rīgā. Decembrī pārvests caur Valmieru un Pleskavu uz Kaļiņinu. Tur apcietinājumā vēl bijuši divi jauni krievi, kas notiesāti uz 13 gadiem, tomēr cerējuši, ka drīz sākšoties kaŗš un viņus atbrīvošot. Vēlāk Niedre pārvietots citā kamerā, kur uzturs bijis slikts, viss netīrs, pirmajā naktī nav varējis dabūt gultu. Tur saslimis. Pēc tam sūtīts caur Jaroslavu un Maskavu uz Gorkiju. Pēc piecām dienām nosūtīts uz Bazajevu, pusceļā starp Gorkiju un Mordoviju, kas pilna ar soda nometnēm. Te nav iespējams iebraukt civilistiem, visus ceļus kontrolē. Pie soda nometnēm izveidotas fabrikas un uzņēmumi, kur nodarbina ieslodzītos.

Potmā bijis daudz notiesāto, kurus naktīs pārveduši uz citām vietām. Niedre ievietots speciālā ārzemnieku nometnē, kur ieģērbts „valsts uniformā". Te dzīve bijusi ciešamāka nekā citur. Varējis apmeklēt veselības punktu un ārstu. Pašreiz Pad. savienībā daudz nometņu, katrā caurmērā ap 1500 cilvēku. Nometne naktī spēcīgi apgaismota, apkārt augsta dzeloņsēta. Viens mēģinājis bēgt, bet noķerts un ielikts karcerī. Šinī nometnē bijuši 15 rietumnieki, ap simts mongoļu un ķīniešu, azerbeidžanieši un 40 sargu. Nometnē bijis iespējams klausīties radio un skatīties televīziju, ko raida vietējās stacijas. Arī te var piepirkt pārtiku, bet Niedrem naudas nav bijis, dalījies ar citiem rietumniekiem. Daži amerikāņi notiesāti par narkotiku uz 8-9 gadiem, bet pēc pussoda izciešanas apžēloti. No novembŗa līdz 20. martam nav bijis nekāda sakara ar Zviedrijas konsulu, viņa vēstules pienākušas tikai īsi pirms atbrīvošanas. Tāpat Niedres sūtītās vēstules adresātu sasniegušas vēlu.

Kādā dienā politiskais virsnieks pēkšņi paziņojis, ka viņš atbrīvots. Tad pirmās klases vagonā pārvests uz Maskavu, iedots 25 rubļu pārtikas iegādei. Līdz braucis kāds virsnieks, kas izmaksājis vakariņas. Maskavā atkal ar melno automobili nogādāts Butirku cietumā, pēc tam no Šeremetjeva lidlauka uz Stokholmu. Arī līdz turienei vienmēr kāds braucis līdz. Niedre lidmašīnā nogādāts pa sāņeju. Lidmašīnas pacelšanās nokavēta par pusotrām stundām. Izrādījies, ka bijušais cietumnieks un viņa pavadonis nav bijuši ieskaitīti pasažieŗu skaitā.

Īsajā jautājumu periodā Niedre paskaidroja, ka Skudram var palīdzēt, ja šeit rietumos par to cīnās un runā. Laimonis Niedre Toronto viesosies 18. maijā. V. I.

Sarīkojumu Kalendārs

TORONTO

13. maijā baritona Alberta Vītola 60 g. jubilejas koncerts.

17. maijā pensionāru kārtējā sanāksme ar teātŗa izrādi „Cilvēka dzīves daždas problēmas" Almas Liepiņas iestudējumā.

24. maijā pl. 20 Latviešu nama augšējā zālē prof. Dr. St. Ladusāna S. J. no Brazilijas referāts Ceļojuma iespaidi Eiropā — Romā un Krakovā un dzīve Brazilijā.

25. maijā pl. 19 Latviešu namā TLTĀ ģimnazijas 23. izlaiduma akts.

3. jūnijā pl. 17 Austrālijas Saules Josta uzvedīs „Marietas dziesmu" Raiersona auditorijā Biļetes pirmd. un otrdienās no pl. 19—21 Latviešu namā pie Diždanča. Atlaide tikai iepriekšpārdošanā.

22. jūnijā pl. 19 DV namā Latvijas brīvības cīnītāju piemiņas diena, Cēsu kauju 60 gadu atcere.

TORONTO KONCERTU APVIENĪBAS 21. SEZONAS KONCERTS

3. novembrī pl. 20 Raiersona teātrī Alfrēda Kalniņa 100 gadu atceres koncerts. Apvienotie koŗi, solisti un orķestris.

SIDRABENĒ

12. maijā pl. 19 E. Beitānes koncerts, pie klavierēm Ruta Āze, kas piedalīsies arī ar solo priekšnesumiem. Deja. Spēlēs Runči

SAULAINE

23. jūnijā Līgo svētki. Piedalās Čikagas Piecīši ar 2 izrādēm — pl. 17 un pl. 19. Dejas.

Divu latviešu komponistu atceres

ALFREDA KALNIŅA SIMTGADE UN JĀŅA KALNIŅA 75 GADU JUBILEJA

Šogad 23. augustā paiet simt gadu no komponista Alfreda Kalniņa dzimšanas dienas, kuŗas atcerei plānoti plašāki sarīkojumi. Šī gada 3. novembrī gaidāma vēl cita jubileja — 75 gadi aprit mūsu ievērojamam skaņradim Jānim Kalniņam, Alfrēda Kalniņa lielajam dēlam.

Alfrēda Kalniņa mūzika (jau kopš vairāk nekā 50 gadiem) kļuvusi par daļu no tām latviešu kultūras vērtībām, kuŗas pāri jūŗām, pāri robežām, pāri paaudžu maiņām, ir allaž bagātinājušas mūsu kultūras dzīvi. Tas viss mums jau sen zināms, pienācīgi atzīts un novērtēts. Toties no tās latviešu komponistu paaudzes, kuŗa tik cerīgi ienāca mūsu mūzikas dzīvē trīsdesmitajos gados, daudz vārdi dzimtenē noklusēti, aizmirsti, viņu skaņdarbi atskaņoti ļoti reti, ja vispār, arī Jānis Kalniņš, par spīti tam, ka savas paaudzes vidū viņš bija varbūt pats spilgtākais, vienīgais, kas savās pirmajās divās operās, Lolitas brīnumputnā un Hamletā bija skāris tīri laikmetīgu problēmatiku mūzikas apdarē, tuvu tā laika mūzikas strāvojumiem Rietumeiropā.

Latvijas gados J. Kalniņš vēl komponē operu Ugunī, mūziku baletiem Rudenī, kā arī Laksstīgala un Roze, saraksta solo un koŗa dziesmas, instrumentālu svītu utt. Viņa kompozicijas allaž atskaņo jaundarbu koncertos, tās skan arī pirmajos okupāciju gados, kad varbūt vienīgi mūzikā, par cik tā palika neatkarīga no nevēlamām svešām ietekmēm, mēs varējām saglabāt kaut daļu no mūsu kultūras dzīves brīvības. Daudziem no mums tas viss vēl dzīvā atmiņā.

Beidzoties Otram pasaules karam, Jānis Kalniņš atrodas Rietumos. Tāpat kā Jāzeps Vītols, Jānis Mediņš, Ādolfs Ābele, Jēkabs Poruks un līdzās viņiem mūsu mūzikas jaunrades nākamā paaudze, Latvijas brīvības gados atzītie komponisti: Helmers Pavasars, Volfgangs Dārziņš, Haralds Berino, Bruno Skulte, Jānis Norvilis, Alberts Jērums un citi.

Emigrācijā Jānis Kalniņš pievērsās arī plašāka raksturа instrumentālās mūzikas darbiem. Kalniņa 1. Simfoniju un viņa koncertu čellolei un orķestrim 1948. gadā atskaņo Libekas vācu simfoniskais orķestris. Tajā pašā gadā Kalniņš izceļo uz Kanadu, kur sākumā ir ērģelnieks, vēlāk mūzikas profesors vietējā kolledžā un Nubransvikas simfoniskā orķestŗa diriģents. Šeit Frederiktonā, Kanadā, Kalniņš saraksta 3 simfonijas, Nubransvikas rapsodiju pilsētas simt gadu jubilejas svētku komitejas ierosmē, divas sonātas klavierēm, sonātu vijolei, sonātu obojai, klavieŗu trio, simfoniskās variācijas klarnetei un orķestrim, divus

(Turpinājums 11. lp.)

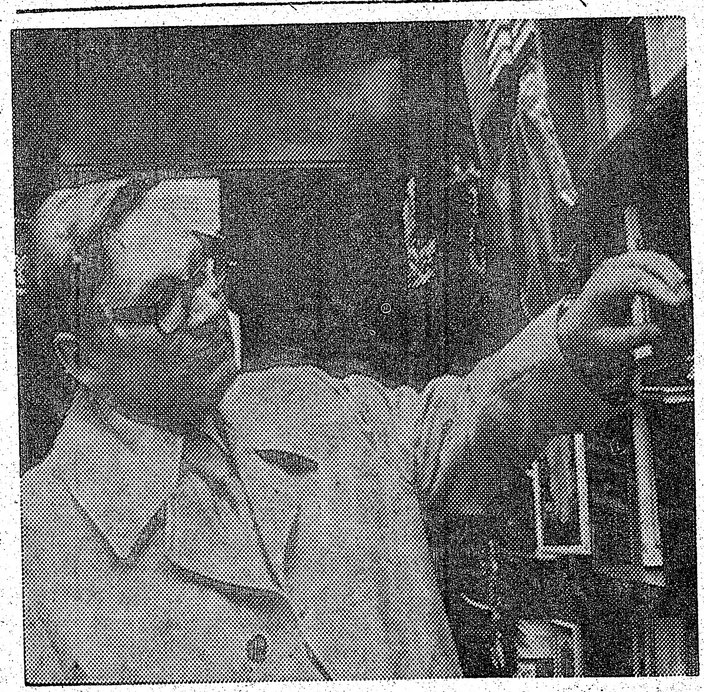

Baptistu dziesmu dienas laikā Toronto bija ieradies arī Olģerts Čakars no Čikagas. Viņš iegriezās arī DV grāmatnīcā. Attēlā — jaunākās grāmatas izvēloties.

Foto: J. Liģers

Ģimenes diena Toronto latviešu skolā

Toronto latviešu biedrības sestdienas skolas Ģimenes dienas sarīkojums 6. maijā Lietuviešu namā bija pulcinājis ap 400 dalībnieku. Sarīkojumu ievadīja māc. A. Čopa vadītais svētbrīdis, kurā mācītājs bērniem izskaidroja Ģimenes dienas lielo nozīmi.

Atklāšanas vārdus teica skolas pārzinis J. Ozols, aicinādams skolēnus būt pateicīgiem saviem vecākiem. Pēc tam visi skolēni jautrā kņadā sameklēja savus vecākus un pasniedza tiem pa rozes ziedam. Dažam mazākam pirmskolniekam mātes sameklēšana tik viegli nemaz neveicās, bet ar labu gribu viss tika pārvarēts, un beigās bija laimīgi smaidi kā vecāku, tā skolēnu sejās.

Programmas daļā piedalījās visas klases, gan ar dziesmām, gan deklamācijām un tautas dejām. Svētbrīdī un programmas beigās spēlēja skolas koklētāji A. Liepiņas vadībā. Bērnu dārza audzēkņi sāka ar mūzikālu rotaļu, bet 1. klase un pirmskola jau arī ar tautas dejām skolotājas I. Ķēniņas vadībā. Vecākajām klasēm tautas dejas bija iemācījis skolotājs R. Brencis. Mazo bērnu kori diriģēja skolotāja V. Slaviešа, bet vecākajām klasēm skolotāja Inta Kusmane. 7.b klase bija sagatavojusi humoristisku uzvedumu, attēlojot savas klases mācību dienu skolā, kas izsauca daudz jautrības gan lielajos, gan mazajos skatītājos.

Programmas starpbrīdī notika arī gleznu izloze, ko vadīja skolas vecāku komitejas priekšsēdis R. Preisbergs. Mākslinieku O. Grebžes un J. Popeļa dāvātām gleznām laimīgās lozes izvilka dāvātāji paši, bet Mirjamas Bērziņas gleznai — 1. kl. skolniece Velta Ozola un Itas Ozolas — bērnu dārza audzēkne Ilze Treimane. Gar sarīkojumu zāles malām bija vecāko klašu skolēnu darbu skate. Sevišķi plašs bija skolas tautas tradiciju pulciņa darbu klāsts. Šo pulciņu vada Silvija Ozola, kura arī sakopojusi vairākas plaša satura grāmatas par tautas tradicijām. Arī skolas filatelistu pulciņš Edmunda Ozola vadībā bija ierīkojis mazu darbu skati. Diemžēl, vairāki mazie filatelisti bija aizmirsuši mājās savus skatei domātos darbus un tā nebija tik plaša kā iecerēts. Filatelistu pulciņš ir sevišķi pateicīgs Toronto latviešu filatelistu kluba priekšsēdim P. Rudlapam, kas sniedz gan padomus, gan gādā par vajadzīgajiem materiāliem.

Ģimenes dienas sarīkojuma programma bija plaša un interesanta, par ko pateicība skolotājiem un vecākiem. Gleznu loterijai bija pārdotas 2400 lozes, kas dos prāvu summu skolas vajadzībām. Skolā pašreiz ir 146 skolēni un 19 skolotāji un palīgskolotāji. Tā kā Toronto ir vēl daudz latviešu ģimeņu, kuŗas savus bērnus nesūta latviešu skolā, vecāku komiteja iecerējusi šos vecākus apzināt un skolēnu skaitu pavairot.

Sarīkojuma beigās bija cienasts skolēniem un bufete apmeklētājiem, par ko bija gādājusi vecāku komiteja, kā arī tautas dejas un rotaļas. **E. O.**

Ģimenes dienas sarīkojumā Latviešu biedrības sestdienas skolā Toronto. Attēlā daļa no skolas 136 audzēkņiem dzied tēvam un mātei. Aizmugurē skolas pārzinis Jānis Ozols.
Foto: J. Liģers

Anita Vernere ar līgavaini Marku īsi pirms laulībām Kalgarijā. Apakšējā attēlā 77.000 kubikpēdu lielo balonu piepilda ar karstu gaisu, lai paceltu 500 pēduaugstu virs Kalgarijas pilsētas gondolu ar jauno pāri, mācītāju un citiem pavadoņiem. Līdzās šim balonam gaisā pacēlās vēl divi līdzīgi baloni, vienā preses fotogrāfi, otrā — BCB televīzijas darbinieki.

Divu latviešu...

(Turpinājums no 10. lp.)

maršus simfoniskam orķestrim, trīs kantātes jauktam korim un ērģelēm, desmit ērģeļu preludes, daudzas solo un koŗa dziesmas. Jāņa Kalniņa simfoniskie darbi vairākkārt atskaņoti kā Kanadā, tā arī ASV: Toronto, Ņubransvikā, Vankuverā, Vindzorā, Monktonā, Sietlā, Milvokos, Klīvlandē, Bostonā.

Kalniņa 3. Simfonija mūsu Dziesmu svētkos Klīvlandē 1973. gadā, un jo īpaši 4. Simfonijas pirmatskaņojums pagājušā vasarā Bostonā, pašam komponistam diriģējot orķestri, kļuva tūkstošiem latviešu par skaistu, neaizmirstamu pārdzīvojumu. Bostonas koncerts labvēlīgi atbalsojies arī amerikāņu presē, arī nesen publicētajā Kanadas mākslas žurnālā „The Atlantic Advocate" februāŗa numurā. Intervijā Kalniņš uzslavē Bostonas orķestŗa augsto kvalitāti. Jo atzinīgi viņš izteicies arī par jauno latviešu pianisti Andu Zirniti, kuŗai jaundarbu koncertā Bostonā bija uzticēts Jāņa Kalniņa klavieŗu sonātas pirmatskaņojums. Intervijā citēti paša komponista vārdi: „Šis darbs ir techniski ļoti grūts, sarakstīts moderni abstraktā formā. Es biju pilnīgi pārsteigts un apmulsis, dzirdot šo sonātu latviešu jaunās pianistes tik briljantā atskaņojumā."

Kopš dzimtenes atstāšanas arī Jānim Kalniņam jau pagājuši 35 gaŗi gadi. Un tomēr viņa jaunradē arī svešumā daudz kas saglabājies no Rīgas tālo gadu spirgtā meklētāja gara, viņa kādreizējā avangardisma, kas tik spilgti iezīmējas viņa Hamletā un Lolitas Brīnumputnā un tik spoži turpinājies viņa 4. Simfonijā, kā arī citos instrumentālajos darbos. Viņam spēja uzņemt sevī un sublimēt paliekamos mūzikas darbos rietumu mūzikas pasaules dzīvo garu.

Bet mums, latviešiem, Jānis Kalniņš ir tuvs vēl citādi. Kā dzimtenē, tā jo sevišķi svešumā Jānis Kalniņš mums ir devis daudzus tautasdziesmu aranžējumus. Tie sarakstīti vienkāršā, apdarē, ar izsvērtu, skaistu lirisku melodiju, tuvu mūsu tautasdziesmu būtībai. Šie Kalniņa aranžējumi pieder pie skaistā, kas radies trimdā mūsu mūzikas folkloras žanrā.

Tā 1979. gadā mums ir divas lielas atceres: Alfrēda Kalniņa simtgade un Jāņa Kalniņa 75 gadu jubileja. Viņu mūzikas jaunradē ir daudz kopīga, un daudz kas arī atšķirīgs, tāpat kā ar viņu personiskās dzīves paralēlēm: 1927. gadā Alfreds Kalniņš aizbrauca uz Ameriku, kur viņš palika 7 gadus. 1948. gadā pāri okeanam devās arī Jānis Kalniņš. Bet kamēr Alfredam Kalniņam atrodoties Ņujorkā, viņa darbus turpināja atskaņot Latvijā, Jānis Kalniņš dzimtenē šobrīd ir noklusēts un aizmirsts. Elementāra cieņa pret latviešu kultūru prasa, lai ar Jāņa Kalniņa jaunradi nebūtu apdāvināts tikai latviešu tautas mazākums, kas šobrīd atrodas svešumā. Kaut vai tās pašas kultūras kontinuitātes dēļ, kad skaisti runājam par mūsu mūzikas dzīvā gara pāreju no vecākās uz nākamo skaņražu paaudzi. Kontinuitātes dēļ, kad runājam par tēviem un dēliem.

Viktors Neimanis

Laulības 500 pēdu virs pilsētas

Laulības notikušas uz zemes un jūŗas, bet nav dzirdēts, ka kāds pāris būtu salaulājies arī gaisā, vismaz latvieši nē. Nu ir pirmais gadījums, kad 22 gadus vecā Anita, Rūdolfa un Vilmas Verneru meita Kalgarijā, Albertas provincē, salaulājusies 500 pēdu virs pilsētas, lidojošā kurvī, kuŗu pacēlis gaisā 77.000 kubikpēdu liels balons. Līgavainis ir 23 gadus vecais Marks Graindžers (Grainger). Laulības notikušas 28. aprīļa rītā.

Anita Vernere dzimusi Hamiltonā, Ont., katru vasaru pavadījusi Sidrabenes bērnu nometnē līdz 1971. gadam, kad kopā ar vecākiem pārcēlusies uz Kalgariju.

Balons ar mācītāju un pavadoņiem uzturējies gaisā 40 minūtes, kur samīti gredzeni. Pēc laulībām no balona izlaista 30 pēdu gaŗa lente ar uzrakstu: „Just Married!"

Neparastās laulības plaši aprakstītas abos lielajos Kalgarijas laikrakstos — The Calgary Herald un The Albertan - Calgary, ievietojot vairākus lielus foto attēlus. Jaunais pāris divus mēnešus pavadīs laulības ceļojumā Eiropā.

Kanadiešu laikraksti atzīmējuši, ka tās Kanadā bijušas pirmās laulības gaisā.

Armands Siksna atkal kandidē

Kanadas federālās vēlēšanās 22. maijā Parkdale - High Park iecirknī kandidē arī mūsu tautietis Armands Siksna, 24 gadus vecais skaitļotāju speciālists. Viņš kandidējis arī agrākajās vēlēšanās Toronto, bet nesekmīgi. Par viņa nopietnāko pretkandidātu uzskatāms konservātīvo partijas kandidāts Juris Šimko, kas ir ukraiņu izcelsmes. Šinī vēlēšanu iecirknī no pārējām partijām kandidē liberāļi, jaunie demokrati un divas kreisās partijas. Armands Siksna izteicies laikraksta The Toronto Star 7. maija izdevumā, kur starp citiem kandidātiem ievietota arī viņa ģimetne, ka Kanadā būtu uzņemami tikai iecelotāji no Eiropas, atbalstāmas veselības un dzīvokļu programmas un valdības darbā pieņemami tikai Kanadas pavalstnieki. Parkdale - High Park vēlēšanu iecirknī ir 51.400 balstiesīgu vēlētāju. Šinī iecirknī dzīvo 6.000 līdz 7.000 poļu un ukraiņu, kā arī 2400 vāciešu, 1900 portugaļu un 1400 franču. Ap 40 proc. iedzīvotāju šeit ir angļi. Iecirknī dzīvo lielāks skaits arī baltiešu.

Mīļo papiņ, saldu dusu
Svešas zemes kalniņā . . .

Ernests R. Plūdums

dzimis 1899. gada 21. jūnijā Latvijā,
miris 1979. gada 14. aprīlī Kanadā

Mīļu roku pavadīts
Eji gaitā pēdējā,
Mīlestība nemirstīga
Līdzi iet tev mūžībā.

Dziļās sērās

sieva, dēli, meita ar ģimeni Kanadā,
radi Amerikā, radi Zviedrijā,
māsas un radi Latvijā

Mūsu māmiņa

Katrina Hasmanis

dzimusi Zvērs

dzimusi 1890. gada 4. septembrī Rīgā,
mirusi 1979. gada 26. aprīlī Toronto
Dieva mierā pavadīta 30. aprīlī Latviešu kapos Toronto

Mīlestībā piemin

meita un znots Kanadā, māsa un piederīgie Latvijā

Valters Maizitis

dzimis 1908. gada 20. aprīlī,
miris 1979. gada 2. aprīlī Miltonā, Ontario.

Sv. Jāņa ev. lut. latviešu draudzes Toronto
Palīdzības fonds

Alma Ezergailis

dzimusi 1894. gada 4. martā,
mirusi 1979. gada 19. aprīlī Toronto.

Sv. Jāņa ev.lut. latviešu draudzes
Toronto Palīdzības fonds

Pavērsim atmiņu vārtus

Katru gadu mēs atzīmējam Mātes dienu, atceramies mātes lielo mīlestību. Kas gan mīlestības ziņā spētu aizstāt mātes sirdi! Bībelē lasām, ka mātes sirds ir daļa no Dieva sirds. Pavērsim pagātnes atmiņu vārtus un ieiesim savos bērnības atmiņu dārzos, tai saulainajā stūrītī, kur katram no mums tikai vienreiz mūžā bijis lemts uz īsu brīdi uzkavēties.

Straujajā dzīves steigā ļausim, lai vienreiz gadā, Mātes dienā, pagātne uz mums runā. Ļausim mūsu bērnībai mūs apglāstīt. Savā acu priekšā mēs ieraugām mūsu mātes rūpju pilno vaigu. Ko gan viņa visu nedarīja, lai mūsu dzīve būtu saulaina! Un kad mums dzīvē radās kādi sarežģījumi, kādas nebaltas stundas, māte centās darīt visu, lai mums nebūtu jācieš.

Daudziem no mums māte tagad atdusas tālu dzimteses kapsētā, kur bieži trūkst mīļu roku, kas apkoptu viņas kapa kopiņu, iedēstītu puķes un noliktu ziedus. Mātes lūgšanas sargāja arī mūsu karavīrus cīņu laukos, viņas lūgšanas sargāja arī mūs, tālu svešumā. Vai mēs esam par to pateicīgi Dievam?

Lai kā mēs tagad vēlētos Mātes dienā atkal pasērst kopīgi pie viena ģimenes galda, bērnība nevienam nav atsaucama. To mums atņēmis neatturamais laika skrējiens. Taču atmiņas neviens mums nespēj nolaupīt. Mātes dienā lai savās domās atkal traucamies uz dzimtenes pusi, to saulaino bērnības stūrīti, kur vēl tagad varam skatīt mūsu mātes gaišo tēlu.

N. Laksmane

Vai jūsu mājās ir

JĒZUS NĀCARIETIS

Grāmata par Jēzus dzīvi, $12.00. Pasūtināma pie Janīnas Babres, P.O. Box 633, Arlington Heights, Ill. 60006.

GRĀMATAS DĀVANAI UN PAŠU PRIEKAM

T. Budiņa-Lazdiņai—Teach Yourself Latvian	$9.00
V. Mežezeers, Th.D. — The Herrnhuterian Piettism in the Baltic	$6.95
Dzimtenei atarautie, Veltas vēstules	$11.00
K. Bachmanis - Latvieši Ukrainā (1917-1919)	$10.00
N. Ķaune — Vecā Jelgava	$6.00
A. Voitkus — Ogles pelnos, rom.	$9.00
V. Kārkliņš — Vientulības kalns, rom.	$12.00
M. Vētra — Rīga toreiz, atm.	$11.00
A. Michelsons — Klibā skroderа iela, rom.	$8.50
Latvijas valsts pasludināšana	$2.00
A. Bērziņš: Pazīstamas sejas	$8.50
A. Daugulis — Viļņu dziesma, st.	$4.50
L. Cauka — Meklējot balto ceļu, dz.	$5.00
V. Hāzners — Laiks, telpa, ļaudis III	$26.00
A. Dzērvīte — Latvju raksti	$25.00
Omars Heijams	$13.00
Pravietis	$15.00
A. Niedra — Mana bērnība un puikas gadi	$10.00
Valmiera pulka vēsture	$18.00
J. Babre—Jēzus Nācarietis, mīl. der. II d.	$12.00
Edv. Virza—Laikmeta dokumenti, atm.	$8.25
Latviešu garīgās mūzikas ceļos	$9.00
Araižu baznīca un draudze 700 gados	$6.50
V. Lapenieks—Dullā Daukas piezīmes, atm.	$14.15
V. Hāzners—Varmācības tori, atmi	$24.00
E. Sūna—Izteiksmes iespējas, stila līdz anal.	$15.00
P. J. Babris — Silent Churches	$19.50
Kārlis Lauks — Troickas pulks, dien. gr.	$9.50
P. Ērmanis — Satikšanās, stāsti	$7.75
R. Cukurs — Burtnieku ezers un tā upes	$4.25
L. Bērziņš — Neredzīgais Indriķis un viņa dziesmas	$3.50
H. Enzelīņš — Cēsis	$7.00
E. Andersons — Zemes spēks, stāsti	$6.00
L. Lideka — Neizspēlētā vasara, dz.	$7.00
Archb. A. Lūsis — Celinieks, dz.	$7.00
Bībeles stāsti, sak. prāv. R. Ābolinš	$11.50

DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCĀ
491 College St. ,Toronto, Ont. M6G 1A5
Tālr. 921-7121
Darba laiks darbdienās no plkst. 12 — 7.30 vak., sestdienās no plkst. 9 — 1 dienā. No 15. jūn. līdz 15. sept. sestdienās slēgts.
Pasta sūtījumiem jāpieskaita 10%

Pus gadsimta latvietības sardzē

Konektikatas latviešu biedrības gada sapulce 22. aprilī Mančesterā no 208 biedriem bija ieradušies tikai 11. Sapulci vadīja biedrības valdes priekšsēdis P. Upītis. Viņš norādīja arī uz veikumiem agrākos gados; pārskata gadā apritēja biedrības 25 darbības gadi. Ziņotājs daudzus pēdējos gadus bijis valdes priekšsēža amatā, un labi pārzina notikušo. Revīzijas komisijas pārstāvis E. Ozols ziņoja, ka komisija atzinusi darbību par sekmīgu, tāpēc sapulce izteica valdei pateicību.

Biedrība darbojusies ar nelieliem līdzekļiem. Tikai ar 1973. gadu biedru nauda paaugstināta no viena uz divi dolariem. Ienākumi gūti no sarīkojumiem un arī ziedojumiem, kopta nacionālā dzīve un sadzīve ar lietuviešiem un igauņiem. Uzturēta sadarbība ar apspiesto tautu komiteju. Nozīmīgi bijuši Jāņu vakaru sarīkojumi ar Rotas koŗa piedalīšanos. Rīkoti jauno talantu koncerti u. c. Biedrība kā ALA dalībniece organizācija gādājusi par tautiešu iestāšanos apvienībā, izsniegusi kārtējās un mūža biedru kartes. Pārstāvji piedalījušies ALA kongresos. Iespēju robežās sniegta palīdzība ar sūtījumiem deportētiem, atbalstīta jauniešu izglītība ar stipendijām, ziedojumiem skolām un nometnēm, piešķirti ziedojumi kultūras mērķiem un nacionāliem pasākumiem.

Sapulce pārrunās atzina, ka tautiešiem nepieciešams atbalstīt Gaŗezeru. Biedrības darbībā pēc iespējas iesaistāma jaunā audze.

No valdes priekšsēža pienākumiem atteicās Alberts Kleinhofs, bet pārējie locekļi paliek savos amatos. Jaunais sastāvs: priekšsēdis Pēteris Upītis, viņa vietnieks Ernests Ozols, vicepriekšsēdis Valdis Vinklers, sekretārs Juris Puriņš, kasieris Osvalds Dzenis. Revīzijas komisijā: Kārlis Celms, Alberts Kleinhofs un Olģerts Vasarājs.

P. S.

Bērnu un jauniešu nometne Pensilvēnijā

Amerikas latviešu baptistu apvienības mazā nometne šogad notiks no 1. — 14. jūlijam Kvekertaunā, Pensilvēnijā, bērniem no 6 — 12 gadiem un jauniešiem no 13 — 16 gadiem. Nometnes vadītāji Torilds Barbins un māc. Pauls Odiņš. Programmā reliģiska un latviska audzināšana: ticības mācība, latviešu valoda, dziedāšana, rokdarbi, ugunskuri, kamīna vakari, dievkalpojumi, izbraukumi un sporta nodarbības. Nometni atklās 1. jūlijā pl 13 un nobeigs 14. jūlijā pl. 11. Pieteikšanās pie māc. P. Odiņa līdz 18. jūnijam, 2974 Highland Ave., Broomall, Pa. 19008 U.S.A.

Novusa kluba sacensibas 13. maijā

DV Toronto nodaļas Novusa kluba vadībā pabeigtas Toronto novusa meistarsacīkstes. Uzvarēja daudzkārtējais meistars Valdis Teteris — sesto reizi 8 gadu laikā, otrā vietā atstājot Pauli Kalniņu un trešā Modri Baumeistaru. Novusa klubs sezonu beigs ar atklātām sacensībām svētdien, 13. maijā, pl. 10 DV namā, reģistrēšanās pl. 9. Tuvākai informācijai zvanīt A. Dzilnam, tel 293-7482. Golfa kluba sezonas atklāšana 9. jūnijā

GOLFA KLUBA SEZONAS ATKLĀŠANA

Toronto un apkārtnes latviešu golfa kluba sezonas atklāšanas turnīrs 9. jūnijā, pl. 13.00 Thunderbird golfa klubā. Reģistrēšanās pl. 12. Pieteikšanās pie Ivara Melnbārža, tel. 741-4085 līdz 2. jūnijam. Balvas paredzētas visās grupās.

A. Dzilna

Laikraksts

LATVIJA

AMERIKĀ

atsevišķus numurus

var pirkt Toronto latviešu veikalos un DV grāmatnīcā

491 College St.,

kā arī spiestuvē

JESSE FLIS RŪPĒJAS . . . Jesse Flis aizstāv principu par dzimtās valodas paturēšanu.

JESSE FLIS SAKA . . . Liberāļu partija atvieglinājusi latviešu ieceļošanu un panākusi, ka pavalstniecība iegūstama pēc trim gadiem. Liberāļu partija ir izveidojusi vecuma pensijas, ģimenes pabalstus un atmaksas no nodokļiem par bērniem. Liberāļi īstenoja medicīnisko un slimnīcu aprūpi visas valsts mērogā.

Gādājiet, lai arī jūsu balss būtu ieskaitīta . . . balsojiet par liberāļiem . . . balsojiet par JESSE FLIS

PARKDALE HIGH PARK

FLIS, Jesse

Campaign Headquarters: 1678 Bloor St. West, Toronto, M6P 1A9 Tel. 763-4681

ANDREJS MĀRIS STIKUTS

B.A.(Phil.), LL.B.

advokats, notārs,

paziņo, ka atveris biroju:

17 Queen St. East
7. stavā
Toronto M5C 1P9
(416) 364-6970

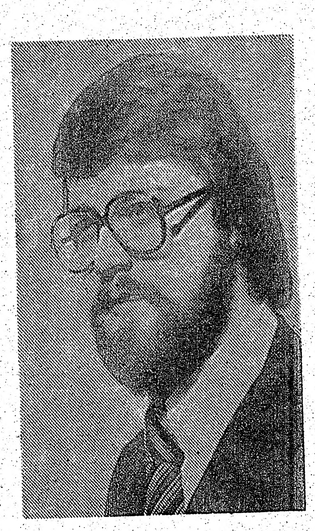

LATVIEŠU KREDITSABIEDRĪBA
LATVIAN CREDIT UNION

491 College St., Toronto, Ont., M6G 1A5

Tālrunis 922-2551

Birojs atvērts no otrdienas — piektdienai no pl. 10 rītā — 7.30 vakarā. Sestdienās no pl. 9 rītā līdz pl. 1.00 pēcp.

TORONTO NODAĻAS BIROJS
1539 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A5
Tālr. 533-9415

Atvērts no pirmdienas līdz piektdienai no pl. 10 rītā līdz pl. 7 vak. Sestdienās no pl. 9 rītā līdz pl. 1 pēcp.

HAMILTONAS NODAĻAS BIROJS
16 Queen Street North, Hamilton, Ont. L8R 2T8
Tālr. 529-7939

Birojs atvērts no otrdienas līdz piektdienai no pl. 4 pēcp. — 8 vak. Sestdienās no pl. 9 rītā līdz pl. 1 pēcp.

Augšminētie biroji vasaras brīvlaikā — no 15. jūnija līdz 15. septembrim SESTDIENĀS SLĒGTI.

LONDONAS NODAĻAS BIROJS
R. Bērziņa mājās
Birojs atvērts trešdienās no pl. 7.00 — 9.00 vakarā

„SAVINGS" NOGULDĪJUMA KONTS
Maksā 9% gadā, procentus aprēķina par katru dienu no mazākās summas kontā un izmaksā mēneša beigās.

PAR BRĪVU ČEKUS VAR RAKSTĪT
Par čeku kontu maksā 4% gadā, procentus izmaksājot katru mēnesī, bet tikai, ja konta minima atlikums pārsniedz $500.

ILGTERMIŅA NOGULDĪJUMI
1 gada noguldījums $1000 min. par 9.75% gadā
3 gadu noguldījums $1000 min. par 9.50% gadā
Procentus izmaksā par gada ceturkšņiem.
3 gadu noguldījums $1000 min. par 9.75% gadā.
Procenti saņemami tikai pēc termiņa izbeigšanās.

Visiem minētajiem noguldījumiem ir dzīvības apdrošinājums. Ja noguldījumu uzsaka pirms termiņa, tad %% likme samazinās par 1%.

TERMIŅĒTI NOGULDĪJUMI
1 gada noguldījums $2000 min. par 10% gadā
Procentus izmaksā pēc noguldījuma termiņa izbeigšanās.
3 gadu noguldījums $1000 min. par 9.75% gadā
5 gadu noguldījums $1000 min. par 9.75% gadā

Procentus pieskaita noguldījumam reizi gadā, bet tiem nav dzīvības apdrošinājumu, un ir uz noteiktu laiku. (Tas ir, tos nevar pirms termiņa notecēšanas izņemt).

PENSIONĀRU NOGULDĪJUMS
1 gada noguldījums $3000 min. par 9.75% gadā, procentus aprēķina katra mēneša beigās.

RRSP UN RHOSP
Par katru noguldījuma veidu maksā 9.5% gadā.

HIPOTĒKAS AIZDEVUMI
Atkāta pirmā hipotēka līdz $100.000 — ar mainīgu likmi — 1.5 augstāka par bankas noteikto % pamatlikmi — pašreiz 12%.
Atkāta pirmā hipotēka līdz $100.000 par 11.25%.
Atkāta otrā hipotēka par 12.5% gadā.

AIZDEVUMI
Aizdevumi līdz $10.000 nodrošinami pilnā apmērā ar noguldījumu kreditsabiedrībā par 12% gadā.
Personīgi aizdevumi līdz $10.000 par 13% gadā.
Jaunu automobiļu iegādei izsniedz aizdevumus līdz 80% no mašīnas vērtības, par 12% gadā ar tās ieķīlāšanu (chattel mortgage).

AMERIKAS LATVIEŠU PALĪDZĪBAS FONDS

Mēs atkal un atkal satraukti lasam laikrakstos, dzirdam un redzam televizijas raidījumos traģisma un bēdu pilnas ziņas par iznīcinošiem postījumiem viesuļvētrās, plūdos, ugunsgrēkos, kur bojā aiziet visa kādām ģimenēm piederējusi ilgā, sūrā un grūtā darbā iekrāta kustāmā un nekustāmā mantība. Ne reti dzirdam par nelaimes gadījumiem, kur cilvēkam, tikai pateicoties brīnumam, ir izdevies izglābt vienīgi kailo dzīvību. Tad atkal kāds traģisks nelaimes gadījums radījis smagus sakropļojumus. Mēs zinām slimības gadījumus, kas cilvēku uz ilgiem gadiem un pat visu mūžu saista pie gultas.

Nelaime nenāk brēkdama, tā nāk pēkšņi un negaidot, tāpat kā smagas ilgstošas slimības parasti iestājas nepamanītas. Gaužam maz būs tādas latviešu ģimenes, kuras, šādos lielos nelaimes un posta piemeklējuma gadījumos, pašas saviem spēkiem, vai apdrošinājumiem, spēj pārvarēt kolosālās materiālās grūtības.

Tāpēc jau savlaicīgi ir jādara iespējamais, lai mēs latvieši kopējiem spēkiem, kad atsevišķam mūsu tautas loceklim un ģimenei tas nav iespējams, varētu iespējami jūtami materiāli palīdzēt pārvarēt liela posta piemeklējuma gadījumu.

Šādu iespēju dod Amerikas Latviešu Palīdzības Fonda Ārkārtējās Palīdzības Kase, uz kuras izmaksām tiesīgi visi Fonda dalībnieki, kas sastāv kādā Fonda veselības vai dzīvības apdrošinājumā.

Tagad šīs kases, kurā savstarpējā cieņā un uzticībā apvienoti daudzi tūkstoši tautiešu, palīdzība pieejama arī nepiedaloties Fonda regulārajos apdrošinājumos, bet iestājoties Amerikas Latviešu Palīdzības Fondā par dalībnieku-veicinātāju. Fondā uzņem ASV, kā arī KANADĀ dzīvojošos latviešus.

Dalībnieka-veicinātāja gada maksa ir ļoti maza, tikai $ 5.- vienai personai, bet precētam pārim $ 8.- gadā.

Tuvāku informāciju un iestāšanās pieteikuma veidlapas, lūdzu pieprasiet ar šeit zemāk iespiesto kuponu.

LATVIAN RELIEF FUND OF AMERICA, INC.
P.O. BOX 8857, PHILADELPHIA, PA. 19117, USA.

Lūdzu piesūtīt man tuvāku informāciju par Amerikas Latviešu Palīdzības Fonda ĀRKĀRTĒJO PALĪDZĪBU un _____ (skaits) dalībnieka-veicinātāja iestāšanās pieteikuma veidlapas.

UZVĀRDS un VĀRDS _____

DZĪVES VIETA _____
(precīza un labi salasāma pasta adrese)

Mūsu ciņa...

(Turpinājums no 2. lp.)

grūta un riskanta darba, kas var dot pārmaiņas uz labo pusi.

Otra pieeja saskata apspiestību kā stāvokli, ko jāpūlas samazināt un ar laiku izbeigt un tāpēc pašreizējos apstākļos jāsāk strādāt praktiski. Retoriku tā saskata kā pilnīgi neapmierinošu līdzekli, tās vietā liekot personiskus kontaktus. Darbību stāvokļa uzlabošanai tā saskata kā lielāku bezkompromisu ar padomju režīmu, nekā retorikas bezkompromisa deklarācijas.

Kādi var būt panākumi un zaudējumi, lietojot dažādās darba metodes? Pirmkārt, izslēgsim no mūsu apsvērumiem kaut kādu ideoloģisku komūnisma motīvāciju kā spēka faktoru okupētajā dzimtenē un citās padomju režīma zemēs, jo tāda neeksistē. To var viegli redzēt, ja aizbraucam uz dzimteni. Latvijā šodien valda „krievu mafija", partijas galvgals, ko motīvē kaila varas kāre. Pārējie bieži dara, ko liek tiem, vai nu aiz bailēm, vai savtīguma dēļ, bieži pat pret savu pārliecību. Tas ir nožēlojami un gļēvi, bet tomēr raksturīgi diktātoriskās iekārtās.

Latvieši dzimtenē gandrīz visur sūdzas par krievu varu un uzmācību, tai pretojas visur, kur rodas kāda iespēja, jo krievu masā un uzkundzībā tauta saskata lielākos draudus savai eksistencei. Šis apstāklis un mūsu tautas apdraudējums vislabāk var vienot visus latviešus pretestībai. Latvijas pārkrievināšanas draudi ir galvenais iemesls, kāpēc padomju režīmam nav ne mazāko izredžu rast sev atbalstītājus trimdas latviešos. Tos dažus, kam ir „garīgas īpatnības", neietilpināsim savos apsvērumos.

Visur ir izņēmumi, un šāds izņēmums ir arī latviešu tautības padomju aģenti. Tādi darbojas Latvijā un tādi, jāpieņem, darbojas arī trimdas vidē. Ar vārdu „padomju aģents" es domāju nopietni iesaistītus, sagatavotus cilvēkus, kas savu darbību veic aizklāti. Ko viņi varētu izspiegot latviešu trimdas sabiedrībā? Vienīgi apdraudēti no šādiem aģentiem varētu būt tie, kas nacionālos nolūkos brauc uz Latviju vai uz kādu laiku atbrauc šeit no Latvijas. Latvieši, kas no šejienes brauc uz Latviju nopietnos nacionālpolitiskos nolūkos, ir trimdas nacionālo cīnītāji.

Otrs ļaunums, ko padomju aģenti mēģinās veikt trimdas sabiedrībā, ir radīt šķelšanos, padarīt trimdu politiski neefektīgu. Šādu šķelšanos viņi varētu veicināt ar dažādu nepamatotu aizdomu radīšanu, demogoģiju un apsūdzībām par it kā padomju mērķu atbalstīšanu. Šeit par visām lietām iegaumēsim, ka padomju slepenās izlūkošanas iestādes nekādā ziņā nepublicēs šādu aģentu vārdus ar uzslavām par „progresīvu darbību", jo tiem jāpaliek pilnīgā aizsegā un nevis uzmanības centrā. Šādu aģentu darbības panākumi atkarātos no mūsu pašu sabiedrības saprāta — vai mēs no šādiem šķelšanas mēģinājumiem atļausimies iespaidoties vai ne.

Padomju režīms piegriež trimdas sabiedrībai lielāku vērību nekā mēs parasti domājam. Tā, piemēram, padomju režīms pa laikam notur slēgtas konferences, kur speciālisti analizē trimdas dažādās darbības un uzskatu virzienus. Pēdējā šāda konference notika pag. decembrī Rīgā. Konferencē sagatavo materiālus, ko vēlāk izdala dažādām iestādēm, kas pārzina ārzemju aktīvitātes. Tā ir partija, čeka, ārlietu ministrija un kultūras sakaru komiteja. Mūsu rīcībā ir šādas slēgtas konferences programma.

Otrs uzmanības piemērs ir padomju valdības organa Izvestija rupjš uzbrukums trimdas organizācijām par Dziesmu dienu un sanāksmju rīkošanu Gotlandē. Zviedrijas valdībai pārmet Pad. savienībai nedraudzīgu rīcību, ka svētki atļauti Gotlandē. Tas ir mudinājums braukt vēl lielākā skaitā uz Gotlandi! No šī padomju uzbrukuma mēs esam ieguvuši plašāku publicitāti Latvijā un Zviedrijā. Nesen saņēmām arī ziņu par atentātu pret komūnistu partijas pirmo sekretāru Vosu, kas cietis ievainojumu plecā, viņa šoferis no ievainojuma miris. Voss uz laiku bijis nervu sabrukumā. Tas norāda, ka pretestība padomju režīmam aug. Imants Lešinskis pēc pārbēgšanas uz rietumiem personiskās sarunās devis ļoti plašu, interesantu un vērīgu informāciju par padomju režīmu un t. s. kultūras sakariem.

Braucējiem uz okupēto Latviju vienmēr jāved līdz garīgs nacionāls „ciema kukulis". Mūsu darbības attīstīšanai vajaga noteiktu informāciju. Ja tādas mums nebūs, tad mūsu iesniegumi rietumu valdībām var skanēt diezgan tukši un novecojušies.

PBLA un Latvijas brīvības fonds devuši palīdzību nacionāliem cīnītājiem, kas izkļuvuši brīvībā. Viņi iesaistīti mūsu kopējā nacionālā darbā. Bez Brīvības fonda līdzekļiem to nevarētu veikt. Tādēļ liels paldies visiem šī fonda atbalstītājiem. Nebaidīsimies dot ziņas par padomju vajātiem un iznīcinātiem aptaujas akcijā, ko vada PBLA.

Lai kāda mūsu nacionālā pieeja, paliksim stipri savā nacionālā pārliecībā. Bez garīgā stipruma neko nepanāksim ne šeit, ne Latvijā. Mēs redzam, ka nacionālā pretestība ir stiprākā, kur baznīca un nacionālais patriotisms iet kopīgi. Piemēri tam ir katoļu baznīca Lietuvā un Polijā un baptistu draudzes Latvijā. Mūsu gala mērķis ir jaunuma pārvarēšana. Šķirosim uzmanīgāk režīma balstus un cietējus zem režīma. Padomju režīmu Latvijā radīja padomju krievu vara un tās armija. Tā ir sveša tautu varas spēle, kas sarīda latvieti pret latvieti. Latviešu tauta savās gaitās zaudējusi milzu dzīvo spēku, sākot ar zemgaliešu aiziešanu līdz pat šī gadsimta karjem, bēgļu gaitām un iznīcināšanām. Mēs esam palikuši skaitā maz. Vairosim un vienosim savus spēkus, lai, padomju varai sabrūkot, latviešu tauta varētu pastāvēt brīvībā.

Ilgvars Spilners

Kara invalidu sarīkojumā

Latviešu kara invalidu apvienības Kanadā gadskārtējais pavasara sarīkojums 28. aprīlī DV namā bija pulcinājis ap 100 apmeklētāju. Galdi bija rotāti pavasara ziediem un svecēm. Spēlēja Runči. Dziesmu skandēšanu vadīja Hermanis Jakabsons. Loterijā izlozēja 24 laimestus. Galvenais no tiem bija nelaika Arnolda Šiņķa dāvātā glezna — Rudens dzimtenē, ko laimēja E. Brazenhurs. Otru lielāko laimestu, Eg. Svītes dāvāto augļu grozu, ieguva Astrida Jākabsone. Milda Inta ieguva tautisko spilvenu, Janis Koškins Kārļa Ulmaņa grāmatu Degsmi. Programmu vadīja M. Bulovs. Pusnakts stundā ar Daudz baltām dieniņām sumināja jubilāru, Krītušo karavīru piemineklja padomes priekšsēdi Saulainē Valdi Tikiņu. Dāmu komitejas priekšniece Helene Bulova ar palīdzēm rūpējās par viesu pacienāšanu, bet par bufeti — V. Ivāns, V. Krugers un J: Pogulis.

O. K.

Laikraksts
LATVIJA
AMERIKĀ
atsevišķus numurus
var pirkt Toronto
latviešu veikalos un
DV grāmatnīcā
491 College St.,
kā arī spiestuvē

Jūsu apdrošināšanas lietas būs labi un ērti nokārtotas ar šo latviešu aģentūru palīdzību. — Zvaniet pēc izvēles.

Vald. Bebris
Beaverbrook Insurance & Real Estate Ltd.
1088A Victoria Park Ave., Scarborough
759-0286 759-2771

Arnolds Bērziņš
Berzins Realty Ltd.
72 Northdale Rd.,
Willowdale, Ont. M2L 2M1
445-5325

Ilmārs Jankovskis
Skyline Real Estate Ltd.
2100 Dundas St. West, Toronto
533-8553

Andrejs Šteinbachs
6906 Drumond Road
Niagara Falls, Ontario
354-1258

Latviešu aģentūras ir peinījušas jūsu atbalstu, jo tikai latviešu aģentūras atbalsta latviešu sabiedriskos pasākumus.

RELIĢISKĀ DZĪVE

Māc. Gunars Tīss

Pārdomas Mātes dienā

Tsv būs savu tēvu un māti godāt, kā tas Kungs, tavs Dievs, tev to ir pavēlējis, lai tu ilgi dzīvo un lai tev labi klājas tanī zemē, ko tas Kungs, tavs Dievs, tev dos!" 5. Moz. 5:16.

Ideja par mātes dienas īpašu atzīmēšanu radās šī gadu simta sākumā Ziemeļamerikā, Filadelfijas pilsētā. Kāda dievbijīga sieviete, kas bija daudz svētību mantojusi no savas māmiņas, iezīmēja maija otro svētdienu kā pateicības dienu par mūžībā aizgājušās māmiņu dzīvi, upuriem, ticību, mīlestību, padomiem, audzināšanu, labdarību un kalpošanu. Citas draudzes Filadelfijā un apkārtnē sekoja šim piemēram. Šim pasākumam ejot plašumā, prezidents Vilsons ASV deklarēja 2. maija svētdienu par oficiāli atzīmējamu Mātes dienu kalendāra gadā. Tas notika 1914. gadā.

Neatkarīgajā Latvijā prezidents Kārlis Ulmanis paplašināja Mātes dienas ideju ar ģimenes saišu un svētuma stiprināšanu, nosaucot to par Mātes un ģimenes dienu.

Kas ticīgu māti visvairāk iepriecina un aplaimo? Kas ir kristīgās mātes dziļākā vēlēšanās un svētākās rūpes attieksmē uz viņas bērniem? Neapšaubāmi, vislielākais prieks mātei ir tad, kad bērni ir piedzīvojuši Kristus evanģelija spēku, guvuši grēku piedošanu, kļuvuši par Kristus mācekļiem un priecīgi kalpo Dieva valstības darbā. Ja bērni atsaukušies Dieva aicinājumam atgriezties un turas uz šaurā ceļa, tad vecākiem patiess prieks. Nevaram paiet garām arī ticīgās mātes lūgšanām. Tās ir jo sevišķi karstas un asarām slacinātas, ja dēls vai meita kavējas sirdi atdot Pestītājam. Tagad jautāsim sev: Vai esmu gatavs praktiskajā ikdienas dzīvē atvieglināt māmiņas darba nastu, pateicībā par viņas upuriem un mīlestību?

Būsim gatavi palīdzēt savām māmiņām praktiskajos mājas darbos bez kurnēšanas, labprātīgi viņām atvieglinot darba nastu un veicinot ģimenes saskaņu, radot svētīgu ģimenes atmosfairu un veselīgu sadarbību. Neļaujiet izdzist ģimeņu altāriem! Nepārtrauciet noturēt ģimenes svētbrīžus ar Bībeles lasīšanu un lūgšanām! Garīgi tik stipras būs mūsu draudzes, cik vienotas, pazemīgas, garīgi audzinātas un paklausīgas Kristus mācībai būs mūsu ģimene. Katrai mūsu ģimenei ir vajadzīga dievišķā gaisma. Katrai mūsu ģimenei ir vajadzīga dievišķā maize.

Ģimeņu altāru svētība ir neizmērojama individuāli un kolektīvi draudzē, sabiedrībā un tautā. Tās trūkums ir traģisks. Atstājot ģimeņu altārus novārtā, bērnu audzināšanā notiek atkāpšanās no Bībeles principiem un rodas nožēlojams disciplīnas trūkums. Vecāki, būdami nolaidīgi audzināšanas jautājumā, pazaudē vajadzīgo autoritāti, un bērni kļūst nepaklausīgi, spītīgi un neuzvedīgi. Apust. Pāvils raksta efeziešiem: „Bērni, klausait saviem vecākiem, jo tā pienākas. Godā savu tēvu un māti, lai tev labi klājas un tu ilgi dzīvo virs zemes."

To darot, varam cerēt uz svētīgo Dieva apsolījumu piepildīšanos mūsu ģimenēs, draudzēs un valstī.

Darīt, īstenot, staigāt

Tev, cilvēk, ir sacīts, kas ir labs un ko Dievs Kungs no tevis prasa, proti — darīt taisnību, īstenot dzīvē mīlestību un pazemīgi staigāt sava Dieva priekšā! Michas grām. 6,8.

Mans Dievs, ar savu vārdu Tu pasaki — kādiem mums būt un ko mums darīt šajā pasaulē.

Tu prasi — darīt taisnību. Kāds dižums šim vārdam! Cik tuvu ar šo vārdu viss būtu tai dzīvei, kuras vēl nav, bet pēc kuras ilgojamies. To, kam vajadzēja būt taisnam, ar savu nespēka smagumu esam saliekuši.

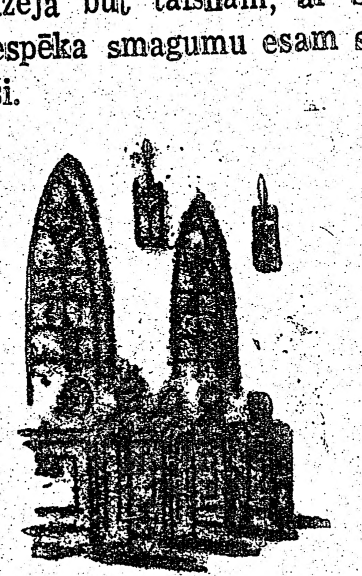

Dievs, piedodi! Māci un dodi spēku mums taisnību neliekt, bet to, kas saliekts, spēt atkal celt taisnības spožumā!

Tu prasi arī īstenot dzīvē mīlestību. Mīlestība ir devēja. Bet cik reizes neesam redzējuši palīdzības lūdzēja rokas un atstājuši tās tukšas!

Cik reizes mūsu pašu rokas netika izstieptas, kad tik ļoti bija vajadzīgs devēja tuvums — bet tomēr tās palika tukšas...

Dievs, piedodi un dodi mums spēku vairāk īstenot dzīvē mīlestību!

Un beidzot — Tu aicini mūs staigāt pazemībā Tavā priekšā. Tu gribi, lai zinām un atzīstam, ka arvien vēl esam tikai kalna pakājē, gaišā rītdiena ir aiz daudzām tumšās nakts stundām.

Dievs, piedodi un dodi mums spēka uguns dzirksti kļūt: „Tuvāk pie Tevis, Dievs, Tuvāk azvien..." (Dziesma 360,1).

Eduards Putniņš

BAZNICU ZIŅAS

TORONTO

Māc. I. Gaide, 12 Worthington Cr., Toronto, Ont. M4V 1J6, tālr. 766-5525. Sv. Jāņa draudze, tālrunis 921-3327, 200 Balmoral Ave.

Māc. I. Gaides runas *stundas Sv. Jāņa baznīcā: otrdienās no pl. 10—12.30, trešdienās no pl. 18—20. Citā laikā pēc iepriekšējas vienošanās.*

13. maijā pl. 11 Ģimenes dienas dievkalpojums ar mūzikālo daļu. Bērnu un jauniešu līdzdalība. Pēc dievkalpojuma draudzes svētdienas skolas un jauniešu grupas darba nobeigums. Dziesmu lapiņas.

20. maijā pl. 11 iesvētes dievkalpojums ar dievgaldu. Archibīskaps A. Lūsis, māc. I. Gaide un māc. L. Lagzdiņa no ASV. Dziedās Sv. Jāņa draudzes vokālais ansamblis B. Alkas vadībā.

3. jūnijā pl. 10 Vasarsvētku dievkalpojums.

10. jūnijā pl. 10 dievkalpojums. Pēc dievkalpojuma Saulaines vasaras nometnes informācijas un reģistrēšanas sanāksme.

17. jūnjā pl. 10 14. jūnijā aizvesto piemiņas dievkalpojums ar dievgaldu.

24. jūnijā pl. 10 dievkalpojums.

Māc. J. Cālītis, Sv. Andreja draudze, tālr. 924-1563, Carlton St. un Jarvis St. krustojumā, Toronto, Ont. Tālr. mājā 482-5743, 8 Rolland Rd., Toronto, Ontario M4G 1V5.

Sv. Andreja draudzes māc. J. Cālīša runas stundas Sv. Andreja baznīcā, trešdienās no pl. 10—12 un pl. 18—20, bet ceturtdienās no pl. 10—12. Citā laikā pēc iepriekšējas sazināšanās.

13. maijā pl. 11 Ģimenes dienas dievkalpojums Dievgalds.

20. maijā pl. 15 dievkalpojums,

27. maijā pl. 11 draudzes jauniešu iesvētes dievkalpojums. Dievgalds. Draudzes koris.

Māc. A. Briedis, 44 Marylin Cr., Toronto, Ont. M4B 3C6, tel. 757-2739. Toronto Austrumu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā 361 Danforth Avenue.

13. maijā pl. 13 Ģimenes dienas dievkalpojums Sv. Barnaba baznīcā.

27. maijā pl. 11 dievkalpojums Tālavā. Pēc dievkalpojuma sezonas atklāšanas sarīkojums.

3. jūnijā — Vasarsvētkos — pl. 13 jauniešu iesvētīšanas dievkalpojums Sv. Barnaba baznīcā.

10. jūnijā pl. 13.30 dievkalpojums Grace United baznīcā **Bramptonā.**

17. jūnijā pl. 13 dievkalpojums Sv. Barnaba baznīcā.

Māc. A. Arājs, 9 Kingsbridge Court, Apt. 402, Willowdale, Ont. M2R 1L6; tālr. 638-3822. Toronto latviešu baptistu draudzes sanāksmes Walmer Rd. baptistu dr. dievnamā.

Bībeles stundas — lūgšanu sanāksmes katru trešdienu pl. 19.30.

13. maijā pl. 16 Ģimenes dienas dievkalpojums ar māsu pulciņa priekšnesumiem.

20. maijā pl. 16 dievkalpojumu vadīs E. Straumers un A. Lagzdiņš.

27. maijā pl. 16 dievkalpojums ar jaunatnes priekšnesumiem.

3. jūnijā pl. 16 dievkalpojums ar Sv. vakarēdienu. Kalpos viesis no Brazilijas māc. G. Tīss.

Prāvests Dr. B. Kokins, 100 Sunnyside Ave., M6R 2N8, tālr. 533-9456.

Toronto katoļu vienības dievkalpojumi notiek Kristus Augšāmcelšanās (lietuviešu) baznīcā, 1021 College Str. Dievkalpojumi katra mēneša otrā svētdienā, pulksten 18.00.

HAMILTONA

Hamiltonas latviešu ev. lut. Kristus draudze — 18 Victoria Ave. South. Māc. K. Kuškēvics, 55 East 44th St., Hamilton, Ont. L8T 3G6, tālr. 385-9838.

Māc. K. Kuškēvica runas stundas baznīcas telpās ceturtdienās no pl. 19.30—21.30. Tālr. 527-5810. Ieeja birojā no baznīcas aizmugures.

13. maijā pl. 10 dievkalpojums angļu valodā kopā ar igauņu draudzi. Pl. 11 Ģimenes dienas dievkalpojums. Sprediķos māc. J. Sapietis no Anglijas. Pl. 12 — māc. J. Sapieša referāts; svētdienas skolas izlaidums.

20. maijā pl. 11 — jauniešu iesvētīšana un dievgalds, dziesmu lapiņas.

27. maijā pl. 16 draudzes dievkalpojums, veltīts Debesbraukšanas dienai.

3. jūnijā pl. 10 Vasarsvētku dievkalpojums angļu valodā, kopā ar igauņu draudzi. Pl. 11 draudzes svētku dievkalpojums.

10. jūnijā pl. 16 prāv. A. Skrodeļa 85 g. jubilejas pateicības dievkalpojums. Piedalās archibīskaps A. Lūsis, prāv. A. Voitkus u.c. mācītāji, dziesmu lapiņas. Pl. 17 jubilejas azaids baznīcas apakšējās telpās.

17. jūnijā pl. 11 Tautas sēru dienas dievkalpojums.

BAFALO

Māc. Artūrs Dūmiņš, P.O. Box 655 Port Colborne, Ont. L3K 5X8. Tālr. (416) 834-6081 North Park Lut. baznīcā Starin un Vingate, Buffalo, N. Y.

13. maijā pl. 12.30 Ģimenes dienas un mācītāja 40 gadu darba atceres dievkalpojums. Viesis prāv. K. Birznieks un māc. A. Dūmiņš. Dziesmu lapiņas. Pēc dievkalpojuma kopējas pusdienas Lenox viesnīcā. Visi laipni aicināti.

MONTREALĀ

3. jūnijā pl. 11 Vasarsvētku dievkalpojums Tērvetes nometnē. Dziesmu lapiņas.

MONTREALĀ

Prāv. A. Voitkus 3438 Rosedale Ave., Montreal H4B 2G6 P.Q. Tel. 489-3224. Montrealas latv. ev. lut. Trīsvienības dr., Sv. Jāņa baznīcā, 4345 Marcell Ave.

13. maijā pl. 11 Ģimenes dienas dievkalpojums draudzes namā. Sadraudzības stunda. Dziesmu lapiņas.

27. maijā pl. 13.30 dievkalpojums.

OTAVAS MIERA DRAUDZE

Māc. E. Lange, 364 Pleasant Pk. Rd., tel. 733-3906. Otavas latv. ev. lut. Miera draudze Sv. Pētera lut. baznīcā, 400 Sparks ielā.

Latviešu misijas radio raidījums „BRĪTIŅŠ AR DIEVU" nepārtraukti 23 gada gājumā

Katru svētdienas rītu no plkst. 9 — 9.30

Vilnis 1270 AM

No Niagaras WHLD raidītāja

Vadītājs A. Laksmanis

106 Dorset Rd. Scarboro, Ont. tālr. 261-4218

PRIEKA VĒSTS

Kristīgo latviešu radio raidījums

katru svētdienu pl. 2.45 pēcp. no Niagaras WHLD raidītāja

Vilnis 1270 AM

Vadītājs Dāvids Miķelsons, 60 Stevenson Rd., Rexdale, Ont., tālrunis 749-0832

KLAUSAITIES GARĪGOS RAIDĪJUMUS

Global TV 6. un 22. stac. 100 Hunting St., Toronto,

no pirmd. — piektd. pl. 9.30 no rīta, sestd. pl. 10 no rīta. Bafalo TV stac. 29, 700 Club, ik dienas pl. 11.30 no rīta un pl. 9.30 vakarec

Radio FM CBN 107.7 24 stundas Tel. 889-3126.

Lai Rīga dimd

EIROPAS VASARAS SKOLA AICINA

„Ja vēlies būt latvietis, nāc Eiropas vasaras skolā Rīga! Ja vēlies iepazīties ar Eiropu un eiropiešiem, ierodies Minsterē, lai Rīga dimd! Tās ir mudes, kas atbalsojas tuvumā un tālumā," raksta Eiropas vasaras skolas administrātors I. Balodis.

Turpinot EVS izveidi, vasaras skolas darbinieku saimei pievienojusies arī Latviešu apvienības Austrālijā vasaras vidusskolas vadītāja Anna Ziedare un šīs skolas skolotāja Irma Zemdega. A. Ziedare Minsterē rūpēsies par EVS 17 dienu programmas izkārtojumu. I. Zemdegas uzdevumos būs ticības mācība, bet interešu grupās — visāda veida aušanas darbi un latvisko ēdienu gatavošana.

Bez EVS mācību nozarēm — latviešu valodas, Latvijas vēstures un latviešu mūzikas — skolēni pēc savas izvēles varēs piedalīties vairākās interešu grupās. Tās pašreiz ir šādas: dziedāšana mūzikālajā ansamblī, koklēšana, tautas dejas un rotaļas, aušana, iepazīšanās ar latviskajiem rakstiem, latvisko ēdienu gatavošana, šachs, galda teniss, novuss, peldēšana, volejbols, basketbols un futbols. Darbosies „Rīgas avīzes" redakcija, paredzēti kopēji izbraukumi.

EVS vadība pašreiz apzina viesu lektoru un latviešu mākslinieku ciemošanās iespējas, kā arī rūpējas par stipendiju sagādi skolēniem. Līdz 24. aprīlim bija jau pieteikušies 25 skolēni. EVS veidotājiem gandarījumu sagādā ne tikai vecāku atsaucība, pieteicot bērnus, bet arī organizāciju un privāto personu ziedojumi. Pirmie EVS „Rīga" atbalstītāji: LCK Vācijā, LNP Lielbritānijā, DV Rietumvācijas valde un DV Minsteres nodaļas vanadzes. EVS mērķus sekmēs arī Vestfāles vācu evaņģeliskā baznīca un šīs pavalsts darba un sociālā ministrija.

EVS darbības laiks no 14. jūlija līdz 30. jūlijam. Skola aicina vecākus pasteigties ar bērnu pieteikšanu, sazinoties ar EVS vadību. Lai Rīga dimd!

Tuvākas ziņas, rakstot EVS administrātoram I. Balodim, Vienburgerstr. 56, 44 Münster, Germany. Tālr. 0251-22226.

Ko stāstīja . . .

(Turpinājums no 5. lp.)

R. L.: „Jā, katrā ziņā."

— Vai arī jums bija kaut kādi darbi sakarā ar kultūras sakariem?

R. L.: „Nē, mēs bijām atbrīvoti no visiem kultūras sakaru darbiem. Jo mūs taupīja kaut kam vēl lielākam, ko mēs neuzzinājām."

— Un darbs Ņujorkā; pirms jūs izšķīrāties spert svarīgo soli, — pieprasīt azūla tiesības, vai jums bija arī kaut kādas grūtības sakarā ar dzīvošanu ārzemēs?

R. L.: „Nē, mums nekādas grūtības nebija."

— Jums nebija tādi gadījumi, kad jūs izsauc uz pratināšanu jeb tamlīdzīgām lietām?

R. L.: „Nē."

— Kad jūs esat kaut kur uz ielas sākuši runāties ar svešiem cilvēkiem jeb ko?

R. L.: „Nē, mēs nekādus pārkāpumus nedarījām, jo mēs gribējām palikt šeit, un tādēļ mēs nekādus pārkāpumus, kas ir pret padomju..."

— Nu, vai tas nav tāds liels solis: ja es dzīvotu Latvijā un dabūtu darbu ārzemēs, man liktos, ka tas jau ir pietiekami liels solis uz priekšu, un tad — atmest šo darbu un doties nezināmā nākotnē; vai bija grūti par to izšķirties?

R. L.: „Nē, tādēļ ka cilvēkam ir vajadzīgs, lai viņš var runāt brīvi, izteikt savas domas, bet nedzīvot divas dzīves, kā to dara katrs padomju cilvēks."

A. L.

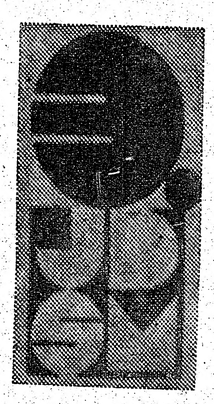

III LATVIEŠU JAUNATNES DZIESMU SVĒTKU, LAIKĀ NO 1979. GADA 31. AUGUSTA — 3. SEPTEMBRIM MONTREALĀ,

IEEJAS KARŠU PASŪTINĀJUMA ZĪME

		KOLEKTE
1. SVĒTKU APVIENOTAIS DIEVKALPOJUMS 31. augustā, plkst. 20.00, QE		
2. SVĒTKU SKATES, visu svētku laiku		
3. DZIESMU SPĒLE — VARONDARBI 1. septembrī, plkst. 14.00, Place des Arts. Bērniem un dalībn.		
4. SVĒTKU KONCERTS 1. septembrī, plkst. 17.00 Place des Arts. Bērniem un dalbn.		
5. SADRAUDZĪBAS VAKARS 1. septembrī, plkst. 20.30. Vakariņas QE. Programmas izpildītājiem		
6. JAUNDARBU KONCERTS 2. septembrī, plkst. 13.30, Place des Arts. Bērniem un dalībn.		
7. TAUTAS DEJU UZVEDUMS 2. septembrī, plkst. 17.00, M. Richard arēnā. Bērniem, dalībn.		
8. SVĒTKU BALLE. Spēlēs Runči. 2. septembrī, plkst. 20.30, QE. Vakariņas		
9. ALJA UN LNJAK-BROKASTIS 3. septembrī, plkst. 8.00, QE		
10. RAKSTNIEKU UN MŪZIĶU RĪTS 3. septembrī, plkst. 9.00, QE Bērniem, svētku programmas izpild.		
	PRET ZIEDOJUMIEM	
I v.	$ 8	$
II v.	$ 6	$
	$ 4	$
I v.	$ 6	$
II v.	$ 5	$
	$ 4	$
	$ 7	$
	$15	$
brīvs		—
I v.	$ 6	$
II v.	$ 5	$
	$ 4	$
I v.	$ 6	$
II v.	$ 5	$
	$ 4	$
	$ 7	$
	$16	$
	$ 6	$
	$ 5	$
	$ 2	$
Pavisam kopā:		$

Visas cenas Kanadas dolaros. Bērniem un svētku dalībniekiem pazeminātās cenas tikai iepriekšpārdošanā! Svētku laikā pie kasēm pilnas cenas. Čeki rakstāmi uz LATVIAN YOUTH SONG AND DANCE FESTIVAL vārda un nosūtāmi — 3. Latviešu Jaunatnes Dziesmu Svētku rīcības komitejai, 291 Lorraine Drive, Baie d'Urfe, Que., Canada, H9X 2R2.

Pasūtinātāja vārds, uzvārds .....

Adrese .....

TAUTU KOMERŠS GOTLANDĒ, VISBIJĀ

ceturtdien, 21. jūnijā, pl. 20.00 Mellangatan 19,

Sāve zālē. Prezidēs Lettonias Zviedrijas kopa.

Pieteikšanās pie Korporāciju interno kopu pārstāvjiem Zviedrijā vēlākais līdz 1. jūnijam. Vietu skaits ierobežots. Dalības maksa apm. 95 Zv. kr, vai 22 USA dolari.

Sezonas atklāšana 12. maijā pl. 19

SIDRABENĒ

KONCERTS par labu Sidrabenes jaunceltnei

Piedalās: Ērika Beitāne un Ruta Āze.

Maija karalienes vēlēšanas.

DEJAS — spēlēs RUNČI

Dāmu komitejas uzkodu galds. Atspirdzinājumi.

Ieeja visam vakaram: $5, invalidiem, pensionāriem un studentiem $3, bērniem līdz 14 g. brīva.

JĀNI ĶERGALVI

meklē brālis un 90 g. v. māte Latvijā

Dzim. 1923. g. 9. februārī Nīcas pag. Otaņkos

Ja kāds ko zinātu par viņu, rakstīt:

Egons Jēkabsons, R.R. 1 Donrabin, Ont. K0A 1T0.

● DIMANTI ● PULKSTEŅI

● LATVISKAS ROTAS

JEWELLERY LTD. Zoltkalos

ALDONAS KORMS

VEIKALĀ UN DARBNĪCĀ — Tālr. (416) 595-1125

College Park, 444 Yonge St., Toronto, Ont. M5B 2H4

Triju klubu sadarbība

Hamiltonas mednieku un makšķernieku kluba rīkotās tītaru šaušanas sacīkstes Lielupē pulcināja dalībniekus arī no Toronto un Sv.. Katrīnu klubiem, arī kanadiešus. Izšāva 25 tītarus, šaujot uz māla baložiem no laimes apļiem un mērķiem. Veiksmīgākais bija V. Krauklis, kas ieguva 5 tītarus. R. Mierkalns jun., R. Mierkalns sen., O. Ivanovskis, E. Veldre un A. Māliņš ieguva katrs 2 tītarus. Sacensībās piedalījās arī dāmas — O. Kurmīte, E. Mierkalna, A. Stanga un Maija Gaiķe, iegūstot pa vienam tītaram. Sacīkstes vadīja kluba priekšnieks R. Mierkalns **jun.**

Hamiltonas kluba izkārtojumā 21. aprīlī notika visu triju latviešu klubu valdes locekļu sanāksme, no Hamiltonas kluba piedaloties 6, Toronto 5 un no Sv. Katrīnu kluba 4 pārstāvjiem. Sanāksmi vadīja Hamiltonas kluba priekšnieks, protokolu rakstot D. Kalvam. Lai piesaistītu vairāk interesentu makšķerēšanas un žibulēšanas sacīkstēm, turpmāk piešķirs īpašu godalgu tam klubam, kas piedalīsies ar lielāko dalībnieku skaitu (proporcionāli biedru skaitam).

Sastādīja kopēju darbības kalendāru visai sezonai: 12. maijā Toronto kluba internās makšķerēšanas sacensības Simko ezerā; 26. maijā Hamiltonas un Sv. Katrīnu klubu makšķerēšanas sacīkstes Simko ezerā; 2. jūnijā triju klubu 14 - 20; 9. jūnijā šaušanas sacīkstes Long Island ASV. Tai pašā dienā zušu makšķerēšanas sacīkstes no pl. 14 - 24 Niagaras upē (parastā vietā) rīko Sv. Katrīnu klubs; 7. jūlijā mazkalibra šaušanas sacensības Bērzainē latviešiem ar kanadiešiem; 14. jūlijā internās šaušanas sacīkstes Bērzainē un Lielupē; 28. jūlijā Latviešu sporta apvienības Kanadā šaušanas sacensības.

Visu triju klubu eksternās šaušanas sacīkstes 11. augustā Bērzainē, 25. augustā Lielupē un 8. septembrī Sv. Katrīnās. Lietuviešu klubs 15. septembrī organizēs šaušanas sacīkstes baltiešiem. Tītaru šaušanas sacīkstes 20. oktobrī Bērzainē. Toronto kluba rudens sarīkojums 27. oktobrī Latviešu namā. Sv. Katrīnu klubs 3. novembrī rīko 25 gadu darbības atceri. 24 novembrī tītaru šaušanas sacensības Bērzainē, bet 2. decembrī Lielupē.

Par pusdienām sanāksmes dalībniekiem gādāja Hamiltonas kluba dāmu komiteja ar Zigridu Mierkalni un Olgu Jansoni.

O. K.

Saulainē pārdodama

ziemas māja

ar gāzes apkuri.

Zvanīt 783-7209.

RM

ROSAR-MORRISON FUNERAL HOME LTD.

Thomas L. Morrison — Funeral Director

467 Sherbourne St., Toronto, Ont. M4X 1K5. Tel. 924-1408

RŪPĪGA UN SMALKJŪTĪGA

APBEDĪŠANAS CEREMONIJU IZKĀRTOŠANA

GARDENIA FLOWERS & GIFTS

362 Danforth Ave., Toronto, Ont. M4K 1N8

(Pie „Chester" pazemja pieturas)

466-1951 vai 466-1502

ZIEDI KATRAI VAJADZĪBAI

LIETIŠĶAS MĀKSLAS IZSTRĀDĀJUMI

ZELTKAĻA A. GUGĀNA ROTAS

Veikals atvērts maija mēn. ceturtdienās un piektdienās līdz pl. 20.30.

Māra Gugāns-Lūsis

PAVASARA **LE 1-7353**

DELIKATEŠU VEIKALS UN KONDITOREJA

361 Roncesvalles Ave. *Īpašnieks K. Kedzierski*

HELLO WORLD Travel Ltd.

1843 Avenue Rd., Toronto, Ontario, Canada, M5M 3Z4

Tel: (416) 789-5304

Sīkāku informāciju un pakalpojumus ceļojuma jautājumos sniedz biroja vadītāja INESE GRODNIS pa augšminēto telefonu.

Latviešu JAUNIEŠI, iestājieties

MINSTERES LATVIEŠU ĢIMNAZIJĀ!

- ☐ Modernas mācības
- ☐ Pilnas ģimnazijas kurss no 5. līdz 13. klasei
- ☐ Abitūrija iespējas
- ☐ Iespēja iemācīties vācu valodu
- ☐ Katram sava istaba internātā Rīga

Izprasiet iestāšanās anketas tagad.

Pieteikšanās 1979./80. māc. gadam līdz 30. aprīlim.

A. Liepkalns,

ģimnazijas direktors,

Wienburgstr. 52—54

44 Münster, Westf.,

West Germany.

LOTUS FLOWERS

792 Bathurst St., (Pie Bloor St.) Toronto Ont. M5R 3G1

Tel. 533-3884

PUĶES - GRĀMATAS

DAIĻAMATNIECĪBAS IZSTRĀDĀJUMI

Vienalga, kur dzīvojat: Sidnejā, Stokholmā vai Sanfrancisko — rakstiet, telegrafējiet, telefonējiet, un jūsu puķu pasūtinājumu izpildīsim nekavējoties. Ināra un Arvīds Tīrumi

DAŽĀDU ZIEDU MEDUS

dabīgs, nepasterizēts

Ziedputekšņi (Pollen)

Peru pieniņš (Royal Jelly) no

ĒRGĻU LIGZDAS DRAVĀM

30 Dewson St., Toronto, Ont. M6H 1G5, tel 534-0563

PANORAMA FURNITURE

309 Augusta Ave., tālr. 924-9769, Toronto

Plašā izvēlē dzīvojamās istabas, ēdamistabas, guļamistabas, virtuves iekārtas. — Televīzijas aparāti, ledusskapji, elektriskās plītis, veļas mazgājamās mašīnas, stereo aparāti.

Jūs varat iegādāties visu, kas jums vajadzīgs dzīvokļa iekārtošanai.

Laipna apkalpošana. Iespējams arī uz nomaksu. Runājam latviski. Atvērts 9.30 — 7.30 vakarā. Piegāde un novietošana dzīvoklī par brīvu.

SAIŅI UZ BALTIJAS VALSTĪM un P.S.R.S.

Mēs pārsūtām apdrošinātus drēbju un apavu sainīšus līdz 19¾ märc. netto

LIELA MANTU IZVĒLE MŪSU VEIKALĀ

Biroja laiks — pirmd., otrd., ceturtdien un piektdien no pl. 9.00 — 17.00

Piektdienās vēlākā laikā — iepriekš sazinoties pa telefonu.

sestdienās no pl. 9.00 — 16.30, trešdienās birojs slēgts.

Baltic Exporting Co.

482 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. M0R 2N5

Tālr. 531-3098

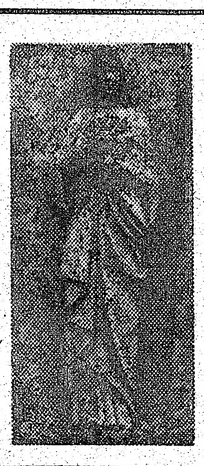

Gatavo pieminekļus un skulptūras

CANADIAN ART MEMORIALS LTD.

Port Credit, Ont.

Tēlnieks P. POLNA

16 Bowden Street, Toronto, Ont. M4K 2X2

Tel. 466-7599

FOAM-TECH
INSULATION CONTRACTOR
Namejs BATRAKS — (416) 274-3938
TAUPIET — izolējiet savu māju un vasarnīcu griestus un sienas, kā arī treileŗus. Speciālistu darbs ar vislabākiem izolācijas materiāliem. Aprēķini bez maksas.
P. O. Box 1, Station A, Mississauga, Ont. L5A 2Y9

To: Latvija Amerika Publ. Ltd.
125 Broadview Ave.
Toronto, Ont. M4M 2E9.

RE: COMPLAINT ABOUT DELAY IN NEWSPAPER DELIVERY.

Subscribers name: .....

Address: .....

..... Postal Code .....

Latvija Amerika number ..... dated on ..... and mailed two days earlier from Toronto was delivered to my address on ..... This is ..... days after posting.

Sometimes the second class mail ha sbeen delivered in ..... days. Please inquire as to the cause of this delay. I would appreciate more rapid postal service.

Yours truly

....
(Date of complaint) (Signature)

BROADVIEW WOOLS, ARTS & CRAFTS
Īpašn. Elza Avots
Veikali Toronto:
674 Broadview Ave., pie Danforth, tel. 469-2005
9 Queen St. East, pie Yonge ielas 368-5001
Lielā izvēlē īstas un sintētiskas vilnas dzijas, vietējās un ārzemju; aužamās dzijas, vilnas dzīpari. Materiāli dažādu latvisku rokdarbu gatavošanai, linu materiāli, diegi, audekli, kanva visādos rupjumos. Dāvanām dažādi rokdarbi un audumi, atsevišķi tautas tērpu gabali. Padomi rokdarbu jautājumos.
Veikali atvērti:
Pirmd., otrd. un trešd. no 9 rītā — 6 vak.;
ceturtd. un piektd. no 9 rītā — 8 vak.;
sestdienās no 9.30 rītā — 4 pēcp.

DALT'S HONDA
2343 Eglinton Ave. W.,
(pie Caledonia)) Toronto, Ont.
M6E 2L6. Tel. 789-4161
Vecākā un lielākā HONDA auto pārstāvība Kanadā
Ieguvusi augstāko atzinību Kanadā par klientu iscilu apkalpošanu. Esot DALT'S HONDA pārstāvis, ceru uz tautiešu labu pašu uzticību un atsaucību, kādu tie man parādījuši manos ilgajos darbības gados, strādājot EATON firmā.
Tel. mājā 742-0368. **Nikolajs (Nick) Mednis**

AT JAUNOJAM & LABOJAM JUMTUS;
VEICAM VISĀDA VEIDA ALUMINIJA
DARBUS-LOGUS, DURVIS, UTT; IZBŪVĒ
JAM UN PĀRBŪVĒJAM PAGRABUS.
767-5923 447-4870
TREKTERS BUILDING PRODUCTS INCORPORATED
19 LAWS STREET, TORONTO, ONTARIO; M6P 2Y8
DĀVIS KUKSIS PĒTERIS KUSMANIS GUNTARS TANNIS.

Kad Nauda dancina

(Turpinājums no 3. lp.)

Žirgta un ar sava veida nobriedumu bērna domāšanā un rīcībā bija Dace Ķuze, kas tēloja sētnieces meitu Čirku.

Iezīmīgi savas lomas veidojuši trīs kriminālierēdņi. Runcis (Valdis Martinsons) gandrīz puiciskā bezkaunībā cenšas pildīt priekšniecības pavēles, lai amatā „tiktu uz augšu". Kā parasti, viņa raksturojumos izlec spilgtas spēju dzirkstis, kas katrreiz iepriecina. Citādi savu policista uzdevumu parāda Imants Lapiņš. Neatlaidīgā pratināšanas ainā viņa pratinājums to noved pie pašapmierinātas pozes; krimināluzraugs priecājas par savu pozi un sasniegumiem. Lapiņam loma izdevusies..

Tikpat iezīmīgs ir Arvīda Memeņa policijas ierēdnis Uška. Viņš parādās ar ilgā praksē pieredzējuša, savdabīga cilvēku pazinēja stāju, ne tikai kā likuma akls kalps.

Nepatiesi apvainoto inkasentu tēlo Arnolds Putniņš. Sirmais vīrs ar filozofisku mieru savā pārpratumu pilnajā situācijā. Tasnīgais ierēdnis varēja būt krāsaināks, vismaz tajās vietās, kur mana, ka viņa nelaime var apdraudēt meitu Hedvigu.

Lugas noskaņu ar lielu vēzienu papildina Valža Vares dekorācijas. Pirmās ainas pagalma akmens vārti ir simboliski. Tie dala lugas notikumus un cilvēku likteņus ar nežēlīgu nepielūdzamību. Vienā pusē cilvēki dzīvo ikdienas dzīvi, otrā noziegums sviež nevainīgus ļaudis gadījumos, kas tiem var būt liktenīgi. Bet — līdzās mēslainei pie akmens vārtiem zied koks. Tas mēmi apliecina, ko saka kapteinis Piķurgs: „Arī debesis kādreiz pārskatās . . . Tāpat cilvēki." Krogus skatā skatuves vidū labi iederējās visās krāsās zvērojošais dzērienu novietojums. Varbūt ka tāpat mirdzēja lupatainā kapteiņa jaunais kuģis, ko tas savos sapņos vēl cer iegūt un braukt uz — Labo cerību ragu. Krogus gaisotni papildina arī piemērota krogus mūzika (skaņu meistars Imants Ķipis, kas pārzina arī gaismas). Izrādi vadīja Irēne Kalviņa, un skatuves meistars bija Andris Briedis. Lugu atkārtos sestdien, 26. maijā, pl. 19 Fairview Area Library, 35 Fairview Mall Dr. Toronto. Tas labi, jo izrāde tiešām bija izdevusies.

Emma Kalniņa-Znotiņa

Aicinu tautiešus piedalīties
ALA KB daiļamatniecības kursos
Gaŗezerā no 19. līdz 26. augustam.
Kursos mācīs rotu kalšanu, ādas izrotāšanu, kokgrebšanu, **keramiku, celu un jostu aušanu, aušanu ar rāmi, aušanu aužamos stāvos, rokdarbus. Vakaros lekcijas: Latvju rakstu kompozicija, tautas tērpu darināšana.**
Apmešanās Kalniņos. Uz kursiem jāpiesakās līdz 15. maijam, iepriekš pieprasot pieteikšanās veidlapas kursu vadītājai Annai Graudiņai, 1193 Northrup Rd., Penfield, N.Y. 14526. Tel. (716) 872-4121.

LAIKRAKSTAM **LATVIJA AMERIKĀ**
125 BROADVIEW AVE., TORONTO ONT. M4M 2E9
Lūdzu sūtiet man LATVIJU AMERIKA uz
☐ vienu gadu $30.00
☐ 6 mēnešiem $16.00
☐ 3 mēnešiem $ 8.50
Mr., Mrs., Miss. .....
Adrese .....
Jauns abonents ☐ pagarinājums ☐
Čeku lūdzu rakstīt u z
LATVIJA AMERIKA PUBLISHING, LTD. vārda

Ja esat nodomājuši iegādāties
JAUNU 1980. GADA AUTOMAŠĪNU
apmeklējiet mūsu skates telpas
CHEVROLET CITATION
CHEVELLE OLDSMOBILE
CAMARO OMEGA
CHEVETTE
Sazinieties nekavējoties ar mūsu latviešu pārstāvi
Hans Plaude Tālr. HO 6-1131
Robertsons Motors Ltd.
1555 Danforth Ave., Toronto, Ont.

TEAK FURNITURE
—EINAR CLAUSEN LTD.—
CLOSE-OUT SALE
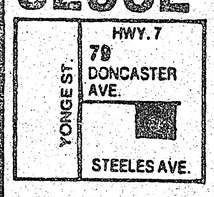

Huge Inventory!
Teak, Rosewood, Pine, White, dining, Bedrooms, accessories, etc., etc., etc.
10-9; Sat. 9-6 p.m. 881-0000 (791-2355)

B & V Installers
IERĪKO, PAPILDINA UN IZLABO APKURES IERĪCES
Zvanīt vakaros
V. Ivāns 763-3374 R. Bulovs 638-5478

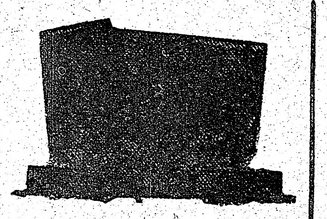
PIEMINEKĻI
487-2147, vakaros 445-8955
Kvalitātes darbs un ekspromtu metu
Lgaunu uzpēmums
YONGE MEMORIAL LTD.
2019 Yonge St., Toronto
Starp Eglinton un Davisville
Prasīt pēc E. J. Hopp

Daugavas Vanagu nams
PIEDĀVĀ ZĀLI
DAŽĀDIEM SARĪKOJUMIEM
PIEPRASIET TELEFONISKI
SVĒTDIENĀS DZĒRIENI TIKAI PIE MALTĪTĒM

125 Broadview Ave.
Tel. 465-5225

Daugavas Vanagu klubs
ATVĒRTS BIEDRIEM UN VIESIEM
no pirmd. līdz ceturtd., iesk., no pl. 12 dienā — 12 naktī,
piektdienāsun sestdienās no pl. 12 dienā līdz 1 naktī,
svētdienās no pl. 12 dienā līdz 9 vakarā.

kas? kur? ko?

Town & Country Real Estate Ltd.
V. Palma - pārstāvis

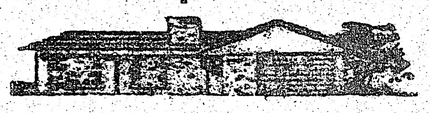

41 Heathcote Ave., Willowdale, Ont. M2L-1Y9
Tel. 444-2447

Pērkot un pārdodot savu nekustamu īpašumu, zvaniet nesaistīgai informācijai 444-2447. Mājas lielā izvēlē visa pilsētā. Palīdzam sagādāt ķīlu hipotēkas un lieamksas māju pirkšanai uz izdevīgiem noteikumiem.

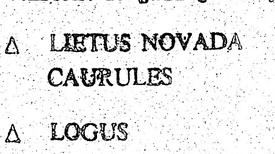

RATAS
— IGAUŅU OPTIĶIS
274 Danforth Avenue. Tel. 465-6251
Gatavo brilles pēc receptēm.
Zeiss ● Rodemstock ● Crist Dior rāmji.
Speciālitāte — dubultlēcu brilles ● Kontaktlēcas (soft).
Pulksteņi: Omega, Triosot, Bulova.
Latviešiem atlaide

Alcan Building Products
Authorized Dealer

Māju īpašnieki!
Sazinieties ar uzņēmuma īpašnieku—bez starpniekiem
ir trīs veidi, kā varat ietaupīt ar ALCAN SIDING:

2) Instalācijas un apkures (izdevumus)
1) Ietaupa darbu un laiku
3) Uzlabo izskatu un līdz ar to mājas vērtību, iesakaitot ALCAN 20 gadu garantiju.

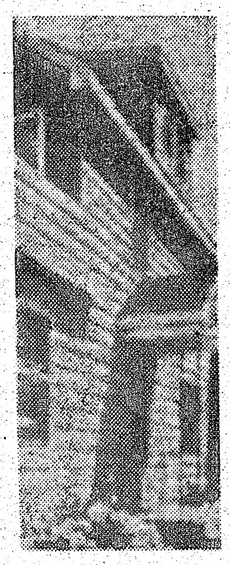

△ LIETUS NOVADA CAURULES
△ LOGUS
△ DURVIS
△ MARKĪZES (Awnings)
△ JUMTA PARKARES (Sofit and fascia)

CENTURY ALUMINUM ISTALLERS
534-2864 Īpašnieks Artūrs Mīlzs
2226 Dundas St. W., Toronto, M6R 1X3

A. Eglītis — TV RENTALS
1708 Queen St. W., Toronto M6R 1B3
Tel. 537-1401

Lai Neaizmirstu!
BENJAMIŅA FILMU LABORATORIJA
247 Richmond St. E. Tor. Ont. M5A 1P9 (416) 865-1311

LATVIEŠU NAMS
IZĪRĒ TELPAS
491 College St.
KLĀJ
VIESĪBU
GALDUS
Tel. 922-2931

TRANSPORTA UZŅĒMUMS

BALTIC MOVERS
TĀLR. 534-1403, Toronto

OPTICAL STUDIO
R. Schmid, Optician
VĀCU OPTIĶIS —
Speciālizējies kontaktlēcu nozarē. Lielā izvēlē eiropiešu aceņu rāmji.
1536 Bloor St. W. Toronto, vienu bloku no Latviešu kreditsab. Dundas - Bloor nodaļas. Telef. 535-6252.

R. S. KANE Ltd.
apbedīšanas birojs
4312 YONGE STREET
(Sheppard Avenue tuvumā)
Willowdale, Ont.
221-1159

BROADVIEW DELIKATEŠU VEIKALS
141 DANFORTH AVE.
Tel.: HO 5-9905 *Ausma Miķelsone*

Plašā izvēlē
latviska un modernā keramika, skulptūras, sienas segas
Pieņem pasūtījumus brokastu un pusdienu traukiem (īpatnēji latviski medus dzeltemi un zaļi).
ZIGFRĪDS JURKEVIČS — ZIGFRĪDS ART POTTERY
1425A Bloor St. W., Toronto M6P 3L6, tālr. 536-6126

M. LUNSKY, O.D., M. Sc.
LOUIS LUNSKY, R. O.
OPTIĶI
Iepriekš pieteikšanās 470 College St. (Pie Bathurst)
Tālr. 921-3924 Toronto M5G 1A5

Latviska dāvana

SVĒTKOS

un vienmēr

Laikraksts Latvija Amerikā

Latvija Amerikā Publishing, Ltd.
125 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4M 2E9

Lūdzu piesūtīt manu dāvanu (L. A. abonementu), uz vienu gadu, sākot ar .....

Mr., Mrs., Miss. .....

Adrese .....

.....

Lūdzu pievienot 1. numuram kartīti ar dāvinātāja vārdu: .....

Esmu Latvija Amerikā abonents, tādēļ nosūtu speciāli dāvanām pazemināto maksu $22.

.....
(Vārds un uzvārds)

Adrese .....

Augšup viļņo dziesma

Latviešu baptistu draudžu koru 30. gadskārtējā Dziesmu diena Jorkminsteres Parka dievnamā Toronto š. g. 29. aprīlī sākās ar koŗa un draudzes kopēju dziesmu — Augšup lai viļņo mūsu slavas dziesma. Atklāšanas vārdus teica māc. Andrejs Arājs, bet Sv. rakstus lasīja baptistu apvienības priekšsēdis māc. Fridrichs Čukurs.

Garīgās mūzikas dievkalpojuma koncertdaļu ievadīja kopkoris ar Oskara Šepška Gaviļu dziesmu un delikāto, melodiski pievilcīgo Tālivalža Ķeniņa Kristus rozi (K. Kundziņa vārdi). Abas a capella dziesmas diriģēja Rūdolfs Kalnmals, kas nesen pievienojies latviešu koŗa vadoņu saimei. Dziesmas bija rūpīgi iestudētas un jauki ievadīja plašo koncerta programmu.

Sekojošo, mistiskā noskaņā rakstīto komponista K. Līdaka Tik Viens to zin un Arvīda Purva Anglijas darba posmā komponēto a capella dziesmu Gaisma no krusta (A. Ciruļa vārdi) diriģēja Viktors Baštiks, sniedzot izjustu un niansēm izsvērtu priekšnesumu. Diriģentes Guntas Plostnieces drošā vadībā koris slavējami izpildīja Oškara Šepska a capella Motete un Mocarta slavas dziesmu Dievam Gloria Exelsis ar Vilni Ciemiņu pie ērģelēm.

Dzirdējām arī Toronto labi pazīstamo vokālo ansambli Melodija, kuŗa mūzikālā vadītāja ir Gunta Plostniece. Ansamblis dziedāja 17. g. s. G. B. Pergolesi Stabat Mater trīs daļas. Pirmo daļu Dārgais Glābējs un trešo daļu Dziesma lai skan Jēzum dziedāja ansamblis, bet smeldzošo, sāpju pilno vidus daļu Vajāts, atstāts, draugu atmests, krusta kokā visu vietā Jēzus Kristus nāvi cieta — dziedāja ansambļa dalībniece amerikāniete Eve Gardellin labā latviešu valodā, sniedzot precīzu, tīru un līdzenu dziedājumu. Piekļāvīgs un atbalstošs bija ērģelnieka Viļņa Ciemiņa pavadījums.

Dziesmu dienas programmas otrā daļa bija izcilā latviešu diriģenta Arvīda Purva drošajās rokās. Kā pirmo dzirdējām Šuberta Dievkalpojuma dziesmas — Vācu mesa, piedaloties 13 mūziķu lielam pūtēju ansamblim, ērģelēm un korim. Dziedājuma pirmā daļa — Dievnamā ieejot — pauž ticību un paļaušanos uz Dievu. Otrā daļa Gods Dievam — slavē Dievu, pasaules Radītāju. Seko Evaņģelija Vēsts, Upuris, Svēts ir, Vakarēdiens, Lūgšana, Dieva Jērs un Beigu dziesma, ar kuŗu draudze pateicas tam Kungam un lūdz, lai cilvēka dzīve būtu slavas dziedājums Dievam. Skaists darbs — koris, pūtēju ansamblis un ērģeles labā sadarbībā un niansēm bagātā priekšnesumā iepriecināja klausītājus. Ja nemaldos, tad šo Šuberta darbu dzirdējām šeit pirmo reizi.

Dziesmu dienas nobeigumā dzirdējām Viktora Baštika kantātes Paceliet sirdis pirmatskaņojumu. Kantāte rakstīta korim, pūtēju ansamblim, timpaniem, ērģelēm, solistiem — soprānam un baritonam un vokālam ansamblim. Šis dziedājums iekļauts kantātes ceturtā daļā. V. Baštika kantatei ir svētku raksturs, un to īpaši rada pūtēju fanfaras pirmās daļas ievada posmā ar sekojošu soprāna solo — Dziediet priecīgi tam Kungam jūs taisnie. Tālāk seko plaši veidota, kontrapunktiski sacerēta raita slavas dziesma ar spožu un gaišu nobeigumu — Paceliet sirdis, slavēt Dievu svēto.

Otrās daļas sākumā ieskaņas orķestrī korāļa meldija Tuvums un tālums, kuŗa pa laikam mainās ar rečitatīvā veidā rakstītu baritona dziedājumu, kas noved pie rotaļīga pastorālā noskaņā veidota soprāna, klarnetes un mežraga trio.

Trešā daļa ir smagnēja, un tajā galvenā loma ir vīru balsu dziedājumam, paužot Dievu kā varenu un arī nesaudzīgu tiesnesi. Šo noskaņu īpaši pavairo disonējoši akordi orķestŗa basu instrumentos un ērģelēs.

Ceturtai daļai galvenā tema ir jau otrās daļas sākumā dzirdētā korāļa tema — Tuvums un tālums, gan tikai dažās taktīs. Pēc īsa soprāna solo — Svētīga ir tā tauta, kam tas Kungs ir par Dievu un ansambļa solo — Saulainai acij Tu dod sauli skatīt — atkal ieskaņas sākuma korālis jo pilnīgi ar trompetes atbalstu un dažādiem izrotājumiem orķestrī un ērģelēs, un kanonu starp divām koŗu grupām.

Nobeigumā skaņu blīvums it kā apsīkst, bet tad ir klāt grandiozie beigu akordi, koŗa dziedājumam beidzoties ar vārdiem — Paceliet sirdis slavēt Dievu Svētu.

Kantātē piedalījās solisti — soprāns Silvija Erdmane un baritons Torilds Barbins. Solo ansamblī dziedāja Silvija Erdmane, Dace Shaw-Lāce, Vilma Landmane, Ruta Ķere, Torilds Barbins, Jānis Alļe, Olģerts Cakars un Valdis Ūsis. Tekstam komponists V. Baštiks bija izvēlējies 33. Psalmu un L.Bērziņa korāļi Tuvums un tālums.

Šis Baštika darbs uzliek mūzikāli, ritmā un arī vokāli, it īpaši tenoriem, lielas prasības, tā ka grūti iedomāties, ka bijis tikai viens kopmēģinājums. Sīkās kļūmes (solo ansambļa dziedājumā) nemazina atzinumu, ka kantātes pirmatskaņojums bija tiešām teicams. Ja solistu balsis skanēja it kā no tāla tāluma, kas, protams, bija dēvējams par minusiem, tad tur vainojama baznīcas akustika. Ja solisti būtu stāvējuši pirms orķestŗa, varbūt iespaids būtu bijis daudz labāks. Jācildina arī ērģelnieka Viļņa Ciemiņa lieliskā spēle, īpaši tādēļ, ka viņš nebija iepazinies ar instrumentu iepriekš un ka bija jāapmierinās tikai ar vienu kopmēģinājumu. Ap 100 dziedātāju lielā koŗa balsu sastāvs bija ļoti labs, daudzi dziedātāji ir ar mūzikālu izglītību. Vienīgi tenoriem būtu vēlams vairāk spožuma, it īpaši augšās. Korī dziedāja arī vokālā ansambļa Melodija dziedātājas. Kori veidoja draudžu koŗi un atsevišķi dziedātāji no Bostonas, Bukskauntijas, Čikagas, Filadelfijas, Klīvlandes un Toronto. Ļoti labs bija arī 13 mūziķu lielais pūtēju ansamblis.

Kaut garīgā koncerta dienā Toronto bija pārbagāta ar dažādiem sarīkojumiem, klausītāju skaits bija ap 600.

Dziesmu diena beidzās ar Arvīda Purva Psalmu kantātei aranžēto kopdziesmu draudzei un korim — Teici to Kungu, to godības Ķēniņu svētu!

Ž. Zentiņš

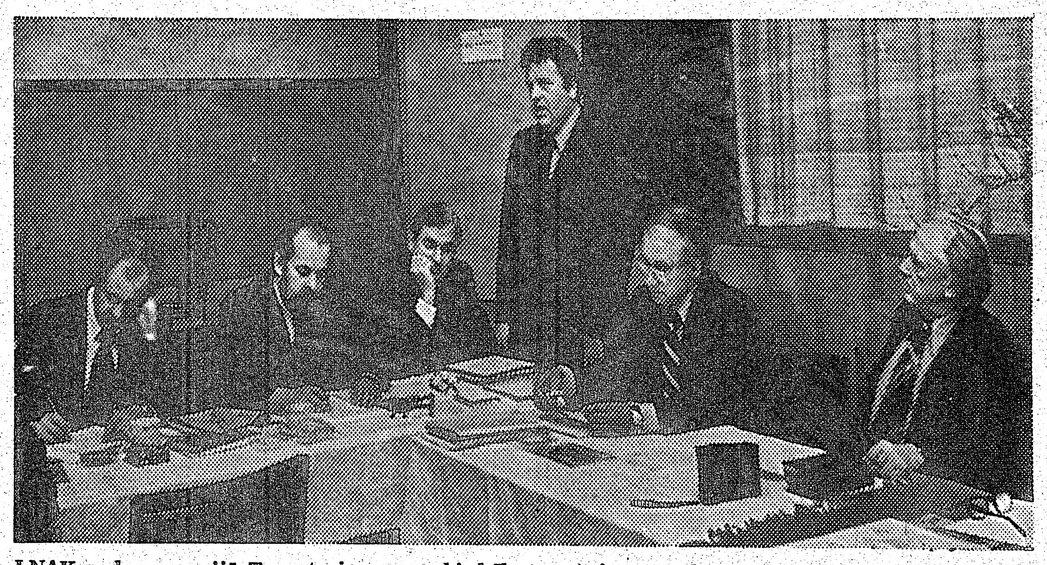

LNAK padomes sesijā Toronto igauņu sabiedrības sveicienus nodod Lāss Leivats. Pie galda no kreisās: A. Joma, T. Kronbergs, Dr. L. Lukss, L. Leivats, Dr. I. Spilners un māc. J. Sapietis.
Foto: J. Ligers

Bīstamais noligums

(Turpinājums no 1. lp.)

aktīvistu un muļķīšu, kas ar plakātiem rokās siltā pavasaŗa saulītē, smēķējot kaņepes, gozējās uz Vašingtonas mauriņiem. Šī pretatomenerģijas kustība pārmetusies arī uz citām rietumu zemēm, pat Kanadu, Skotiju un Austrāliju. Tas liek domāt, ka patiesībā šī jaunā fainomena režisors ir tas pats, kas savā laikā noorganizēja pretatombumba kustību (laikā, kad bumbas vēl nebija Pad. savienības rīcībā), noorganizēja protestus pret Vietnamas kaŗu un droši vien radīs SALT-II līguma parakstīšanas aizstāvju kustību.

Muļķīši demonstrēs, un režisors Maskavā gardi smejas. Diemžēl, ASV uzliesmojušā pretatomenerģijas kustībā iejaukti vairāki pazīstami radikāļi — tie paši, kas savā laikā vaimanāja par Vietnamas kaŗu. Runā, ka aizkulisēs stāvot pats senātors Kenedijs, ka izdevīgā brīdī šo kutību izmantotu, lai izjauktu izredzes ievēlēt Kārteru par jaunu.

Kārtera administrācijas pēdējais svarīgākais iekšpolitiskais solis ir kāpināt to 175 aizdomās turēto ASV pilsoņu vajāšanu, kuŗu vārdi varbūt saistās ar nacistu kaŗa noziedzībām. Līdz šim šīs aģentūras vadītājs bija Mendelsons. Viņš paspējis atklāt divpadsmit amerikāņu pilsoņus, kam draudot tiesību atņemšana, kā arī deportācija. Jaunais nacistu vajāšanas aģentūras galva ir Valters Roklers, kas laikā no 1947. — 1949. gadam bija Nirnbergas tribunāla loceklis. Viņa palīgos tagad būs ap 50 juristu, kas palīdzēšot paveikt to, ko Mendelsons ar savu palīgu Heimani neesot spējis izpildīt.

Konservātīvo partijas uzvara Lielbritanijas parlamenta vēlēšanās ir notikums ar ievērojamām sekām. Konservātīvajiem parlamentā būs 43 balsu vairākums, un pirmo reizi britu parlamenta vēsturē ministru prezidenta amatā ir sieviete, partijas līdere Margareta Tečere. Viņas politiskā programma acīm redzot atbildusi britu vairākuma nostājai. Viņa ir par arodbiedrību streiku ierobežošanu, emigrācijas samazināšanu, nodokļu taisnīgu sadali u.c., ko līdzšinējā strādnieku valdība nespēja atrisināt.

Mūs sevišķi var interesēt, ka britu jaunā premjēre, ko tauta dēvē par „Tērauda lēdiju", ir krasi izteikta pretkomūniste. Viņas vadībā Lielbritanija droši vien izveidosies par svarīgu Pad. savienības ekspanija apturēšanas bastionu. Tečeres ārlietu ministrs ir konservātīvo līderis lordu palātā lords Karingtons. Strādnieku partija viņu uzskata par ārkārtīgi reakcionāru. Viņš esot krasi noskaņots pret detantes uzturēšanu ar Pad. savienību. Tāds pats reakcionārs esot arī viņa vietnieks sērs Gilmors. Ļoti iespējams, ka Londona drīzumā maina līdzšinējo nostāju Rodēzijas jautājumā. Kaut arī Vašingtona protestē, Rodēzija pēc sava plāna sākusi pāriešanu uz jauno parlamentāro iekārtu. Notikušo vēlēšanu rezultātā melnās rases politiķis Muzareva jau nākamajā mēnesī sastādīs jauno valdību, kuŗā melnās rases vairākumam būs noteikšana iekšlietās, ārlietās un arī aizsardzībā.

Vidējos un Tālajos austrumos aizvadītajā nedēļā nebija nekādu pārsteigumu. Tas nenozīmē, ka šajās frontēs arī turpmāk viss paliks bez pārmaiņām.

Aleksandrs Ķegumnieks

LATVIEŠU BASKETBOLA MEISTARSACĪKSTES

Kanadā neparedzētu apstākļu dēļ 12. maijā nenotiks, bet pārceltas uz sestdienu, 26. maiju, pl. 9.30 Sir Sanford Fleming Secondary skolas vingrotavā. Piedalīsies četras vienības.

Ž. Zentiņš

HAMILTONA

Pēc ilgākas slimošanas ar sirdi Hamiltonā 1. maijā no dzīves aizsaukts Voldemārs Putns, dzimis 1904. gadā 24. martā Līvbērzē. Pirmā pasaules kaŗa laikā bēgļu gaitas pavadītas Maskavā. Vācu laikā bijis Rīgas prefektūras 11. iecirkņa priekšnieks. 2. Pasaules kaŗa beigu posmā bēgļu gaitas novedušas Čechoslovakijā, pēc tam Vācijā. 1948. gadā ar ģimeni izceļojis uz Kanadu. Kopš 1950. gada dzīvoja Hamiltonā. Bija DV Hamiltonas nodaļas biedrs dibinātājs, kā arī Hamiltonas latviešu pašpalīdzības fonda valdes loceklis un Pensionāru apvienības biedrs. Nelaikā pēdējā gaitā 4. maijā izvadīja māc. E. Ķergis uz White Chapel kapiem Hamiltonā. Goda sardzē stāvēja Pensionāru apvienības biedri un DV Hamiltonas nodaļas pārstāvji. Kapsētā no aizgājēja DV vārdā atvadījās E. Reinis, noliekot vainagu, Ž. Petrovskis no Pensionāru apvienības un A. Zibens no Pašpalīdzības fonda. Aizgājējs atstāj dzīvesbiedri, meitu, 3 dēlus, 6 mazbērnus un divas māsas ASV.

J. G.

LATVIEŠU APRIŅĶI

DV Druvas nodaļas biedru sanāksmē 22. aprīlī A. Kalniņa mājā Laurelā A. Kalniņš informēja par DV Kanadā delegatu sapulces norisi un pieņemtajiem lēmumiem. M. Benķīte ziņoja par vanadžu salidojumu un vanadžu darbības plāniem DV Kanadā 30 gadu jubilejā nākošgad. Ž. Bukovskis referēja par Kanadas politiskajām partijām un latviešu sabiedriskās dzīves problēmām. Pēc referāta debatēs piedalījās visi dalībnieki. M. Benķīte bija rūpējusies par gaumīgu cienasta galdu.

Ž. B.

mājas pārbūves darbus.

Zvanīt: K. SUNTAŽS

751-6829, Toronto